

Mem mei ik noch in stikje bôle fan

It libben fan de bakker en syn húshâlding
Wouter Ype van der Molen

Foarwurd

Dit boek giet oer in famylje skiednis. Hoe kaam in bakkershûsholding yn in bakkerij yn Koudum telâne. Dit boek is gearstald, mei de gedachte, dat it sa'n bisûndere tiid wie dy't wy as famylje yn de bakkerij belibbe hawwe. Dat moast op skreaun wurde, al wie it allinnich al foar ús as famylje. Mar it giet der ek om dat it foar eltsenien dy't it lêze wol, in dokumint is út in tiid wêr't mei belangstelling nei werom sjoen wurd.

It measte wat te boek stiet, komt út myn herinneringen. Fan ôf 1980, it jier dat wy it bedriuw fan myn âlden Hendrik en Hiltje oernaam hiene, komt in protte út de deiboeken fan myn frou Joke.

Yn 2010 doe we de bakkerij ferkocht hiene en we yn in 'stil' hús kamen te wenjen, bin ik efter de computer krûpt en alle deiboeken op de tafel. Doe't yn 2018 it boek klear wie, ha we in 15-tal boeken drukke litten foar famylje en bekenden.

We hoopje dat it foar jo as lêzer in aardich dokumint is om ris yn om te blêdzjen en dan der by nei te tinken dat in eigen bedriuw net samar wat is.

Koudum, 4 febrewaris 2026

Wouter en Joke van der Molen

Haadstik 1

Myn legere skoaltiid en de bakkerij

◀Hjir stean ik mei ús heit op de foto foar de winkel yn de Haadstrjitte yn Ferwert.

Myn jonge jierren yn Ferwert wie ien fol ôfwikseling. Eerst wennen we yn de Haadstrjitte dêr wiene heit en mem hinne ferhuze út Koudum wei yn 1950, ien jier wie ik doe, ik bin berne yn de Knynebuert yn Koudum. Yn Ferwert ha ik myn beukerskoalle tiid en berne jierren foar it grutste part trochbrocht, der ha ik ek myn freonen op dien, Jelle van der Meer ûnderoaren dy't efter ús wennen.

Mar al ridlik gau ferhûzen wij nei de Nije Buorren dêr't heit de bakkerij fan bakker Hengst oernaam.

Doe kaam ik ek op de "grutte" skoalle oan de Blijaerderdyk by master Riemersma en Juffrou Schat, yn de hjerst leine der de bieteskippen te laden, die as se fol wienen, richting de Dokkumer Ie farden, it wienen meastentiids skûtsjes mei in opdrukker der efter.

We wiene der in protte oan it boartsjen, dertroch kamen we wol gauris te let op skoalle, yn de grutte klassen by master Riemersma sieten we mei trije heechste klassen.

Ik mocht faak ûnder de les foar master nei it sigarettewinkeltsje fan Heintsje Brandsma om sigaretten foar master, hy smookte yn de klas, je kinne it je hast net foarstelle, mar dat wie doe sa.

Yn dizze legere skoaltiid woe ik al bakker wurde, altyd spaande ik by heit yn de bakkerij om en ek wol bij heit syn kollega, bakker van der Meer, mei dy syn soannen boarte ik ek wol.

Ik woe krekt as heit ek by it korps, mar dan it leafst oan de lytse trom fansels, Ik hie altyd al een foarleafde hân foar trommeljen, doe we fan die jonges fan in jier of tsien wienen, hienen we al in "jeugddrumband" Ik hie heit al faak frege of der by it korps ek in plakje wie foar in learling lytse trom slaander, en eindelijk kaam er in plakje, Broer van der Wal de ynstrukteur fan de drumband der krige ik les fan, op een plankje moast ik earst it roffeljen op lere, twa kear rjochts en twa kear lofts en dan hieltyd flugger, ridlyk gau hie ik de noaten en it ritme ûnder de knibbel, en koe ik nei it grutte korps.

ûnder lieding fan direkteur Harm Broeksma út Reitsum spielen we foar die tiid moaie muzyk sa as "The Harp of Wales" fan Gerard Boedijn. Yn dit stik hie ik in solo en mei dit stik gienen we nei it konkoers yn Wommels, myn earste konkoers.

Dit wie in skitterjend barren, allegearre yn de bus en nei ôfrin oanstekke, foar my as jong lid geweldich om soks mei te meitsjen.

De gesellige bakkerij

De bakkerij bliuwde my fassinearen.

De sfear yn de bakkerij, de smûke waarmte winterdeis en mei heit te suteljen.

Foaral letter doe't der in auto kaam, ik fûn it prachtich.

Der kamen altyd in protte minsken by ús oer de flier, foaral fertsjinwurdigers, it wie altyd gesellich, as jonkje mocht ik der graach by omspane.

Sa wie der Ype Hoekstra út Dokkum fertsjinwurdiger fan bakkerij grûnstoffen, dizze man kaam altyd binnen en syn earste fraach wie altyd: moat van der Molen ek potjiske, amonium en koolzuur ha? En dan stie hy foar de oven en sei hieltyd tsjin heit: tinke jo om de oven? Lit je neat ferbaarne?

Sybe Bakker wie de moalkeapman en kaam om de bestelling fan it moal op te nimmen, dizze man hat heit in kear goed rûzje mei hân. It wie yn dy jierren finansjeel krap, heit hie bij dizze man wol ris wat op ôfbetelling kocht.

It mocht doe barre dat heit syn earste bestelauto kocht, it gie finansjeel wer wat better, mar doe krige heit om de noas wreun dat die auto mei syn jild betelle wie.

◀**Heit op syn nije oanwinst oan it suteljen**

Roosma út Dokkum kaam ek jierrenlang by ús, as lyts jonkje moast ik foar him meastal efkes de foardracht op sizze fan "Douwe soe in sniehûs bouwe", dat hie ik leart op skoalle.

Fierwei de measte fan dizze fertsjinwurdigers ha my opgroeien sjoen en kamen letter doe't ik sels bakker wie ek noch wer by ús.

Eltse moarn as ik út skoalle kaam moast ik mei in kuorke efter op'e fyts in ein de Marrumerdyk út nei Hoekstra, die wennen tichter bij Marrum dan by Ferwert.

It wie elke moarn toch wol in aardich eintsje fytsen, mar it moast gebeure en dan hoegde heit der net apart hinne.

Heit sutelde yn dy tiid mei in transportbrommer, mei in grutte koer foarop.

It wie in spesjale transport brommer mei in oan de foarkant in lytser tsjil, want oars wie der gjin plak foar de grutte koer, it merk wie HMW (Het Motorisch Wonder)

Heit wie moarns altyd earst mei bôle en koeke oan de gong, dat wie in soad wurk, want doe wiene der noch net oeral machines foar.

Ek de mingmachine wie der noch ien fan it âlde stimpel, in saneamde draaihevel, die in heislik lawaai makke, dizze machine bestie út in kûpe die't men der út ride koe, der draaide in earm yn dat like wol in earmtakke, sa draaide it daai faaks wol in healure.

◀**Dit is in reklame plaatsje ut in fakbled fan dy tiit**

De oven wie ek noch in âlderwetsken ien fan stien bout, froeger waarden der takkebosken yn baarnt, doe,t ik sa'n jonge wie, wie it alwer wat nijerwetsker en waard it fjoer der yn brocht mei in grutte flamme-werper der yn, dan moast der moarns earst oalje pompt wurde út it grutte fet dat bûtendoar stie, dat wie yn de winter fansels in kâld putsje, hûndert slaggen mei de pomp, en dan siet it drukfet, wat op souder stie fol.

Dan kaam de grutte flammewerper foar de

yingong fan de oven en de brân deryn, dizze brander stie dan gau in pear oeren te brânen en in leven dat dat kring hie, letter kaam der in moaie twaddehâns hietwetter oven. Yn it begjin dat heit dy oven hie, waard die stookt op briketten en letter kamen der gasbranders yn. Dat wie al in hiele ferbettering, want der siet ek noch in termostaat op.

In moaie anekdoate noch oer de tiid dat dy gasbranders yn de oven kamen. Jan Fieten út Hoogeveen pleatste de branders en samar op dy middei stie hy der in syn himd yn de bakkerij by de kraan him te skearen. Hij wie ek wol gek op froulju, en Pietsje Tysma dy't doe faam by heit en mem wie seach dat en sei skrok sa dat se de bakkerij út flechte. Spoekbenaud wie sy foar dy man!

Dit spile him allegearre ôf yn myn legere skoalletiid, doe't ik by master Riemersma yn de seisde klas siet.

Op de legere skoalle koe ik wol, mar woe ik net leare, altyd de gedachten earne oars as by it learen, mar ik soarge der wol foar as it der op oankaem dat ik altyd ridlik goeie sifers hie, want myn doel wie fansels om nei de Bakkerskoalle ta.

Ik woe en soe bakker wurde, yn myn eagen it moaiste fak fan de wrâld, mem wie dat net mei my iens en sei altyd dat it in min fak wie, mei altyd swier wurk en betiid begjinne.

Ik ha dat mem letter faak kwealik nommen dat se it fak sa ôfkreaake, dat koe ik net sette, fansels yn dy tiid wie it ek net maklik, it wie hurd wurkjen fan moarns ier oant jûns let, der hie mem gelyk oan.

As heit nei it suteljen thús kaam, faak middeis as ik út skoalle kaam, dan moest er noch wer oan it wurk yn de bakkerij.

It assortimint wie yn die tiid noch net sa grut, allinne wite bôle en in bytsje brune bôle, gebak bestie meastentiids út oranjekoek, der makke heit ek altyd in protte fan, der stie der yn Ferwert bekind om.

Nei de Bakkerskoalle.

Nei de seisde klasse kaam dan it momint fan de wierheid: nei de bakkerskoalle, ik wie oannommen.

In jonge learling wie ik, de eask foar talitting wie tolve jier en acht moanne, ik wie noch net âld genoch, mar omdat ik in bakkerssoan wie hie ik farrang, eins net earlik fansels, mar hawar, dat wie myn soarch net.

Op in goede dei yn de grutte fakânsje binne mem en ik mei de bus nei Ljouwert ta gien om bakkersklean te keapjen, by Wim Houwen ha we doe twa stel broeken, kielen, sloven en mutsen kochten, jûns thús kommen moast de hiele saak fansels efkes sjen litten wurde bij de buorlju, no dat wie in sukses, sa'n kreaaze bakker hienen sy yn tiden net sjoen.

Mar nei de fakânsje wie it safier, de earste dei nei de fakânsje mei de bus nei Ljouwert, tegearre mei Sikke Oppedyk út Hegebeintum, ek in bakkerssoan.

In neidiel wie dat ik in lyts mantsje wie, hjoeddeis soenen se wol sizze: in "brugmugje", en dan eltse dei mei dy grutte swiere skoalletas yn de bus, de leararen neamden my ek wol ris: Wouter kabouter, in namme dy't ik myn hiele libben al oan heare moast.

Op de bakkersskoalle makke alles grutte yndruk op my, it wie allegearre sa oars as yn it lytse Ferwert wêr't alles te behappen wie, dit wie de grutte stêd, mei ek gruttere jonges dy't ek al ris op in oare skoalle sitten hiene.

It lesroaster wie nei't sin, in protte praktyk mei op moandei en tysdei temoarn banketbakken, woansdeitemoarn marsepein en garnearjen en tongersdei en freedtemiddei bôlebakken.

De rest fan de dagen hiene we teoryfakken, sa as rekkenjen, taal, warekennis, fakteory, teory fûn ik dreech, ik hie it leafst praktyk, der koe ik my yn útlibje.

Taal en rekkenjen hienen we fan meneer Haarsma, dit wie in pracht keardel, strang mar rjochtfeardich en moai foarlêze dat hy koe.

Fakteory en "ovens en machines" hienen we fan de Graaf en vd Byl. Dit wiene faak wol ynteressante lessen, mar in protte húswurk en dat smakke my mar min, mar it hearde der by.

Natuerkunde hienen we fan meneer Raap, dit wie net best, wat in rare keardel, mei slimme opfettings, as we repetysje hiene joech er faaks mar twa fragen en as't dan mar ien goed hiest, dan stie der in fiif.

ûnder de repetysje mochtst neat op'e tafel ha te lizzen, allinne de penne wêr'tst mei skriuwe moast, strafwurk krigen je samar om hast neat, en natuerlik altyd deselden en der wie ik dus ek ien fan.

▲ De "Friesche Bakkersvakschool"

Woansdei wie in dei mei fan alles en noch wat mei o.a swimmen yn it oerdekte swimbad yn Ljouwert, we koene der te rinnen hinne want it wie net safier by ús skoalle wei.

In wetterrôt wie ik net en bin ik ek nea wurden, mar ik ha dochs noch in diploma helle, boetsearje mei klei hienen we ek noch, yn it praktyklokaal oan de Roekstrjitte, mei as learaar meneer Walta, in bekend keunstner út Ljouwert.

Sokssawat kin men je hjoeddeis net mear foarstelle, op de wurkbank dêr't de oare deis wer gebak op makke wurde moast, wiene wy mei klaai oan de gong, yn dizze tiid fan rigeltsjes kin dat allang net mear. Praktyklessen hiene we yn it haadgebou oan de Ruusbroekstrjitte der wiene we as skoalleklasse ek it meast, want wy wienen in A klasse.

De B klasse wie yn de Coornhertkoalle foar de teoryfakken en it gebou oan de Roekstrjitte foar de praktyklessen.

Foar dy tiid wiene der in protte learlingen: twa klassen fan deselde lichting mei yn eltse klas in stik of sechstjin learlingen en fansels allinne jonges, want doe learden famkes noch net foar bakker.

Direkteur fan de skoalle wie mynhear Heida, yn myn eagen in wat ôfstandelyke man, in echte direkteur.

Op kantoar siet juffrou Fisscher, wat wie dy frou grut, it wie in lang minske, sy seach echt op ús del!!

De praktyklessen hienen we fan meneer de Jong, in fijne man, dy't de kneepkes fan it bakkersfak yn de hannen hie, je koene in soad fan him leare.

It earste skoalle jier hiene we op moandei en tiisdeitemoarn banketbakken, de earste lessen wiene faak wat omknoeie mei oefenmarsepyn. dat hie yn myn eagen net sa folle om'e hakken, mar dat sil wol komme om't ik bakkerssoan wie en thús ek in protte al meiholp yn de bakkerij.

Geandewei kamen de bûterdeegjes yn sicht en mochten we koekjes meitsje, sa as Goudske en Gooise moppen en Hernhutters, sekuer wurkje, der kaam it op oan en as we der in knoeiboel fan makken dan wie it net bêst, dan koe mynhear de Jong omraak prottelje en faak wie dat terjochte .

De earste lessen bôle bakken wie ek in ûnderfining, eltse kear as we bolle bakken hienen moasten we twa tarwe bôlen bakke, it moal op de wurkbank yn in krinkje, sâlt op'e râne en de gist oplosse yn it wetter en dan mar mingje tot it wat ynmekoar siet.

Mar dan kaam it, dan moast it daai droech slein wurde op de wurkbank, dat gie der net sachtsinnig op en ta, we makken dan

safolle leven, dat it sa slim wie dat de learaar dy boppe yn it teory lokaal les joech, nei ûnderen kaam om ús it swijen op te lizzen. Om mear "kracht" te setten stie ik tydens it bôlebakken meastal op myn geridskipkiske, yn dat kiske siet myn ark sa as messen, rolstokken en stekkers.

Mei de praktyklessen mocht ik faak meihelpe foar de oven, dat wie altyd tige spannend, waarden it wol moaie bôlen as se om fiif ûre út de oven kamen, gelokkig meastal wol, want we dienen tige ús best. As it bakken, skjinmeitsjen en oprêden dan dien wie, dan moasten wy as "jonges fan bûten" sa't se ús neamden as de soademiter nei't stasjon, want oars misten we de bus nei hûs, we fregen dan ek wolris as we wat earder fuot mochten, mar dat fûnen de jonges út de stêd wer net sa aerlich, want dan draaiden sei foar it leste wurk op. Tusken de middei wie it ek tige gesellich, yn it praktyklokaal mei de kont op de wurkbank, -want in kantine hienen we net- it bôletromke iepen, en in bakje kofje -wat nei sjipsop smakke- fan concierge Kuipers foar tsien sinten.

Dizze foto is makke op de Bakkerijtentoonstelling yn it âlde beursgebou te Ljouwert. f.l.n.r. Wiebe Dijkstra, Carel Steegenga, Eisse Knot, Concierge Kuipers, Wouter v/d Molen, Thijs v/d Bijl, Riemer v/d Made, Germen de Vries

Op freed hienen we wat langer frij tusken de middei, dan gongen we meastal de stêd yn mei in ploegje jonges, efkes op'e feemerk sjen, die doe noch midden yn de stêd wie, wer no de grutte gebouwen binne fan ferskate fersekeringsmaatschappijen, flakby it NS Station, en dan gienen we nei de merk op it Saailan, wêr't altyd in protte fertier wie. Op e Nijstede it fêste loopke, eltse freed nei Brongers-automatyk, foar

in pûdsje patat mei moster foar fyftjin centen, moster wie gratis en it bûsjild woe wol op.

Mei banketbakken wie it yn it earste jier ek een kwestje fan oefenjen. Sa hiene we oefenjen yn spuitsjen mei de spuitsek, we hienen dan oefenmateriaal dat makke wie fan mealde koekjekrommels mei wetter en in bytsje bleekwetter, (dan koe it wat langer duorje) hjir moasten we dan krânskes, rozetsjes en sprits modellen fan spuitsje, dat wie in sekuer wurkje.

Garnearjen hiene we ek alle wiken in les, fan poeiersûker en aaiwyt waard een taai beslach makke en dan yn in papieren spuitpûtsje, it puntsje derôf knippe en dan wie it de keunst om mei in moaie hingjende "lijn" de tekst op in oefenboerd te krijen, hjir koe ik ek altyd kreas yn meikomme en ik helle meastal een acht op dit fak.

Eltse dei as oan it ein fan de middei it spul útstalt stie op de wurkbanken en besifere wie, kamen de buorlju fan de skoalle en koene al dat lekkers keapje foar net al te folle jild.

Op de praktyklessen helle ik meastal wol goede sifers, mar de teory dat hie der wol oan, neffens my kaam dat omdat ik miskien noch wol wat te jong wie foar dizze skoalle, op myn rapport stie hiel faak de opmerking: volhouden Wouter, yn de hegere klassen helle ik meastal bettere sifers.

Winter 1963

Yn de winter fan 62/63 wie it botte kâld, it frear dat it kreaake, as we moarns mei de bus út Ferwert kaamen nei skoalle ta, stapten we altyd by de "Groene Weide" út, dat wie doe noch in Hotel en restaurant, we namen dan it koartste paad troch it Vosseparkje nei skoalle ta.

Der lei yn de fiver yn dat park mei sa'n protte iis deryn, dat de grute karpers der yn fêst ferzen sieten.

It hat wol oan april ta duorre foardat alle iis der wer út wie, de bussen fan de NOF hiene it ek dreech mei de winter, fakentiids stienkâld en om de haverklap to let, in protte snie en sjippe glêd, it mei noch in wûnder hjitte dat we alle dagen feilich op skoalle kamen.

Dy winter hienen we ek in Alvestêdetocht, in tocht die der net om lygde, ôfgryslke swier mei oan it ein fan de dei ek noch sniestoarm, der wiene in hyl protte útfallers, mar wy hiene de middeis iisfrij, sadat we de tocht thús folgje koene op de radio, want televisje hiene we net. Reinier Paping wûn die swiere tocht.

Sneon's wienen we frij fan skoalle, en dat betsjutte dat ik heit wol helpe koe yn de bakkerij en mei it suteljen, moarns yn de bakkerij en dan de auto ynlade, in Ford Anglia bestelauto sûnder kachel, dat wie

doe sa, in kachel moasten je der apart bij keapje, en dat hoegde net fansels want dat koste mar wer jild, en dat wie krap.

As de rûten beferzen wiene, dan hiene we in bûsdoek mei sâlt deryn en der makken we de ruten iisfrij mei, as we by de Seedyk wienen mocht ik wol in eintsje ride, ik siet dan op de jild tas want oars koe ik net boppe it stjoer út sjen.

Der lei doe in bulte snie en we moasten nei de Ferwerter Seedyk ta te suteljen, it frear behoarlik en it waaide in heale stoarm út it easten. De Seedyksloane del rjochting Anema, in grute hereboer mei in protte hynders, en der rekken we fêst yn de sniebergen, de auto woe net mear foar of efterút. Doe ik mar efter it stjoer, en heit skeppe, en ja hear der gie der efterút, no doe siet der mar ien ding op, it hiele ein nei it doarp ta mar efterút ride ! Heit wer achter it stjoer en de doar iepenhâlde mei de linkerhân, want oars seach er neat troch de sniestoarm, sa kamen we thús en doe wiene heit syn fingers hast beferzen, hy hat er noch lang lêst fan hân.

Mar nei de lange winter mei in protte riderij en kjeld kaam dan dôchs it teiwaar, mei izel en spekgelêde diken, derom mochten we earder út skoalle omdat de bussen jûns net mear ride koene, de bus ried mar oant Marrum ta, en der wie it yn de bocht sa gled dat de bus de berm ynglied, de bus koe der net wer wei komme, it lêste stikje nei Ferwert ta moasten we doe wol rinne, it wie doe oeral al sa glêd as sjippe. Troch it teiwaar koene de bussen in pear dagen letter net troch de doarpen riide, we moasten dan nei de rûnwei rinne, wer't de bus stoppe.

Eksamens

Mar hawar, nei de lange kâlde winter kaam de maityd en ik begoan my sa stadichoan op te meitsjen foar de eksamens die begjin july plak fine soenen, der moast omraek studeare wurde fansels, net bepaald myn favoryt, foar my as fjirtjinjierrige wie dat in hiele ûndernimming.

It bôle eksamen wie swier, mei trije opdrachten yn fjouwer uren, de keunst wie om it wurkjen sa yn te rjochtsjen dat je it maklik yn die fjouwer uren te dwaan wie, oars krigest strafpunten, it slagge my tige en de produkten wienen moai.

It banket eksamen wie op deselde manier en gie ek goed.

Teory eksamen hiene we ergens yn in restaurant yn Ljouwert, en wie dreech, mar nei in oantal wiken kaam it ferlossende berjocht oer de post.....slagge!!!

Haadstik 2 Oan it wurk!

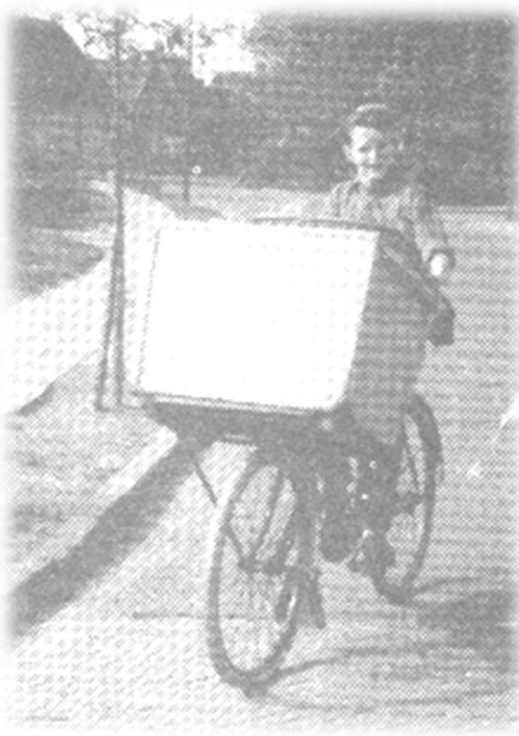
Slagge.... en dat betsjutte oan it wurk, in dream kaem út, earst mar by heit yn de bakkerij, ik mei myn fjirtjin jier, en dan al oan it wurk net foar te stellen. Doe wie dat hiel gewoan, no soe dat net mear foarkomme, ik kaam yn it leerlingstelsel, dat betsjutte safolle as oerdei wurkje, twa middeis en in jûn nei skoalle, nei Ljouwert mei de bus. Ik wie no "halfwas" dat betsjutte safolle as, dat de basis lein wie en as ik nei twa jier slagge, wie ik "gesel", je wiene dan wer in stapke fierder op de ljedder fan it moaie fak fan bakker, dit wie wat ik woe, lekker oan it wurk en it learen kaam fansels wol miende ik.

Moarns earst yn'e bakkerij en dan te suteljen mei de transportfyts, mear fyts as man want ik wie noch hieltiden dat lytse mantsje. Se neamden mei net foar neat "Wouter Kabouter."

Dat wie in skeldnamme wer ik myn fierdere libben mei behept wêze soe, mar net seure, hup op'e fyts, mei in grutte houten bak foarop. Folstout mei bôle, koeke, breadsjes en banket, sa gie ik ûnderweis it doarp yn, bûtenút die heit mei de auto.

Op de ferfolch oplieding trof ik wer in soart âlde maten fan de deiskoalle, sa as Sikke Oppedijk, Wiebe Dijkstra en fansels ek jonges dy't yn'e B klasse sitten hienen.

Ek moast ik thús opdrachten meitsje en fan alles yn in "wurkboek" ynfolle, dit waard eltse moanne kontrolearre troch konsulent Schuurmans, dat wurkboek ynfolle hie ik in hekel oan, ik fûn ûnsin. Wat een gedoch, mar it hearde der by, mar ik goaide der mei de pet nei, ta ergernis fan heit en fan Schuurmans.

▲ De winkel/bakkerij oan de Nij Buorren yn Ferwert, no hat de slachter it erby

Myn postuer bruts my wol ris op. Krek sa as dy kear yn de winter, it hie in bytsje ferzen en der lei wat snie. Moarns myn easte rit wie nei de Marrumerdyk. By de daam nei Martinus Sterk syn hûs, naam ik de bocht wat te skerp, en op in beferzen wetterplasse rekke ik yn'e slip, en de fyts gie mei my op'e rin. En ja, je kinne wol riede wat der gebeurde: mei't hiele spul yn'e sleat! Gelokkich hâlde ik it sels droech en mei help fan wat omsteanders ha we alles wer op it droege krigen, mar de bôle en breadsjes leine op it iis en koene net mear ferkocht wurde, se wienen foar de eintsjes.

Thús wienen se fansels skrokken, en ik ha doe fuortdaliks in nije koer krigen, dy't wat behindiger wie dan dy grutte houten bak, want it wie fansels best wol in bytsje gefaerlik sa'n lyts mantsje mei sa'n grut gefaerte op'e dyk! Hjoed de dei soe dat net mear kinne en meie fan de arbeidsynspeksje.

Ik wie ek best wol in bytsje dwers, en dat sil 'm wol oan de leeftyd lein ha, op een goeie dei kaam Schuurmans wer by ús lâns en sei dat it sa net langer koe, en dat er wat barre moast, en dêr wie heit it mei iens. Ik moast mar nei in baas, wiene heit en consulent Schuurmans fan miening, want sa kaam it net klear, ik hie neat yn te bringen en Schuurmans regele dat ik "te wurk steld" waerd yn'e bakkerij yn Hallum dêr't hysels baas fan wie.

Oant wurk yn Hallum

Doe op fyts nei Hallum nei de nije baas, op de brommer wie noch gjin sprake fan, ik moast earst mar ris sparje om in brommer keapje te kinnen, want ik hie ek noch net safolle fertsjinne. Fansels seach ik der wal wat tsjin oan, want wat soe ik der tsjinkomme yn die grutte bakkerij?

Doe't ik yn Hallum terjochte kaam, wist ik net wat my oerkaam, wat in grutte bakkerij wie it, dêr't in soad wurk wie, in grutte winkel mei in protte oanrin, sutelders as Arie Ritsma en Wietse Groenewoud, en kâlde bakkers Wybren Hoogerhuis fan Hijum, Klaas Nauta fan Ferwert en lytse Piter Holwerda van Âlde Lije, de lêste twa holpen moarns altyd in pear oeren mei yn'e bakkerij.

Wat is in kalde bakker:

In kâlde bakker is in bakker die sels net mear thûs bakt en it bakkersguod fan in oare bakker inkeapet, hy sutelde en ferkeape it spul yn syn winkel, meastal wurket hy dan moarns by die bakker in pear ûren.

Ik begoan moarns om sân oere, earst mei Klaas Nauta en Piter Holwerda yn de koeke en brea, ik ôfweagje en Piter en Klaas útrôle somstiden wol acht platen koeke, no dat wie in protte wurk en foar my wie it wol wat swier, mar net seure, oanpakke der wurde je in keardel fan, mar it wie ek wer tige gesellich, de beide mannen koene der wat fan it naaide der soms út en dan seach ik it gesicht fan Bremer wol: it gie him net nei't sin!

Schuurmans hie in bidriuwslieder oanstelt, dat wie bakker Mintsje Breemer, Bremer hie de wyn der aardich ûnder, hy wie soms wol ris wat oprinnend, dan die der it sa gek en drok, dan hie er it swit op'e holle en hie er allinne mar each foar it produkt dat op tiid klear moast. Hy wie yn die omstandigheden net foar rede fetber, en gie dwers troch alles hinne, je koene mar better oan de kant gean as hy sa wie. Ik ha my sûnt dy tiid foarnommen om sels net sa te wurden as Bremer, want dat is tink ik net goed foar je lichem, en gefaar foar jo hert.

Op een moarn wie it ek wer rekke, doe stienen we mei syn trijen oan'e wurkbank en mooglik wurde der wat te folle praet en lake, der kaam Bremer oan draven en mei syn earmtakken skode er alles en eltsenien oan de kant, doe die Klaas Nauta de skelk foar wei en sei: sa no kin ik earst wol efkes te skiten!

Jan Prins stie in eintsje fierder by de mingmachine en ik seach him fuort dûken, we koene ús net mear ynhâlde fan it laitsjen.

Mar as de koeke flugger op'e plaat stie is noch de fraach, want it wie allegear hannen en fuotten bij Bremer en twa tellen letter wie der ek al wer earne oars, Jan Prins sei dan: Bremer hat it hjoed wer efkes!

Mar oer it algemien wie Bremer wol in beste baas je koene ek in protte mei him laitsje, en ik learde in protte fan him.

En oan dy frijendichheden wenden je fansels, op it lêst steurden je je der net meer oan, en diene je mar krekt as wiene wy ek net wiis.

As we klear wiene mei de koeke, pakten Piter Holwerda en Klaas Nauta harren auto en laden die fol mei alles wat nei harren eigen bedriuw ta moast, die seagen we dan ek pas de oare deis wer.

Dan mocht ik nei de banketbakkerij, mei Hindrik van der Wal mocht ik gebak en stikwurk meitsje, der hie ik altyd it measte nocht oan.

Letter kamen Henkie van der Wal en Piet Elzinga der ek noch te wurkjen, dat wiene ek twa learlingen, Hindrik wie de sjef yn de "banket" en ik krige faaks de frije hân om sels ek wat út te finen oan nij gebak, wol moai dat der safolle betrouwen yn my wie.

Ek moast ik hjir wer wurkopdrachten meitsje foar Schuurmans, de konsulint, Schuurmans hie dan twa petten op, want fan de iene kant wie it myn baas, mar dan wie der ek de konsulint, die der op ta seach of alles wol gie sa as it hearde.

We moasten it ek net yn'e holle krije en fol it wurkboekje net yn, dan kriigen we op'e kop.

Wy hiene fansels ek in in foarbyld funksje, stel je foar dat it personeel fan Schuurmans Bakkerij it wurkboekje net ynfolde, dat koe fansels net, dan hawar der mar tsjin oan en netsjes it boek foarinoar ha, dan wy Schuurmans ek wer tefreden.

Yn de winkel wienen de winkelfroulju Betty Roorda út Hijum en Janke Roersma út Hallum, ek wie frou Bremer faak yn de winkel te finen.

Troch myn lytse gestalte hie ik in protte tsjin, ek yn it tillen rûn ik it meastal op, de skeltnamme "Wouter kabouter" wie noch hieltyd fan tapassing, op in goeie kear fûn Jan Prins dat ik mar in kear in sek moal fan boppen helje moast, ik protestearre fansels, mar Jan sei: kom op, do kinst it wol, wy tegearre nei boppen en bij de râne fan't trepsgat mei help fan Jan, de sek op it skouder en wier it gong ek noch, de sekken moal wienen destiids ek noch hûndert pûn, mar ik kaam ûnder, mar freegje net hoe!

Jan hat er dus foar soarge dat ik in sek moal fan boppen krije koe, en ik hie wer in bytsje keardelwêzen leard.

Yn e Hallumer tiid siet ik ek noch yn it leerlingstelsel, ik moast dan twa kear yn'e wike nei Ljouwert foar kursus, gelokkich slagge ik dy simmer foar gesel, wer in stapke fierder op'e ljedder.

We krigen by Schuurmans sneons altyd it lean yn in pûdsje, myn earste lean wie sânentritich gûne en dat krigen we dan kreas yn it pûdsje, mei in cake der bij.

Ek hiene we in kear in personielsreiske, en dat wie mei de bus nei Hellendoorn, wat hawwe doe in bulte wille hân, dan sjoch je je kollega's ek ris fan in oare kant, dizze kollega's ha der ek oan bijdroegen dat ik it yn Hallum altyd tige nei't sin hân ha, In protte wille mar op syn tiid serieus en ynspanne foar it fak.

Kiekje fan it Personielsreiske fsn de meiwurkers fan firma Schuurmans, nei Hellendoorn.

Schuurmans seach der op ta dat ik oan myn trekken kaam, ik mei troch him ha ik der in protte leard, it wie sels sa, dat doe't ik santsjin jier waard, mocht ik sjef yn de banketbakkerij wurde, omdat Hindrik van der Wal fuortgie.

Fansels wie ik noch tige jong foar dy funksje mar ik fûn it in útdaging, ik ha der noait spyt fan hân.

Bremer liet my safolle mooglik myn gong gean, ik mocht ek altyd graach wat nijs útprobearje en dat waard altyd op priis steld.

Ferkearing, en myn hobbys

Mar it wie safier, ik hie in brommer fertsjinne en doe eltse dei de brommer fan Ferwert nei Hallum hinne en werom, doe krige ik ek wat skarrelery mei myn ienichste en leafste Joke út Marrum.

As ik dan tusken de middei nei hús gie te iten kaam ik har altyd foarby as sei út de Mulo yn Ferwert kaam.

Ek ha'k noch in dikke sniewinter mei makke, mar gelokkich hie heit noch in grutte brûne learen jas en in brommerpet dy koe ik oan ha dat wie lekker waarm. Mar it foarjier kaam doe ek wer, en dan wie it lekker op'e brommer. Ik hoegde gelokkich noait sa betiid te begjinnen en dat kaam wol moai út, want ik wie ek bij't selskip "Fleurich Op" kommen as slachwurker, en der hienen we it mar drok mei, faak twa kear fuort yn'e wike nei brulloften en sa, mei de oare muzikanten: Jilles Postma Jan de Ruiter, Willem Vis, Hepke Braam en de suskes Hillie en Tsjikkie Kingma hiene we altyd prachtige jûnen, en it fertsjinne ek noch aardich by.

Ek wie der it korps "Excelsior" fan Ferwert wêr't ik de lytse trom bespiele. Ik hie dat in oantal jierren dien doe ik der myn nocht fan krige, en ik it mar probearje soe op de trompet.

Fan heit, dy't ek by't korps siet, ha ik wat leskes hân, en al ridlik gau mar tusken it korps, ik hie it aardich yn de smizen, muzykskoallen wiene der doe noch net, foaral doe't we yn 1965 oerskeakelen op brassbandbesetting, en ik een moaie nije cornet krige.

Wat is in brassband?

It fenomeen brassband, dat oerwaaid wie út Ingelân, en Sierd de Boer de nestor fan de blaasmuzyk, promovearre de brassband besetting in ús provinsje en der bûten. It is in gearstalling fan koperynstruminten sûnder saksofoanen, der spilet mar ien bugel mei, de oare ynstruminten binne kornetten, althoorns, eufoniums, baritons, skotromboanes, bassen en slachwurk. It korps bestiet dan út in standert besetting fan sa'n 25 muzikanten. Foar elts ynstrumint is der spesifyk in party útskreaun. Je moasten beskikke oer in goed nivo om yn in brassband spylje te kinnen.

By Excelsior hiene we al gau de wyn der aardich ûnder, tagelik mei Keimpe Reitsma, die ek krekt begoan wie te blazen, krige ik byles fan Sierd de Boer, wat wist die man in protte fan muzyk, hy begeistere je gewoan, in prachtige tiid wie dat, wêr't ik in myn fierdere muzykhobby ek in protte oan ha soe.

Der moasten ek nije ynstruminten komme derom waarden alderhanne acties betocht om oan jild te kommen. De aksjes die Excelsior organisearre wienen ûnderoare, in oaljekoeken aksje op âldjiersdei...

....no dat ha se witten yn Ferwert. Der binne de wiken dêrnei noch noait sa folle rennies ferkocht, mar dat kaam net fan de drank!!!

Ek gie ik wol gauris nei in solistenkonkours fan de federaasje fan de gemeente, mei pianist Fijlstra, die't berops wie, earst oefenje en dan foar de sjuery, yn in seal mei in protte muzyk leafhawwers en wie dan mar de heechste punten krige, ik helle doe wol gauris al in earste priis. De simmerskonkoersen fan korpsen wie altyd in grut festyn, nei Wommels, Boalsert en Riis mei it hiele korps yn de bus, heechtjiden wiene dat mei ien en al sfear.

*We wienen ek in kear yn Riis op konkoers, allegearre mei de bus.
De wedstryd wie yn it iepenloftteater by Hotel Jans.
Ek wie der in marswedstryd, de korpsen marsjeerden de dyk del en moasten op in geven momint de bocht om, doe barde it dat de vaandeldraager fan in korps rjochtút gie en it korps kreas de bocht om, dat wie laitsjen fansels*

Ik wie doe ek faak te helpen by oare korpsen sa as Blije, en it korps fan Hijum en Hallum, sa hie ik it ek altyd drok, sawol mei wurk as hobby, en fansels ek mei de ferkearing, want ik gie noch hieltyd mei Joke!

Nei in nije baes Septimber 1966

Schuurmans de konsulint, kaam mei it idee om mar ris te feroarjen fan baas.

Ik hie twa jier yn Hallum west en foar my wie it better om nei in oare baas ta, der soe ik ek wer nije ervarings opdwaan, wat myn fierdere ûntwikkelingen te goede komme soe, dat betsjutte noch al wat fansels, en ik hie der earst ek net folle nocht oan, mar yn Hallum kaam in nijenien en ik moast fuort.

Op in sneontejûn kamen Joke en ik thús yn Ferwert, en dêr siet bakker Kooistra út Bûtenpost op de bank, hy hie de bakkerij fan de famylje ten Kate yn Marrum keape en soe it derre mar probearje. It wie in moai lyts bakkerijtsje dêr't ik moarns in pear ûrkes sutelje moast op de bakfyts. It like my wol wat ta en we wienen it gau iens. De earste dei, gie ik mei soan Bonne ten Kate op in paed mei de bakfiets, ik wist fansels net in klant te wenjen. Nei't we de bôle en it bestelde gebak klear hiene, krigen we kofje en moasten we de karre yn pakke, en dêr gie it hinne, ik op de bakfyts, en Bonne op de fyts der efteroan: hiel Marrum troch de Ringwei, Julianastrjitte, Trije Tûnen, en dan nei Sinnebuorren, Achterdyk en sa oer de terp wer nei de bakkerij ta, en dan wie it meastal al tolve ûre. Dan gie ik earst nei hûs om te iten, op sneon sutele ik ek en dan stie bij de âlders fan Joke, de famylje Dijkstra op Sinnebuorren, de kofje al

klear, en dan hiene we it efkes o sa gesellich, ten earste om't Joke dan ek thús wie, en dan koene wy efkes bykletse, en fansels in lyts túsje.

It mocht fansels net te lang duorje, want dan kaam it suteljen net klear, mar by Kooistra hienen se it fansels wol troch wat der oant hantsje wie.

▲ Op e bakfiets te suteljen yn Marrum

Yn it wykein hienen we altyd fan alles te dwaan, sneontejûn op'e brommer nei Marrum ta en de hiele jûn in'e hús by Joke en dy thús, en as it dan in oere as alve wie, gienen we meastal noch in blokje om. Op snein wie ik faak yn Hallum te finen bij de famylje Fokkema, ik wie maat mei harren soan Piet. Der wie it altyd o sa gesellich want in grutte húshâlding en dêr koe alles, hearlike diskusjes mei de grutte broers fan Piet en dan gie it der om wei.

As it itenstiid wie bleaun eltsenien dêr te iten, mar ek eltsenien holp mei om de boel op te rêden, want mem Fokkema wie net sa best mear op'e fuotten.

Piet syn heit wie tige muzikaal en oargelist yn de grifformearde tsjerke, mei him spile ik faak op heechtijdagen yn't tsjerke tegearre mei Sieds Bosch, in oare trompetist út Hallum, Fokkema koe prachtige arrangeminten skriuwe foar oargel en twa trompetten. Dit wie op muzikaal flak meastal genietsjen, en ik bewarje dêr ek goeie oantinkens oan.

Oer it wurkjen by Kooistra yn'e bakkerij is my net sa folle by bleaun, it wie der altyd wol gesellich mei harren bern Afke, Fokje en Ineke. Joke en ik mochten der faak oppasse, as Kooistra en de frou fuort moasten.

Yn'e bakkerij die ik de hiele banket ôfdieling allinnich, se lieten my myn gong hielendal gean.

Ek mei nije dingen útprobearje, dat regele ik meastal sels, uteraard yn oerlis mei Kooistra.

Ik bin yn dy perioade ek noch slagge foar myn earste Gesel diploma. De sifers wiene net om nei hús ta skriuwen, foaral Nederlâns en bedriuwsekonomy wie in ramp mar hawar, der sjocht dôchs noait wer ien nei om, de bankman hat my noch nea frege om de sifers fan bedriuwsekonomy, hy frege meastal om oare sifers, meastal op it mêd fan de jiersifers.

Gelokkich wie ik noch jong en hie ik noch wat jierren te gean, om ûnderfining op te dwaan foar it safier wie om sels in bakkerij te begjinnen, op praktysk gebiet koe'k my best rêde, it moast dochs út de erfaering komme.

De ferkearing waard hieltiden serieuzer, we hiene it der ek wol ris oer wat we woene yn de takomst, ek in bakkerij as moasten we dôchs mar wat oars? Joke kaam wol ris efkes del yn'e bakkerij bij Kooistra sadat se der al in lyts bietsje oan priuwe koe.

We moasten noch mar ris sjen wat de takomst ús bringe soe, net wittende dat der al sa gau wat op ús paad komme soe.

Ik ha altyd mei in protte nocht yn Marrum tahâlden, en der best wol in protte selsstandigens leard, en dat blykt my letter goed fan pas te kommen.

Yn Hallum learde ik echt it fak, mar yn Marrum learde ik mear om selsstandich te wurden. Mei Kooistra en de frou koe ik it goed fine en ha noch lang kontakt mei harren hawn.

Takomstplannen begjin 1969

Ik wie achttien jier en drok dwaande myn rydbewiis te heljen, by Harm Feenstra de autoryd-skoalle út Ferwert hie ik les, meastal riden we yn Ljouwert, en op sneontemiddei.

Ik wie dan faak de lêste ddie't les hie en dan mocht ik nei Ferwert ta ride, dus eins in ekstraatsje.

Tolve rydlessen ha ik hân en slagge mei de earste kear, dat is no hast net mear foar te stellen.

Mar de takomst begoan ús ek troch de holle te spieljen, we moasten sa stadich oan witte wat we woene, wolle we wat foar ús sels, of moat ik noch fierder leare om learaar te wurden of proefbakker, dan moat ik noch in pear jier nei Wageningen de MTS oplieding dwaan en der ha'k net safolle sin oan.

Leare hat net myn foarkar, dus soe it dan een eigen saak wurde?

No we moatte noch mar ris sjen hoe't it boltsje rollet, der komt fansels wol wat op ús paed.

En dat boltsje begûn te roljen, earder dan dat we tocht hienen:

Op in sneontejûn let kamen we thús yn Marrum bei Joke har âlden, en der lei in advertinsje op'e tafel -heit en mem leine al op bêd- útknipt út it Frysk Deiblêd mei de meidieling dat er in bakkerij te keap wie yn in toeristenplak yn de Súdwesthoeke fan Fryslân.

It die bliken dat we meitinkers hienen, heit en mem Dijkstra hienen al wat foar ús betocht. De moande der op kaam ik tusken de middei thús en der kaam ús heit mei it berjocht dat Schuurmans (de konsultint, en âld baas) west hie mei in ferhaal, dat hy in bakkerij te keap wist yn de Súdwesthoeke.

Dat soe miskien wol wat foar ús wêze kinne?

Dit wie gjin tafol mear, dit hie sa wêze moatten, de advertinsje by Joke har âlden, en Schuurmans syn berjocht.

It tafol wie dat dy bakkerij yn Koudum stie, wêr't ik berne bin en heit en mem oait begûn binne, yn harren arbeiders went yn de Kninebuert, myn pake Wouter en beppe Woltsje ha ek altyd yn Koudum wenne. It doarp wie foar ús dus wol aardich bekend.

Ja, en wat no te dwaan, heit liet syn earen der wol nei hingje, mar mem seach it net sa sitten. Schuurmans hie it goed yn'e holle, en die sei: doch it dan foar de jongelju, dy jongelju wiene Joke en ik, wy seagen it wol sitten al wiene we noch wol jong, ik wie achttien en Joke wie sechtsjin, en dan al oer soks belangryks meitinke.

We moasten der mar ris hinne te sjen, sjen kost oplêst neat.

▲Dit wie de bakkerij yn Koudum yn 1969

Wy op in woansdeitemiddei mei syn fjouweren yn'e auto nei Koudum. Yn Koudum by de bakkerij fan de famylje Keuning oankommen, seagen we ús de eagen út de holle, wat in moaie winkel mei moai guod deryn, en wat in great pân.

We seine tsjin elkoar: dit is fierstente moai foar ús dit wiene wy net went, wy kaamen mar fan de klaai, en in gewoane bakkersfamilje. Wy waarden wolkom hjitten troch de famylje Keuning, it wiene wat deftige minsken yn ús eagen, mar tige hertlik.

It wie sa, Keuning en de soan hienen beide sûnensproblemen, en moasten wat oars sykje.

It plak Koudum spriek ús o sa oan, in protte grien en beamen mei in moaie winkelstrjitte, in prachtich plak om te wenjen midden tusken de marren en ticht by de bosken fan Gaasterlân, boppedat wie it toerisme yn opkomst, en dat wie in útdaagjende bykomstichheid.

Ik koe dan wer by heit yn'e bakkerij oant it wurk, en heit hoefde net mear te suteljen, dat soe him ek wol noflik oankomme, mienden we. Fansels wiene heit en mem wol fan miening dat se Koudum net wer werom fine soenen, sa as se it yn 1950 ferlitten hine, der wie ek hiel wat feroare fansels.

Op de weromreis nei Ferwert sprutsen we oars nearne oer, as oer de bakkerij yn Koudum en hoe moai en netsjes it der wie.

Der waard besletten dat we ús der fierder yn ferdjipje soenen, want dit wie foar eltsenien in ferbettering, mar it wie ek in hiele grutte stap, mar foar Joke en my in moai stikje sekerheid nei de takomst ta.

Haadstik 3

Bakkerij te keap

Doe kaam it folgjende probleem: wer moat heit mei syn bakkerij yn Ferwert hinne?

Wie dy bakkerij noch te ferkeapjen as bakkerij?

Siet der noch takomst op de klaai yn Ferwert?

Miskien woe ien it wol as gewoane wenning keapje, want der wie fansels best wol in moai hûs fan te meitsjen.

Allegear fragen, wêr't we de kommende tiid út sjen moasten te kommen, al gau krigen de kollega's fan heit der lucht fan dat heit dwaande wie mei wat oars, heit soe earst mar mei harren om de tafel. Nei drege gesprekken mei de kollega bakkers Klaas Nauta, Thys van der Meer, Tjip van der Meulen en Hennie Link binne se der útkommen, en woenen sei it pân en de goodwill wol keapje, sei hiene der fansels alle belang by as heit syn bakkerij ticht gie, want dan hiene dizze oerbleaune bakkers die omset, dy't frij kaam ûndermekoar te ferdielen der wie wer in bakker minder, en der waarden hja dan ek wer better fan.

Doe't alles goed útsocht wie en ôfpraten wie, koene heit en mem ek prikken yn it wurk stelle, om harren yn Koudum ta wenjen te setten, want dat we der hinne geane, wie no wol wis.

Ik soe as earste nei Koudum ta om my yn te wurkjen by Keuning, om sa it bedriuw in bietsje kenne te learen, ik soe der dan in pear wike in de kost en oerdei meihelpe yn de bakkerij.

Dat foel noch net ta, want Keuning wie yn de bakkerij net in maklike man, hy hie âlderwetske ideeën, sa mocht ik net sjonge en fluitsje, en in radio koe hielendal net oer praat wurde, it gefolch der fan wie, dat ik middeis nei't wurk, meastal nei hûs gie mei de trein om't ik dea ûnwennich wie fan thús, no hawar it wie ek mar in pear wike dan wie dat foarby. Heit moast mei syn boekhâlder Willem Slager probearje een finansiering rûn te krijen en dat slagge net sa maklik.

Om't in finansiering klear te krijen moast heit in berop dwaan op it "Waarborgfonds voor de Bakkerij" hja koene yn it slimste gefal, as de liening net ôfbetelle wurde koe troch heit en dy, de ôflossing oernimme.

Der kaam in man fan dat “Waarborgfonds” en dy wie yn’t earsten posityf, mar doe’t er hearde dat Keuning grifformeard wie en heit en dy Herfoarmd, kaam it boek ticht, en krige heit bericht dat it op dizze manier net troch gean koe.

Wy ha doe tsjinelkoar sein, dat dit neffens ús kaam troch die tsjerke boel, want der kaam de beste man hieltyd yn it petear op werom, it wie in gedachte fan die man, wer’t heit him ik net yn fine koe, hiel âlderwetsk, der fal je dochs net oer as je no Grifformeard binne as Herfoarmd, dat wie froeger sa, mar yn 1969 wie dat in Koudum net mear oan de oarder, der waard doe besletten om earst mar te hieren fan Keuning, en as we der ien kear wennen, dan noch mar ris mei de Rabobank om de tafel, want Keuning syn boekhâlder wie ek bankdirekteur, miskien dat die wat mear berikke koe.

Ferhuzing

Op 30 april 1969 binne we ferhúze, de greате auto fan de KEB fol mei húsrie, gie it richting Koudum.

Pietsje en Kees van der Werf, freonen fan heit en dy, giene mei om te helpen mei de ferhúzerij, want Kees siet yn de elektra technyk, dus koe hy moai de lampen en sa ophingje, jûns wie it al in hiel oar gesicht, we begoannen ús suver al in bietsje thús te fielen.

De oare deis moast de winkel iepen en heit en ik wiene al ierenbetiid oant bakken, want der moast hiel wat bakt wurde fansels.

Dit wie hiel wat oars as it bakken yn Ferwert, it moast fansels wol wenne, want alles wie o sa nij foar ús.

Jan Keuning, de soan fan Keuning holp de earste dagen gelokkich ek noch mei want der wiene in protte klanten, en wat opfoel dat er in protte Dútsers wiene, die hiene op ien maaie altyd frij, dit wie foar mem ek apart want sei koe gjin Dútsk prate fansels, mar mei hannen en fuotten gie it al gau.

Sannie Haitema wie mem har winkelhelp, en sneons wie Dienneke Castelein der by as simmer en fakânsjehelp, en it wie moai dat die froulju ek by ús bliuwe woene te wurkjen, mem hie der in protte steun oan.

Ik hie ek al ridlik gau myn draai yn de bakkerij, mar heit hie mear problemen, hy wie ûnwennich fan de minsken, hy miste de kontakten dy’t er hie tidens it suteljen yn Ferwert, wol kamen er gau ris minsken efterom foar in praatsje, dat wiene meastal de alwat âldere Koudumers sa as Hessel van der Werf de koster, Hessel van der Zee de âld bakker, Ane Finnema de âld bôle sutelder.

Sy hienen allegearre harren ferhaaltsjes klear.

▲ Dit wie de winkel yn de Haadstrjitte te Koudum, doe heit en mem die oernamen yn 1969

Ek ien fan dizze minsken wie âlde Teunis Muizelaar fan'e boekwinkel, hy helle alle dagen de post by it Postkantoar wei en kaam dan wol gau ris del foar in praatsje of in aardiche anekdoate.

Sa kaam er ek in kear troch de doar mei syn giro ôfskrift, en dan sei der: bedankt mannen!!! dan hie er syn AOW wer krigen.

Ek wie der Hessel Kuipers, “de trompet” neamden se die, om dat hy sa lûdroftich wie, hy wie concierge fan it Gemeentehûs en hy hie ek alderhanne grappen en grollen en faaks yn it Hylpers, heit stjoerde se der ek wol ris út, want dan naaide it der sa út, en koe der net wurke wurde.

De winkel rûn as spoar, de earste memmedei ferkeap, we sieten doe fjirtjin dagen yn Koudum, ferjitte we ek net wer, wat in droktel wie it, we wisten net wat ús oerkaam, dit wiene wy yn Ferwert ek net went, we ferkochten safolle taarten en oranjekoeke dat we der suver net

tsjin bakke koenen, en oer fan alles waard op't leste momint noch belle, sa fan: kin jimme dit of dat ek noch besorgje?
We seine tsjinelkoar, as dit ús foarlân wurd, dan kin it noch wat wurde, wat wiene it op'e klaai dan krintekakkers en suniche skiters!
Mar hawar, we sloegen ús der wol trochhinne, it soe fansels wol wer seis ûre wurde.

Joke hie nei de MULO wurk krigen yn Ljouwert, op it kantoar fan de CCLB, dat wie in boekhâld kantoar fan de boeren.
Freedtejouns kaam hja mei de trein yn Molkwar oan, en dan wie sei yn it wykein by ús, Joke holp dan sneons mei yn de winkel.
Sa koe hja alfêst priuwe oan it libben as frou fan de bakker, en it helpen yn de winkel, giene wy al ris een snein nei Marrum, nei Joke harren âlden ta, dan mocht ik meastentiids de auto fan heit wol brûke, wiene we it hiele wykein yn Koudum, dan brocht ik Joke moandeitemoarns wer yn Molkwar op'e trein.
Ek gie ik op woansdeitemiddei wolris nei Marrum, want it wiene faaks wol lange wyken sa sûnder mekoar, troch de wike wiene we ôfhinklik fan de telefoan, en der makken we dan ek faak gebrûk fan.
Mem prottele dan wol ris op ús, wat kostet dat wol net allegearre.
Mar der lutsen we ús net safolle fan oan, heit lake meastal mar wat.

Help yn de bakkerij yn in opgeande tyd

It wurk yn de bakkerij gie hieltyd better de omset gie stadichoan omheech, ek al omdat we mear oan frjemde bôlesoarten diene.
Troch mear soarten te bringen sa as, ferskate meargranen bôle soarten, wie der foar de klanten altyd wat nijs te sjen en te belibjen.
Dertroch koene hja ek ris wat oars op tafel sette.
Heit en ik rekken ek hieltyd mear op elkoar ienspiele.
Heit bemuoide him it meast mei de bôle en de koeke en ik mei stikwurk en gebak.
We makken ek hieltyd mear lúkse en nije gebaksoorten en dat wurde troch de klanten och sa wurdearre, dertroch kaam it ek mei dat de omset omheech gie.
En sa groeide it assortimint, en der troch krigen we ek fansels mear wurk.
En it gefolch hjir fan wie dat we it hast net mear oan koene, en fan moarnsier oant jûns let yn de bakkerij omwrotten.
Der moast fansels feroaring yn komme.

Hessel van der Zee, in âld bakker waard frege oft die ús freedts yn elts gefal helpe koe, Hessel hie froeger ek bakkersfeint west, bij Jouke van der Veer die't doe yn ús bakkerij wennen.
Ek hie er altyd moaie útspraken, nim dizze: as je tsjin him seine Hessel hoe giet it hjoed, dan wie it antwurd: Op'e fuotten wol goed, op'e hannen ha'k it noch net probearre.
Hessel koe er ek wat fan, troch syn greate mûle koe er him steande hâlde mar yn feite wie er in bietsje ûnhandich mar foar it groffe wurk wie hy best genôch, en wy wiene út de brân.

*Ús bakkerij wie froeger in Sintrale bakkerij, dat betsjutte dat meastal meardere bakkers út ien plak, de lappen gear smieten.
Mar troch dat al dizze bakkers sels baas west hiene, mienden hja allegear de baas wêze te moaten.
It rûn meastal ek net goed ôf mei de gearwurking yn sa'n sintrale bakkerij, sa ek net mei dizze bakkerij, Jouke van der Veer bliuwde der úteinlik oer en hat doe de bakkerij noch een oantal jierren allinne dien.*

De bakkerij as leagenbank.

It wie de tiid fan de Gemeenteriedsferkiezings, en der wurde fel kampanje fiert tusken de ferskate partijen, Hessel Kuipers de boade fan it Gemeentehûs yn Koudum, kaam lâns en die fûn dat de twa politieke "aartsrivalen" Hindrik Wiersma fan de PvdA, en Theunis de Vries fan de ARP der mar ris fan lâns ha moasten.
It gie altyd tusken die twa, en se wiene oan elkoar weage.
De PvdA wûn doe de ferkiezings.
Hessel betocht dat der mar een oranjekoeke yn de foarm fan in hoanne mei felreade fondant derop, besorgje wurde moast by Theunis de Vries.
No dat hat Hessel witten by de earstfolgjende riedsgearkomste, lit dat mar oan Theunis de Vries en Hindrik Wiersma oer, mar ik twivelje der net oan of Hessel hat syn wurdse wol klear han.
Letter barde it in kear dat Teunis Muizelaar yn de bakkerij kaam en Hessel wie doe ek yn de bakkerij, dy begon spontaan de "Internationale" te sjongen, wol wittende dat er der mei in reaksje útlukke by âlde Theunis, en die reaktie kaam ek fansels.
Muizelaar koe it net wurdearre, en skold Hessel út foar in flapdrol.
Yn die tiid krigen wy in oanslach fan de hûnebelesting, hoe koe dat no, wy hiene net iens in hûn, mar ris it Gemeentehûs skilje.
Bloem wie doe gemeente-ûntfanger, en snapte it sels ek net.
Doe kaam de aap út de mouwe, Hessel hie de papieren út in laatsje

fandele by Bloem en stikem ús nammen derop ynfult.

Hy hat it witten; hy moast foar it boardsje komme by Bloem, en it hat doe swier waar west der op it Gemeentehûs, want it gong wol wat te gek fansels!

Buorman Hinne Wiersma kaam ek faak efkes by ús efterom en dy koe it ek hjit daaie. Hy hie altyd een goed advys, foar as je net fit wiene en de snotte je út de noas wei roun: gean jûns foar it sliepen op'e râne fan't bêd sitten en nim in een kopkefol "Hagel en Donder" (dat is brandewyn mei anys) en drink it in ien kear op, en dan efteroer falle litte yn de kessens, dan bin je de oare moarns wer sa fit as in jongkeardel. Ik ha it noait útprobearre, mar it wurke fest wol.

Ek wer de fertsjinwurdigers

Fertsjinwurdigers kamen der faak, want der moest fansels wat ferkocht wurde. Sytse Wassenaar (omke Sytse seine de bern) fan de Back Beko wie bern by ús oan hûs.

Klaas Jagersma, Henk Westra en Fetse Elgersma wiene ek fêste besikers by ús, om de fjouwer wike kamen sy del om wat te ferkeapjen. Bruin út Ljouwert (syn foarnamme wit ik net mear) wie ek in aardige man dat wie in echte "hear" hy presintearre ek altyd sigaretten of sigaren, út in moai sulverkleurich doaske.

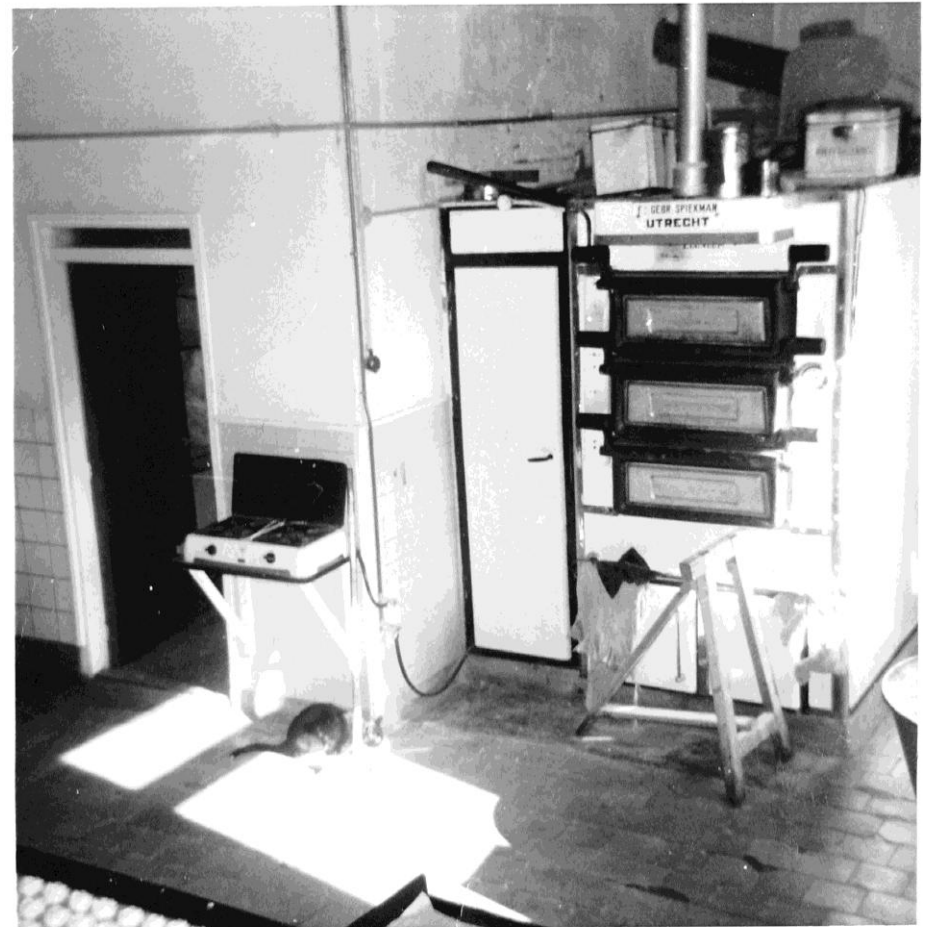
Al dizze minsken joegen sfear oan it wurkjen yn de bakkerij, hja hâlden ús op de hichte fan wat der allegearre spiele yn it bakkerswereldsje it hearde der allegearre by, fansels diene sy harren wurk, mar ik krige it idee, dat se by ús in hûske fan hâld oan hiene, wer't ek sa no en dan tiid wie foar in praatsje en in bakje kofje yn de privêsfear.

Mem hie it altyd drok mei de winkel en de húshâlding, hja fielde har ek fierwei it beste, as se gewoan oant wurk koe, goed omwrotte en sa, mem koe der net oer as se frij hie, en miende dat se, ek op woansdeitemiddei as de winkel ticht wie, oan it wurk moast.

Dat fûnen we ergelyk en mar krimmenearje dat se it sa drok hie, mar se woe ek net oars, mem wie no ien kear skytskjin en sadwaande koe se it wurk min oer litte oan in oar.

Peter dy't de leeftyd hie dat er maten mei nei hûs naam, Ype die op de legere skoalle siet. Hille die nettsjinsteande syn downsyndroom goed te plak wie op 'e beukerskoalle yn Koudum, en altyd helle en brocht waard troch in hiele klup bern hjir út de buert. It wie in drokte fan belang.

Ferfanging âlde oven 1971

▲de âlde oven

Yn de bakkerij koe ik it mei heit goed fine, we sieten meastal op ien en deselde golflyingte, mar mem die koe soms de hakken yn de grûn sette, foaral as der ris wat nijs oanskaft wurde moast, wat jild koste. Want it wie har altyd te djoer, en jild fan de bank liene, dat koe fansels net, dat kaam tink ek noch út de tiid dat hja yn Ferwert om spaanden, der wie it ek gjin fetpot, je koene it har dan ek net kwalil nimme. Mar heit en ik lieten it net gewurde en setten ús sin meastal troch. Want wy moasten der mei wurkje en hiene der it measte belang by, en it koe sa net mear, want it wie meastal de oven wer alles om speakrûn.

Lytse protsjes fan in bepaald produkt sieten we altyd mei om te pielen, en we koene noait ris flink tapakke, want de oven wie net grutter, dat de âlde oven fiersten te lyts wie kamen we eltse dei wer tsjin, mar foaral sneons yn'e simmer, dan koene we der net tsjin bakke en hellen we in pear krat bôlen út Aldemardum by Bakkerij Twijnstra wei, en dat koste ek in protte jild, der wurde dan net safolle oan fertsjinne.

Foarjier 1971 waarden der plannen makke foar in nije oven, earst mar ris bij kollegabakker Posthuma yn Wommels sjen, want die hienen in Becker Thermovent oven, der hiene we wol sin oan. In Becker Thermovent wie foar die tiid in hiele moderne en skjinne oven, en wat ek net ûnbelangryk wie, hy wie ek noch hiel sunich. De nije oven kaam der en foar de simmer wie it allegearre beslikke en koene we bakke dat it slytjage. Der hat noch in moai stikje yn de "Balkster" stien mei in moaie foto derby.

Muizelaar hie dat stikje skreaun, en hy makke der in melding fan dat der by de oven "een ingenieus apparaat" brûkt wurde koe.

No dat wie wat simpeler as je tinke koene: it wie in soarte fan bân yn in frame, wêr't je broadsjes op lizze koenen, moasten de broadsjes dan in de oven, dan sette je een pinne foaroan yn de oven, dan skoden je it hiele apparaat de oven yn en waard klem setten foaryn yn de pinne en dan mar oanlûke en begon de bân te roljen en foelen de broadsjes op de flier fan de oven, sa koene je lekkere flierbôle bakke mei in lekkere krokante koarste.

It wie in prachtige oven wêr't wy al ridlik gau de produksje best mei oan koenen, we hiene treie bakrûmtten wer't we in protte guod yn kwyd koene, fansels moasten we der best efkes mei leare te wurkjen, mar it wende gau.

En sa wie der altyd wol wat te ynfestearen en uteraard brocht dat syn jild dan ek wol wer op, en sa hearde it ek

Trouplannen en feest.

Joke en ik hiene ús ek ynskriuwe litten foar in wenning. Want nei fiif jier stive ferkearing woenen we wol ris wat foar ús sels en dat reizgjen foel ek net ta, mar ris op nei't gemeentehûs en bij Piebe de Vlucht fan de wenningboustichting sjen en ús ynskriuwe litte foar in wenning, en dan mar ôfwachtsje, ûndertusken omraak sparje om alles aansens betelje te kinnen, want it kostet allegearre in protte jild. Nei in protte besykjes oan Piebe, om te sjen of we hast oan bod

wiene foar in wenning, krigen we yn de simmer fan 1971 in wenning tawiist oan de Vermaningswei yn Koudum, de famylje Adema wenne der, Adema wie leraer oan de LTS, en hja gienen nei Dokkum ta te wenjen.

It wie in moai hûs mei trije sliepkeamers, douche en twa keamers. Achter hûs in moai lapke groun dêr't we ek wat moais fan meitsje koene, man wat woenen we noch mear, der wie ek wer in tafallichheid by: Pake Wouter en Beppe Woltje hienen ek yn deselde strjitte wenne, hoe frjemd kin it bytiden rinne.

It waard in drokke simmer, in protte wurk yn de bakkerij en ûndertusken yn it hûs dwaande mei fervjen en behingjen, ik wie der meager fan, sa drok hiene we it mei alles. Joke har heit út Marrum hat ús in protte holpen want die wie al út it wurk en hie de tyd oan him sels.

Der moast in datum útsocht wurde foar de trouwerij, en graeg wat nei de bouwvakfakansje fansels.

25 augustus soe it dan mar heve! Ferdikke wat komt er dan in protte op je'n ôf. Gemeentehûs en tsjerke moast besprutsen wurde en de brulloft soe yn't lokaal fan't tsjerke hâlden wurde, ek moasten we muzyk foar de jouns regelje, dat soe Henk Westra mei syn mannen mar wurde, Henk Westra kaam ek faak by ús kaam fertsjinwurdiger. Doe't we alles in bytsje begrutte hiene, koene we alles krekt betelje, mar der moasten gjin tsjinfallers komme, want dan sieten we op swart sied, mar dan hie heit miskien noch wol wat yn in âld sok!

25 augustus de grutte dei!

It wie in prachtige neisimmerdei, it koe net moaier. Moarns nei kapper Voerman dy't myn hier yn de kuif die, trouwblommen bei Pierre de Vries wei, en doe yn de pronk by Gert Folkertsma yn de moaie wyte trouwauto in Rambler, nei Marrum om myn skat op te heljen. Och minsken wat wie ik senuweftich, Gert ried nei myn sin fiersten te stadich, sa kamen we noait op tiid, yn Marrum oankommen stie de hiele famylje al te wachtsjen en Joke -och wat wie se moai- strielde yn it middelpunt fan har famylje. De fotograaf wie ek mei reizge sadat die moai wat plaatsjes sjitte koe. Mar we wienen oan de lette kant sadat we ek al wer opsjitte moasten om trije oere yn Koudum op tiid yn it Gemeentehûs te wêzen. Dat slagge net fansels, we kamen in healoere te let. Hessel Kuipers de concierge fan it Gemeentehûs stie al te wachtsjen op "it breidspear", doe't eltsenien te plak setten wie, -De trouseal siet grôtfol- koe it feest begjinne.

Theunis de Vries as amtner fan de boargelike stân joech ús ek noch in snear oer de lea, want in bakker die te let wie krige swart baarnd spul út de oven, de Vries soarge dermei wol, dat de spanning der wat of wie.

Doe't de hântekeningen setten wiene koene we net mear werom, en wiene we man en frou, mar dat woenen we ek, hoe tichterbijelkoar hoe leaver. Jûns hienen we de troutsjinst yn de Martinitsjerke, en dûmny Kooistra gie der yn foar, it wie in moaie tsjinst wer't ek noch in protte famylje en freonen op ôf kamen. dûmny Kooistra preke oer Corinte 13 fers 13, dat giet oer de leafde. No in tapaslik ûnderwerp.

◀Dizze foto sprekt foar himsels

Nei't tsjerke wie it tiid foar feest!

Hessel en Uke van der Werf it kosters echtpear, hienen it keurich foarmekoar, ek jûns by de bôletafel wie it geweldich.

By it feest hiene we muzyk fan Trio Westra en it wie tige gesellich mei Hessel foarop yn polonaise de strjitte oer, al mei al wie it in prachtige dei wurden, wêr't alles en eltsenien oan meiwurke, mar foaral ek it prachtich moaie waar.

Jûns yn ús eigen hûske ha we alle kado's noch útpakt en alle jild wat we krigen hiene teld.

It wie geweldich!!

We koene ús no deljaan op de Vermaningswei nummer 16, we hiene der al gau ús plakje foun, mei buorlju Harmen en Jikke Stellingwerf en Gellie van der Meer fielden we ús der al hiel gau thús.

Moarns om sân ûre begjinne by heit yn de bakkerij, tusken de middei hie Joke it waarm iten klear, alles gie fan in lijen dakje, it koe net better.

Yn de bakkerij baken we dat it sa wat die, heit begoan it ek hieltyd gewoaner te finen dat er de hiele dei thús wie, foaral as it min waer wie, wie it tige noflik foar him en miste hy it suteljen wat hy yn Ferwert altyd die yn waar en wyn net.

Joke help yn't wykein mei yn de winkel, dan koe se de Koudumers moai kennen leare.

Fierders die se noch wat húshâldlik wurk bij âlde Wieger Kok oan de Boppedyk en by Feedokter Glastra van Loon.

En sa gie it dan allegearre syn gong, en we wiene tige lokkich sa tegearre.

It duorre dan ek net lang doe wie Joke yn ferwachting fan de earste, wat wiene we grutsk en bliid, we woenen it wol oan eltsenien fertelle.

Op sneon seis maaie hie Joke noch gewoan meiholpen yn de winkel mei har dikke bûk, midden yn de nacht fan sneon op snein begonnen de weeën, o hea, der wie't al safier.

Heit waard ynskeakele om de baakster út Nijemardum te heljen, en dat duorre mar en duorre mar, wy wienen dea ûngerêst fansels.

Wat wie it gefal, se wienen by Nijemardum in nije dyk oant meitsjen en heit wie mei syn auto by de izeren riedplaten del rekke, en fest kommen te sitten yn it sân.

Och heden wat moest er no, hy is doe nei in boer ta gongen, der't noch ljocht baarnde en hy hat der doe op it finster tikke om de boer der út te slaan, de boer hat doe mei de trekker de auto út it sân lutsen.

Doe koe heit de baakster einliks ophelje en nei in spannende nacht, kamen hja om trije oere yn Koudum oan.

Baakster Jeltje Hoekstra út Nijemardum fielde har al gau thús bei ús. Op in waarme snein 7 maaie 1972 waard Henk Peter berne, wat in een prachtich keareeltsje.

De moandeis hawwe in lekkere taart besoarge yn Nijemardum by de boer en syn frou dy't heit ddie nachts holpen hienen mei de auto!

Haadstik 4

Bakkerij van der Molen en de fierdere ûntwikkelingen

De omset yn de winkel wie noch hieltiden groeiende, nettsjinsteande de konkurrinsje fan de supermerken mei harren Bums en Kingcorn bôle, dat betsjutte dat we eltse dei der plat foar moasten om in “superkwaliteit” del te setten want it kaam ús net fansels oanwaaien. We wiene dan ek altyd dwaande om ús bakkerij te promoten en by de tiid te hâlden, dat wie no ienkear needsakelik en it wie net foar neat dat bewiisde de praktyk.

Wer we ek altyd mei dwaande wienen, dat wie besyk oan beurzen en demonstraasjes, wy stutsen der altyd in protte fan op. Regionale beurzen wiene der faak yn Ljouwert of yn Súd-laren, foar de lanlike beurzen gienen we meastal nei Amsterdam of nei Utrecht. Hjir koene je dan de nijste ûntwikkelingen sjen op bakkerij gebiet. We kamen der ek faak wei mei ferskate nij ideeën. Meastal wienen der ek wedstriden oan ferbûn, wat tige ynteressant wie. It wie altyd ús doel noch in kear om mei te dwaan. It soe der fest noch wol in kear fan komme.

Ynvestearingen foar de takomst

Moarns wie it in hiele drokte om de bôle boel oan de kant te krijen, it wie noch in protte hânwurk, alles moast noch mei de hân ôfwage wurde, en opbolje dan rize en op platen lein wurde, dan opmeitsje troch de opmakmasine, al mei al wie it in gebealch.

It bôle proses is no yn kear in kwestje fan tiid, fjouwer oeren giet der wol mei hinne, fan moal oant dat it út de oven komt, en as der dan middelen binne dy it wurkjen oangenamer meitsje kinne, is dat altyd tige wolkom, en de middelen wiene der.

Om it wurkjen minder swier te meitsjen te meitsjen, wie der in apparaat op de merk brocht, dat wie in saneamde “bollen ryskast.”

It wie in hiele ynvestearing, de firma Op't Root levere de hiele ynstallaasje, it wie in hiele bakkerij fol guod, der gie ek in hiel stik romte mei hinne. Doe't de hiele hannel ynstallearre wie koene we de oare deis los, in proefbakker kaam moarns betiid om te helpen, en mei yn te wurkjen, it wie frij yngewikkeld as je der noch noait mei wurke hienen, mar we hiene it gau yn de gaten hoe oft it wurke. It gebealch mei dy swiere platen mei daai wie no net mear nedich. It slagge allegearre best, en we hiene it gau yn ús wurkjen ynpast, en wat in gemak en folle minder gewrot, we wiene der tige wiis mei. As de kast draaide koene we ûndertusken oare dingen dwaan, we koene per dei op dizze manier wol in pear oeren útsparje.

Mar dit wie net samar klear, want ús mem fûn dat it te folle jild kostje moast, tritigtûzen gûne, en der moast earst goed oer praten wurde fansels. Heit en ik sieten wol op de selde golflingte te praten, mar mem koe de saak flink opkeare, it wie wer krekt sa as mei de nije oven, mar eintsje beslút gie it al oan, der kaam in bollenkast, mem wie oerhelle, en seach doe ek wol it nut der fan yn!

Mar wat is no sa'n bollen ryskast no krekt?

Ik sil begjinne om earst út te lizzen hoe't je begjinne mei bôle te meitsjen: As it daai makke is moat it earst rize teminste in heal oere, dan wurdt it daai trochslein, dat wol sizze alle koolzuurgas dat al produsearre is troch de gist, wurdt der útslein en dan begjinne je ôf te weagjen, alle stikken daai gelike swier ûngefear 890 gram (dat gewicht hinget fan de daaistifte ôf, hoe slopper it daai, hoe swierder ôfweagje.) Dan wurde de stikken daai opbolle, en dat docht dan de nije masine, de moaie rûne bollen falle dan yn netsjes dy't yn in frame hingje, en sa giet dat automatysk hieltyd fierder, krekt salang as de kast hielendal fol sit. Yn dizze kast sit in klimaatregeling dy't er foar soarget dat de temperatuer 29 graden is en de luchtvochtigheid goed is.

▲ Heit en ik by de “Bollenkast” op de foto.

▲ It wie in stik nofliker wurkjen mei de bollenkast, folle better foar de bakker

Om't ús mem leafst sels de winkel die, hienen we faak famkes foar de húshâlding.

Sa hat Engelen Sipkema jierren by ús wurke, sy wie gek mei ús Hille. Maïke Abma en Ida Kerkstra wienen doe by ús as fakânsje en wykein help. Yn it wykein gie Joke mei har heale húshâlding op en yn de bernewein nei de bakkerij om mei te helpen, Henk Peter skarele yn it loophek om meastal by ús yn de bakkerij.

Heit en mem hiene best wol in beswierlike húshâlding mei ús Hille, die in protte oandacht ferge, Hille waard eltse dei ophelle mei in buske fan Speerstra en gie der mei nei de P.S. Bakkerskoalle yn Snits.

Ype dy faak by Rein Muniksmas wie te boartsjen, koe er ek wat fan. Peter siet op de Mavo yn Koudum, en koe doe't er fan skoalle kaam by de Rabobank oan it wurk.

En sa giene de jierren foarby mei elke dei syn eigen droktes en beslommingen, drok drok en noch ris drok, mar it hearde der by, je suchten in kear en dan wie der al wer in wike foarby, mar je wiene ek de hiele dei oant skreppen, der kaam dat ek fan, mar it wie ek in teken dat je sûn wiene en de hiele wrâld oan koene.

Mar der wie gelokkig ek noch tiid foar oare dingen as bakke, heit mocht altyd graeg ek wat "hobbye" en dan tink ik foaral earst oan it

meitsjen fan "etalagestikken" sawol fan sûker, sukelade of sierdaai. Dit koe er omraak, sa hat er in kear it gemeentehûs fan Hemelumer Oldeferd makke en Sporthal de Sândobbe, wer doe sprake fan wie dat die bout wurde soe.

Ek mocht er graach skilderje en tekenje, der hie hy sa'n grut geduld i foar, my heit gie ik moandetejûns nei it korps Nij Libben.

Myn hobby's namen in protte tiid yn beslach, twa korpsen spile ik by: Nij Libben fan Koudum en Crescendo fan Warkum, en doe kamen se fan de jeugdried fan tsjerke ek noch om my te freegjen om in jeugdkoor op te richtsjen, en se woene dat ik der dan dirigint fan wurde soe.

No dat barde, al ridlik gau hienen we in oantal jeugdleden fûn die it bestjoer foarmje soenen en der kaam in stik yn it tsjerkebledsje om fansels genôch leden te krijen, no der wie wol belangstelling foar, al gau hiene we 35 leden en koene we fan start gean, in kombo hiene we ek al: Johan Bloem toetsen, Gert Bloem trompet, Laurens Mulder basgitaar.

It koar gie fuortfarrend fan start, en al gau mochten we optrede yn de Griffimearde tsjerke op sneintejûn yn in jeugdtjinst.

Der hiene we in protte sukses, en it smakke nei mear, de repetysjes wiene in feest mei sa'n entûsjaste ploeg jeugd, al wie myn muzikale deskundichheid net as fan in dirigint fansels, want ik hie der net foar leart, mar it koe der by troch. De erfaring yn de blazerij en it diploma wat ik helle hie op elektroanysk oargel kamen my goed fan pas.

It koar hat een jier of seis bestien en we ha in moaie tiid hân, mei in protte optredens en leuke repetysjes. Mar op it lest kaam der ferrin yn it oantal leden en hie it koar gjin bestansrjocht mear.

In moaie húshâlding!

We krigen gesinsútwreiding, Marijke waard in febrewaris 1975 berne, dit wie fansels wer in hichtepunt.

By de berte fan Marijke, wie noch wol in leuke anekdote: Doe alles die nacht achter de rêch wie en dokter Meier nei hûs ta gie, it wie doe fyf ûre moarns, hat er noch by heit yn de bakkerij oan west en sei er: De groeten van Marijke van der Molen! Doe wie heit hielendal op 'e hichte fan wat er die nacht bart wie oan de Vermaningswei.

Op 13 juli 1978 wie it al wer sa fier: wer een dochter, doe is ús Wilma berne yn it sikehûs yn Snits, no wiene we mei ús fiven al in moaie húshâlding.

Sniewinter en hamsterje

Yn begjin 1979 ha we in ôfgryslke snie winter hân, nei al in kâld begjin yn jannewaris,kaam der ûnferwachtst op 14 february in knots fan in sniestoarm opsetten, in protte minsken koene die moarns net op it wurk komme,it like de Noardpoal wol sa'n protte snie, dat belofde wat!

Nei in pear dagen fan fûle kjeld en in protte stosnie, siet de hiele Gerben Ypma strjitte yn Koudum fol snei.

Sniedûnen fan wol trije meter wienen foar de bern in prachtich boarters plak.

De bussen rieden net en de bern wienen allegearre thús fan skoalle fansels. In protte minsken op' e dyk mei sliden, want je woene it wol litte om mei de auto te gean, want it stode hieltyd wer ticht.

Radio Fryslân wie de hiele dei yn de loft.

It wie smoardrok yn de winkel, alle minsken wienen oan it hamsterjen, bij de A en O supermerk wie binnen de koartst mooglike tiid gjin bôle mear te krijen, en doe moasten de minsken wol nei de bakker!!

En we ha wat bôlen bakt die dagen, wat wienen de minsken gek. Ek kamen se fan de Finke,- it fersoargingshûs yn Koudum,- by ús om te freegjen oft wy ek bôle foar harren hiene, no dat koe wol fansels want de minsken wiene foar ús allegearre itselde, klant as net.

Harren leveransier, dy't út Boalsert kaam koe hjir net komme fanwege de snie en tichte diken.

Doe't de winter foarby wie bin ik nei de direksje en bestuer fan de Finke west te praten om de klandyzje. Want se wiene der wol efter kommen dat de bôle fan in bakker út in oar plak net sa handich wie en dat de bakker op it doarp foar harren ek belangryk wie! De klandyzje hawwe doe ek krigen, en sa hiene we der wer in goeie klant by.

De grûnstoffen begûn yn de rin fan dizze wike foar in protte bakkers wol in probleem te wurden, wy hiene noch wol foar in wike foarrie, mar Twynstra de bakker fan Aldemardum, hie gjin moal mear, dat waard doe mei de trein nei Staveren ta brocht.

De mannen fan Twynstra hienen in sjofel en wein opskarrele en der hellen hja it moal mei op út Staveren wei.

Nei in oantal spannende dagen kaam it taaiwaer mei in protte reinwetter.

Henk Peter wie op e grutte skoalle en fûn it wat moai om ek ris wat te helpen yn de bakkerij foaral mei de feestdagen koene de bern moai lytse karweikes dwaan.

Ype myn jongere broer, die holp doe ek noch hieltyd mei yn de bakkerij as hy frij wie fan skoalle.

Yn it lest fan de santicher jierren kamen foar heit en mem de lytsbern ek hieltyd faker oer de flier, myn broer Peter en syn frou Ineke, hienen de twilling Ellen en Hilda en wy hiene trije fan die boefkes, Henk Peter, Marijke en noch hiel lyts Wilma.

Se wiene altyd tige op trie as sy nei pake en beppe ta koene, der wie ek altyd wat te belibjen yn de bakkerij.

Sneins efkes nei pake en beppe om in bakje, dan koene hja omraak boartsje mei Hille, die op it selde nivo siet as ús bern.

En sa kaam sa njonkenlytsen de tiid dat heit en mem de tiid ryp fûnen om it wat rêstiger oan te dwaan, se hiene op't lest ek lang genôch omwrotten en net te ferjitten fan jongs ôf oan.

Haadstik 5

Oername en fierder, simmer 1979/1980

Heit en mem op'e strún nei in hûs en dat slagge tige flot, yn de simmer koenen heit en mem in hûs keapje oan de Aylva Strjitte yn Koudum, it like harren wakker moai ta, en nei lang beried moast it mar trochgean.

Dat soe betsjutte dat it stokje oerdroegen wurde soe oan ús, in op dat stuit net sa'n makkelijke feroaring die er oan siet te kommen, eins wienen wy er noch net oan ta, want wy woenen sa noch wol in setsje trochgean, it befoel wol, sa wat yn ús hûske, want mei die feroaring kaam ek it hurde libben fan selsstandich bakker wêzen, dat betsjutte hurd wurkjen, fan moarns ier en bytiden jûns let.

We hienen no alles moai op streek, en foar de bern wie it prachtich, hja krigen alle oandacht, en dat soe wol oars wurde as wy yn de bakkerij kaamen te wenjen.

Mei Veenstra de boekhâlder en Doornbos fan it bakkersbûn om de tafel, Sierd de Boer de makelaar fan de Rabobank, hie de bakkerij taksearre en de oername priis wiene we it gau oer iens.

De datum waard festlein, 1 jannewaris 1980 soe it oergean op ús.

We sizze it no noch wolris tsjinelkoar: hoe ha we dat doe einlik dien, der waard net nei frege troch heit en mem, fan kin it om jimme wol? Fansels, hja hienen yn die tiid foar ús dit allegearre oangien.

Der waard derom gewoan oprekkene dat it no ús tiid wie.

Joke hie der noch de measte problemen mei, want Wilma wie krekt in jier, en frege in protte oandacht, mar hawar we moasten der mar foar gean!

Nei't heit en mem yn de simmer ferhuze wienen nei de bungalow oan de Aylvastrjitte binne wy oan it klussen gien.

Wy woenen de boel allegearre wat opknappe, fan de achterkeamer en de keuken waerd ien grutte romte makke.

En de foarkeamer waerd hielendal ûnderhannen nommen,alles moest behongen en ferve wurde.

Wy ferhuzen op 19 novimber 1979 fan de Vermaningswei nei de Haadstrjitte, wat in tastân, wat komt er dan in rommel los, en wat ha je dan in guod, dat hat allegearre yn dat lytse hûske opslein west.

Op ien jannewaris gie it oer op ús, dat betsjutte dat we nei de notaris ta moasten fansels.

Ek al san o-heden, dat hiene wy ek noch nooit earder bij't ein han.

Mar hawar, wy wienen no baes en frou,

Harmke Huisman út Aldegea wie winkelhelp en hienen wy mei "oernommen." Ik moast doe betiid begjinne en meastal om healwei fiven, en heit kaam letter die koe doe in bytsje útsliepe, dat fûn hy mar frjemd. Syn hiele libben betiid begjinne en no samar moarns thús mei mem, die noch allinne woansdei te moarns yn de winkel stie. Mem hie der yn't earsten noch in protte moaite mei, altyd foaroan yn de winkel en no wie it út, lang hat it duorre foardat se in bytsje went wie.

▲ Joke mei gebak oan de gong

Joke koe mar oan de achterste poat lûke, tige drok mei trije bern en de winkel. Wat wie it soms in tastân, foaral as it frjemde wiken wiene mei feestdagen en sa. ûndertusken klusten we ek noch in protte. Mar we wienen jong en koene de hiele wrâld oan.

Nije Keninginne

Sa weard it januari 1980, en wiene we nei de notaris west. De bakkerij wie fan ús en dat betsjutte dat dit ús earste jier wurde soe dat wij as selsstandich bakkersechtpear it wiermeitsje moasten. De winter troch en doe weard it maart en prinses Beatrix soe kroant wurde as keningin, in grut feest, alhoewol der yn Amsterdam ek wol opskuor wie fan minsken die net keningsgezind wienen. Gelokkich hienen we der yn Koudum gjin lest fan.

De dei der foar in protte oranje lekkers sa as Oranje tompoezen, oranje soezen en kroanbôle ferkocht. Een moaie en feestlike winkel hienen we makke, heit hie een moai kakaoskilderij fan de nije keningin makke wat in moai plakje krigen hie yn de etalage.

Dizze feestlike dei wie der ien mei in gouden rânstje want it Oranje sintsje skynde de hiele dei, sadat eltsenien it mar trof.

“Koudumer Roomkoeken” op de bradery

It wie in drokke simmer mei in protte toeristen, dat beloofd wat! De bradery's stienen der wer oan te kommen en dat brocht in protte drokte mei, mar dat hienen we it leafst.

It wie wer ris tiid foar wat nijs op de bradery, neist de bekende produkten as puddingbroadsjes, Deenske kreakelingen, Paryske soezen wer we altyd in protte sukses mei hienen wie der noch wol plak foar wat opfallends.

Der rûgele in hiel aardich bakkersprodukt út de toverhoed fan de bakkers: de Koudumer Roomkoek!

Wat in sukses, en wat in hearlik produkt!

It wie in fjouwerkante koek bakt fan saneamd “Deensk bledderdei”, nei it bakken fulle mei giele banketbakkers-reame, en de boppekant yn de sûkelade.

It wie in tige smaaklik breadsje, hearlik by de kofje of sa út it hantsje. Op de bradery wie it fuort al in hurd rinner, we ferkochten der op in merkedei wol in pear hûndert fan!

Mar sûnder goeie help koene we net fansels, yn de winkel mem, Harmke Huisman en Janet van der Duim, yn de bakkerij heit en Ype, Joke en ik stienen yn it kreamke.

As de bradery om fiif ûre dien wie, rap de boel oankant meitsje en jouns wienen der spultsjes yn de strjitte, sa as toulûke, mestklommen, kûpkestekken en sa dan nei ôfrin wienen der “Wijnfeesten en barbaque” mei life muzyk. Tige gesellich wie it dan noch en je koene der mar min ta komme om op bêd te gean, mar ja de oare deis moasten je wol wer.

“Dag van het brood” en hjerst

Nei in drokke simmer bedarren je wer yn de hjerst en dat foel net altyd ta, want je sieten sa yn it drokke ritme en dan wie it krekt as foelen je yn in gat. It wie faaks in hiele toer foardat je wer went wienen oan de “rêst” en we it wer mei de eigen Koudumers dwaan moasten.

Mar der wie gjin tiid om stil te stean, want de eeste tongersdei yn oktober wie it wer “Dag van het Brood” dizze dei wie yn it libben roppen om de bôle iterij te promoten.

It wie al moai wat jierren sa, dat de boleferkeap ûnder druk stie.

De minsken ieten gewoan minder bôle, brea ite moarns waard faakstiden oerslein en de snackbar wie by de skoallebern yn trek.

It wie wol nedich dat der wat oan dien wurde moast, om de minsken der op te wizen dat bôleite sûn wie.

De “Stichting Voorlichting Brood” wie oprjochte en die stimulearre de bakkers om op dizze dei yn te spyljen.

Wy dienen der altyd oan mei, want dit wie belangryk fansels.

Sa ek dat jier mei ûnder oaren in kleurwedstryd foar de bern, en der koenen se in weardebon mei winne.

Ek krigen alle bern die mei heit of mem yn de winkel kamen, in lekker farsk krintepofke.

In prachtige feestlike dei mei in protte minsken yn de winkel, foar de lekkere oanbiedingen fan de bakker, en syn bôle!

Drokke húshâlding

We hienen altyd in protte drokte en oanrin oan hús.

De bern namen harren freonen en freondintsjes mei.

Want by ús wie altyd wol wat te belibjen en in protte gesellichheid.

Henk Peter dy altyd betiid wekker wie, Marijke die o sa graeg mei har freondintsjes boartsje en knutselje mocht, Wilma die o sa eigengereid wie en undanks har trije jier alles “sels” wol koe.

In moaie útdrukking fan Henk Peter is hjir wol op sin plak:

Kaam in keapman mei bakkers- en winkelklean. Hy hie wat ferkocht mar moast noch efkes nei de auto om wat op te heljen, Henk peter rint mei de man mei nei de auto, en freget oan die keapman: komme jo allinne by bakkers? Of komme jo ek by gewoane minsken? (krekt of binne bakkers net gewoan)

◀Henk Peter is hjir 10 jier

Lieding jaan oan de bern wie fansels ek foar ús tegearre, omdat we der beide de hiele dei by binne.

Mar yn de winkel draait it om Joke, die hieltyd better har plakje fûn.

Mei help fan Harmke, en mei mem noch in pear dagen roun it as in trein. Op in geven momint hie Joke alles al sa goed op’e rit dat se sels tiid fûn om sels klean te naaien foar de bern.

Ek breidsje hat se altyd in protte nocht oan.

Jouns by it tafel klear meitsjen foar it iten, liet Marijke in itensboard folle, gûle fansels, seit se tsjin Joke: hoef ik no net op bêd?

Sa binne bern.

Marijke sit foar de televyzje, en der wie in poppekast foarstelling foar, yn it ferhaal kaem in pop voor mei wat fan die hing wangen, die moast in âld wyfke foarstele.

Seit Marijke op ienen: beppe fan de bungalow hat ek sokke wangen!

► Heit
dwaande
mei
Speculaas
staven

► It
ynrôljen
fan de
spijs

► mei aai
strike en
mangels
op lizze

► hjir komme de
staven ú

Desimber en swarte broadsjes

Novimber wie dan wer de tiid foar de tarieding foar de drokke desimbermoanne. Alle fakblêden waarden dan foar it ljocht helle, en der yn om sneupe om dochs elts jier wer wat nijs út te probearjen. De earste moandei fan novimber kaam de Sinteklaastafel yn de winkel.

De froulju wienen der wol in pear dagen mei dwaande.

It moast der leuk útsjen fansels: sûkeladefiguren, kikkerts en mûzen, sûkeladeletters en fansels marsepyn.

De marsepynfiguren hienen we dan meastal al klear, de baarch, bonbons, en figuerkes makken we allegearre sels. Ek de eigenmakke sûkeladeletters wie in hobby fan my, wêr't we yn oktober al mei begoannen.

We neamden dat altyd de rêstige tiid, sa nei de simmer dan hienen we der wol tiid foar.

Mar geande wei novimber waard it stikem wei alwer wat drokker, foaral as Sinteklaas wer yn it lân wie en him op telefisje sjen litten hie. Troch de middenstân ferieniging waarden der dan faaks akties organisearre, en dat help der wol oan mei dat de omsetten wer wat omheech gienen. Meielkoar as winkels advertearre yn de Balkster Krante smiet ek altyd moai wat op. Sa hienen we in wykein foar Sinteklaas in advertinsje yn de Balkster: by oankeap fan fyftjin gûne oan bakkersguod, in oranjekoeke foar fiif gounen. No dat sloech yn! We ha der dat wykein sa'n fyftich oranjekoeken ferkocht!!

Sa sjoch je mar wer, troch je te ûnderskieden ha je resultaat! Desimber is altyd een gesellige en feestlike moanne. Mar privé leit it in swiere druk op de húshâlding fan de bakker, dat wie by ús ek net oars. Op heechtiidagen sa as Sinteklaasdei en de dei foar Kryst wurde Wilma de jongste fan twa jier meastal útbestege nei freonen. Marijke die fiif jier wie, wie in protte bij Sita fan de Spar, mar se mocht op har manier ek al graeg meihelpe sa as de doazen foar de oranjekoeken en taarten fouwe.

Henk Peter wie graach by ús yn de bakkerij, dat fûn der wol nijsgjirich by de grutte minsken.

Sinteklaas begon it mei, en dan de dei nei Sinteklaas de winkel leech en fuortdaliks de Kryst fersiering der yn, mei in prachtich feestlike etalaazje, mei meastal in showstik fan sûker of sûkelade.

Earst tekenje hoe je it ha woenen en dan oersetse op karton en dan maltsjes knippe. De sûkeladie strutsen je dan út op in plaat, sa tin mooglik en as it hast stevich wie, dan de maltsjes derop en der by lâns snije.

Dit tsjerkje ha we makke fan sûkelade.

Dan mei in spuit-pûdsje mei raande sûkelade setten je it wurkstik yn elkoar.

Dit stie moai yn de Krystetalaazje, en it luts altyd in protte bern. Sokke drokke dagen wie it fansels net foar te kommen, want dan barden der krekt altyd lytse ûngelokjes; it wie de dei foar Kryst moarns betiid yn de bakkerij, heit hie in pear platen breadsjes yn de oven, en it wie aardich bannich, in protte dingen tagelyk oan de holle, heit tocht net mear oan de breadsjes, jo kinne it wol riede: swart wienen se as de nacht!! Efkes goed skelde help dan altyd goed, je moasten ek net te lang lik bliuwe want de breadsjes waarden der net wer wyt fan, gewoan mar wer nije meitsje, en mar ferjitte.

It waard fansels wer ris seis ure.

Yn de winkel rûn it as spoar, de froulju hienen alles ûnder kontrôle. Grutte klanten hienen je soms ek op sa'n dei, krekt sa as doe:

Kaam in poerfrjemde man yn de winkel, strûnde earst wat om en lei doe fan alles op de toanbank. Hy frege net wat it koste en doe Joke de kassa ôfsloech joech die hûndert sechstich gûne oan!

De dei koe net mear stikken fansel, sokke klanten moasten we mear ha op in dei!

It bestelde spul wie ek altyd sawat, om alle bestellingen in plakje te jaan hienen we yn it magazyn grutte stellingen bout en der kamen allegear nûmerkes oan die wer korrespondearren mei de bestellisten. De listen waarden dan telt en op it alfabet lein, en sa wisten we yn de bakkerij wat we meitsje moasten. En nei de Krystdagen fansels wer âld en nei: Appelflappen, appelbollen en de oaljebollen.

Ús oaljebollen wiene wiid ferneamd, ik wit net hoe of dat koe, mar se wienen hielendal net fet, miskien kaam it der wol troch.

Op âldjiersdei wie der net tsjin te bakken, we bakten der op san dei meastal san trije tûzend, en it wie heit syn spesjaliteit, hy die it mei twa âlderwetske rûne leppels, en hy koe dat ôfgrysluke hurd!

Âld en nij wienen in moaie ôfsluter fan it jier, we koene aldjiersjûn ek gjin oaljebol mear sjen!

De Desimber moanne wie foar my dat jier tige swier, omdat ik lest hie fan in ljiskbreuk, mei de feestdagen hie ik der safolle lest fan dat ik dan mar efkes op e groun lizzen gong, en sa de bult fan de breuk wer to plak treaun.

Fansels hie ik it doe net oan tiid om my helpe te litten, dat moast mar wachtsje oant jannewaris, want dan hienen we it better oan tiid.

Haadstik 6

1981: nei it sikehûs!

Dit jier soe der ien wurde mei fan alles en noch wat.

Al in skoft hie ik lest fan in ljiskbreuk, en der moast wat oan dien wurde.

Ik hie der al lest fan krigen oan it ein fan de simmer, mei it optillen fan in sek moal, mar as selsstandich undernimmer kin je net yn it drokst fan de tiid nei't sikehûs, allinnich as it needsaak wie.

Doe is't earst mar útsteld, en it soe dan mar yn jannewaris heve.

No doe wie't der ek wol oan ta, ik hie in protte lest.

Mar earst hawwe om in elektryske tekken út west, want dan hie Joke gjin lest fan kâlde fuotten as ik yn't sikehûs wie.

Mits jannewaris wurde ik opnommen en operearre, no de operatie slagge en mei in wike wie ik wer thús.

Mar doe kaam it, ik hie tocht dat ik samar wer de âlde wie, mar dat foel goed af. Ik mocht noch neat dwaan en dat woe ik ek wol litte want ik fiede my sa slap as in fodde. Gelokkich wie heit der, en yn de wykeinen Ype dy't dan ek mei help. Doe ik in wike thús wie wie ik sa no en dan wer ús in bytsje oant pielen, wat sittendewei op een kruk gie it krekt. Nei fjouwer wike wie ik hielendal we klear, en mocht ik alles wer dwaan.

Restige wintermoannen en de Bôle priis

Yn de rêstige wintermoannen is it faakstiden skipperjen om de ûren ynfold te krijen, it is yn de winkel meastal net sa drok, ek omdat it in protte min waar is mei siike en heale minsken, en dan bliuwt de bôle earst stean as je je net sa noflik fiele.

Sa fûnen de froulju dan de tiid om in flinke haal oan it winkelhimmeljen te dwaan. De bern wienen fansels by ús ek wol ris heal yn de winter, sa as de bof en lytse giepkjes. Der wie it winter foar, lestich mar net earnstich.

Ein jannewaris wie it wer ris in kear safier, de bôlepriis moast wer om heech! Der is foar ús en foar de minsken neat oan.

Mar om út de kosten te bliuwen en noch in pear sinten te fertsjinjen wie it needsaak. De priis waard doe feststeld troch de: "Commissie Broodprijs" in delegaasje út de bakkersorganisaasjes.

De bôlepriis soe dan per ien february op twa goune foar in hiele bôle komme.

De commise Broodprijs:

Fan alle ferskate bakkerorganisaasjes die der rûn die tiid wiene, siet er in delgaasje yn dizze commissie, sy mochten fan de bakkers en it regear de bôlepriis ferheging regeleje, an sa de bakkers advisearje oer in ferheging.

▲ Heit dwaande mei sûkerbôle út de oven te heljen

Yn de supermerken kosten in bôle doe ien goune en njoggen in fjirtich sinten. Fansels fret soks wol oan je as lytse bakker die alle seilenbysette moat om de eintsjes oan elkoar te breidzjen.

Yn de supermerken wurde de bôle as lokkertsje brûkt.

Mar wy ha altyd fan miening west, dat de bakker mei it leverjen fan kwaliteit altyd winner wêze sil.

▲ Oan it gebak opspuitsjen.

Bakkerij opknappe

Winterdeis koene we de waarmte yn de bakkerij net hâlde, it wie in tochtig plak mei in hege balken souder en it wie hast net waarm te stoken, it siigde dan fan alle kanten, en we hienen tusken alle kieren al âlde kranten stoppe. It kacheltsje dat we winterdeis oan hien koe it net oan.

Foar de wurkers yn de bakkerij wie it net sa slim want dan dienen je gewoan wat mear klean oan, mar moarns betiid mei de bôle produksje koenen we dat net ha. Om in goede bôle te bakken moasten je minstens fiif en tweintich graden omjouwings temperatuer ha. Dat hellen we by lange nei net, dus kinne je begripe dat dat ús

min smakke, op de keuringsrapporten fan it bôle keuringscentrum út Wageningen stienen yn de winter der ek net sa faak it sifer acht op it rapport, in kenner helle dit euvel drekt út in bôle.
Der waard dan ek troch ús besletten om de bakkerij op te knappen.

▲► Drok oan it opknappen fan de bakkerij

Alderearst soe der in nij plafon yn de bakkerij komme. Ik hie earne in adreske opskarrele die plafons makke yn stallen bij boeren.
It wiene grutte platen die makke wienen fan in soort keunststof en in goeie isolatiewaarde hienen.
It spul waard oantúgd en it bedriuw kaam om de boel der yn te setten.
Earst alles wetterpas en doe kaam it mei grutte hekken oan de balken te hingjen, sadat it ek wat leger kaam te hingjen en net alle waarmte nei boppen gie, minsken wat knapte et der fan op!
Mar no stieken de âlde muorren der wol slim by ôf.
As it goed soe moasten we de rest ek oanpakke, mar ris in ferhaaltsje hâlde my boekhâlder Veenstra!
Kin we dat finansjeel ek noch behappe?
Veenstra hie de jiersifers fan it earste jier dat wy yn de bakkerij sieten klear, en dat like tige goed.
ûndertusken fleagen de dagen om, mei alle “ups en downs”.

En foaral moaie foarfaltsjes yn de winkel, sjoch hjir ûnder.

*Kamen twa froulju yn de winkel en die strúnden yn de winkel om en koene net goed út de ried komme, doe seit die iene frou tsjin Joke:
ik ha heart dat jimme koeke út Langwar ferkeapje?
Nee, seit Joke net út Langwar mar út Molkwar.
No seinen se: dat makket ek neat, it leit net safier byelkoar wei.
No dan moatte we mar sa'n koeke ha!
Wolle jo him dan wol efkes mits twa dwaan, want dan hawwe, as we thûs binne, foar de beide buorfrouwen elts in helte.
Is't net om te laitsjen?*

Fakânsje en de boat

En sa kaam de maityd en wiene de plannen klear en soe dan de bakkerij opknapt wurde.
Om oan de lêste eisen te foldwaan moest er noch it ien en oare gebeure.
We hiene beide oannimmers frege om in priisopjefte, en der siet net folle priisferskil tusken, mar Ulfert de Jong wie it gaadlikst, dat die waard it wurk gund.
We hienen doe yn juny trije wike fakânsje, en dan soe it mar heve.

De bakkerij bestie út een heal stiens moarre sûnder spou, en sadwaande hiene we in protte lest fan trochslaande muorren en focht.

De timmerman hie der op betocht om der in regelwurk mei isolaasje, en der gipsplaten op. Op it gips waarden dan wer de tegels plakt oan boppen ta. Yn de fakânsje gie de timmerman oan de gong, en doe we thús kamen fan fakânsje moasten we de hiele boel noch fervje. Mar wat wie it der fan opknapt!

It stie no al moai en no moast de flier noch oanpakt wurde.

Dat barde as leste, de firma Krotje út Ferwert makke in moaie keunststof flier die gewoan oer de âlde flier hinne lein waard, de oare deis koenen we der al wer op rinne en machines te plak ride.

Prachtich gewoan!

▲Hjir binnen de mannen fan Krotje dwaande om de keunststof flier oan

We hienen ek altyd tiid foar fakânsjes.

We hienen wol sin oan in boat, der kaam in lyts skouke mei opbou en in moter fansels.

Die simmers soenen wy mei de boat op fakânsje.

Mar it wie min waar doe we der mei fuort soenen, snein....rein, moandei.....rein, tiisdei....rein en kâld, dôchs mar weachje, we gienen

moarns fuort it Jan Broerskanaal út, de mar oer, earst mar nei Balk de Luts del, der farden we yn de lijte, en der gyng it wol mienden we. Bei de bocht fan de Sudergoawei fleach yn iens de boat rjochtút, en lústere net mear nei it roer.

We fleagen benei op de wâl, want wat wie der bart? de kabel fan't stuur wie brutsen!! Hoe moast dat no?

We koene sa net fierder fansels, besletten waard om mar nei Koudum te liften want we wienen noch net sa fier fuort.

Al gau stoppe der in auto, en koe ik op in maklike manier yn Koudum komme. Ik ha doe ark ophelle om de kabel te meitsjen.

De skeade foel ta en it mankemint wie gau ferholpen, sa dat we in lyts oerke letter fjirder farre koene.

Sa belânen we yn Balk mar foar dat we oanlizze koenen bruts de kabel wer en farden we tsjin de brêge oan.

Doe hienen wy ús nocht en binne we de earste nacht fan ús fakânsje yn de jachthaven fan Balk bleaun, we ha der de lekker sliept, en binne de oare deis mei de taksy nei hûs ta gien, want it wie ek al wer min waar.

We ha doe in Telegraaf kocht en der fûnen we in stacaravan yn de Achterhoek die te hier wie, en der binne der de oare deis hinne setten, en ha der in prachtige fakânsje hân.

We wienen der doe wol efter kaam, dat in boat neat foar ús wie.

Dus foar ús gjin boat wer, we ha him nei de simmer út Balk wei helle en te keap setten.

Op in jûn kaam ik thús en doe sei Joke; no moast ris heare, ik ha de boat ferkocht. Hie hja de boat ruile foar in kampeerbus, hoe bestie it! De sneons kamen die jongelju mei de bus, en wy wienen daliks fereale op de bus, sei namen de boat mei en wy hienen in kampeerbus, it wie in Citroen HY bus, se neamden it ek wol in ferkearsplysje bus.

Dat wie noch ris moai fakânsje hâlden, wat hawwe doe wat sjoen fan de wrâld. we koene der mei syn fjouweren yn sliepe, wy sliepten efteryn en Henk Peter en Marijke boven de kabine, Wilma wie noch lyts dat die sliepte op de foarste banken op een plaat board mei in matras derop.

We ha hiel Europa troch krúst fan Belgje, Luxemburg, Dútsklân en Frankryk, ik tink dat we him in jier of seis hân ha, doe wie der op, yn it chassis begonnen skuorren te kommen. We ha doe in caravan kocht, wat ek tige de moaite wurdich wie, mar it hie it net wat sa'n bus hie.

Oaljebollen yn de simmer!

Nei de fakânsje der wer plat foar, wat wie it moai wurkjen yn de opknapte bakkerij, it wie allegearre sa moai skjin en ljocht. No mar ús best wer dwaan want it hie in protte jild koste, en it moast wol wer werom fertsjinne wurde.

▲ De earste bradery yn Koudum, Joke yn Frysk kostúm

We sieten gau wer yn ús ritme, Ype hie fakânsje fan skoalle en holp ús alle dagen, as we him fregen as hy ek bakker wurde woe dan sei der fan nee, hy woe it net, mar der siet beslist wol in bakker yn, hy hie it yn de fingers, no wa wit.

Yn de simmer eltse wike bradery yn de buorren, en fansels dienen wy ek mei, dat wie al in pear jier sa, it earste jier die Joke mei yn Frysk kostúm.

It plaatsje wie prachtich, mar der waard net folle ferkocht, mar in moaie promoasje fan de Fryske producten by de bakker.

▲ Heit op'e braderie oant oaljebollen bakken Marijke op'e eftergron mei in ijsco

It waard tiid foar wat oars, we gienen mear en mear op de toer fan hap snap iterij. Oalje bollen kamen ek op it aljemint, dat wie wat foar heit, want die syn spesjaliteit wie it op't lest, en hy fûn it ek mar wat moai wurk, en foaral it contact mei de minsken by de kream.

Mar de minsken moasten der earst wol oan wenne, want oaljebollen yn de simmer, wie dat wol wat?

Mar doe eltsenien der weet fan hie, wie it samar klear.

We ha it witten, wat waarden der in oaljebollen ferkocht, it gie dat it slydjage, foaral tsjin fjouweren as de merke hast dien wie, en de minsken nei hús gienen, koene we der net tsjin bakke.

Op in gewoane braderydei mei in bytsje bewolkt waar ferkochten we der in pear tûzen.

Mar o heden, as it waarm waar wie, dan lei eltsenien bleat op it strân en ferkochten we folle minder.

Wilma woe de mingmasine tsjinhâlde!

It barde op in freed yn septimber, it wie drok yn de bakkerij want collega bakker Klynstra wie mei fakânsje.

Middeis wienen we noch yn de bakkerij; heit, Ype en ik, want der wie noch in protte te dwaan.

Wilma, die doe trije jier wie en in protte by ús yn de bakkerij omSPAande, wie frij wat lêbich, meastal gie se middeis noch wol op bêd, mar doe krekt net en it koe eins net.

Se siet hieltyd mei har hântsje oan de râne fan de draaiende kûp fan de mingmasine.

We hienen al in pear kear sein: bliuw der ôf, mar nee, se wist it better en it wie wol nijsgjirrich fansels, om net te dwaan wat wy seine.

Doe't we efkes net seagen, der barde it al; Wilma pakte de râne fan de kûp fest en stroffele oer in sekje mei in protsje moal deryn.

Hie se doe de kûp mar loslitten, mar troch de skrik holde hja fest, en waard troch de kûp meinommen, en de masine draaide troch!

Se kaam efter de masine fest te sitten mei har earmtakke tusken de kûp en de kneedearm.

Heit seach it en draafde nei de masine en koe de masine útsette.

Mar de earm siet der al tusken, en Wilma raasde dat it sa wat die.

Se siet fest en koe net foar en efterút!!

As de masine wer oan setten wurde soe, rakke se noch fjirder bekneld.

Der wie mar ien manier, de grutte kûp losmeitsje fan it ûnderstel.

Mar hoe pak je dat wol net oan?

Ûndertusken gûlde Wilma ôfgryslík, se hie fansels in protte pine, Joke die fûn fan alles út om har ôf te lieden.

Wy wienen drok yn petear hoe we dit ha moasten.

Oan de ûnderkant fan de masine sieten acht grutte skroeven en die moasten los en wol sa rap mooglik, mar wy hiene der gjin ark foar.

Ype kaam op de gedachte om syn freon Rein Munniksma fan Jelle en Trientsje, op te skiljen want die hienen yn harren âld izerbedriuw fest wol sok ark.

In pear minuten letter der kaam Rein al de buorren yn fleanen.

Hy hie in hiele grutte wetterpomptange by him, en der mar gau mei oan de slach.

Ûndertusken wie Wilma har earm hartstikke blau en opset, en se moast sa ferskríkkelik skrieme.

Gelokkich sieten de skroeven net sa fest, we hienen se samar los.

Doe koene we mei syn trijen de kup in bytsje optille, en sa koene we Wilma ferlosse út har benearde posysje.

Joke rap mei har yn de auto nei dokter, en dy stjoerde harren fuort troch nei it sikehûs yn Snits.

Der bliek dat de earmtakke brutsen wie, fansels yn it gips, en wer nei hús ta.

Doe Joke mei Wilma thús kaam hie hja al wat minder pine oan de earm.

Se wie wat ûngemaklik fansels sa mei de earm yn de doek, se fûn it sels wol nijsgjirrich, en de buorlju Wiersma moasten it drekt sjen fansels.

Mar we wienen bot skrokken, en ha der fan leart dat je mei lytse bern yn de bakkerij foarsichtich wêze moatte.

Masterbakker?

Ik krige wer ris besite fan konsulint Schuurmans, syn namme is yn it begjin fan dit boek ek al ris in pear kear fallen.

It bestjoer fan de “Stichting Vakopleiding en Examens in het Bakkersbedrijf” wie fan plan om in nije kursus op te setten foar de selsstandige bakker. Hja woene in nije kursus opsette fan lúkse bôle en banket produkten, mei in offisjeel eksamen en in diploma uteraard. It soe in soarte fan “Master” oplieding wurde, en je mochten je dan “Meesterbakker” neame nei Dútsk foarbiel.

De kursus wie eltse wike yn Ljouwert yn de “Streekschool voor beroepsbegeleidend onderwijs” en it wie tige learsum.

Gerard Nijborg wie ús learaar, in kundich en krekt mantsje, mei oandacht foar detail, gelokkich hiene we allinne praktyk, want teory hoegde fan my net. We makken der de moaste en lúkse bôle en banket produkten, die no yn dizze tiid hyl gewoan by de Waarme Bakker to keap binne. Mar doetiids wiene wy eltsenien in stap in't foar.

De kursus hat der foar soarge dat ik dit lúkse guod allegearre ûnder de knibbel krige, nei in jier slagge ik mei flage en wimpel.

Jammer genôch ha ik de titel ‘Meesterbakker’ nea opspjelde krigen!

Wy bliuwden mar in gewoane doarpsbakkerij!

Plannen foar winkelferbou

Hjerst 1981 kaam it idee bij ús op om de winkel it kommende jier ris flink oan te pakken, de hjerst en de winter wienen de gaadlikste tiid om it hiele ferhaal op stapel te setten en út te fieren.

▲ Joke oan it wurk in de "alde"winkel

Der wienen ferskate dingen die net mear oan de hjoed deistige easken foldienen, ek mei it hieltiden luxer en wiidweidiger wurden fan it assortimint, wie it needsaak dat der mear romte makke waard om ús bakkerij produkten te presintearjen.

We hienen sa'n sechtich soarten bôle en ek foaral in grutte soartering gebak. Eltse wike kaam der wol wat nijs bij, ek mei, troch de grûnstof leveransiers die't der ek foar soargen dat we faak wat nijs útprobearje koene. Fansels kaam der hiel wat by te sjen, as je sa'n winkel as fan ús ferbouwe wûne.

Je moasten genôch toanbank romte ha, om alle koekjes en gebak yn kwyte te kinnen, bôle stellingen wie ek sawat: ferskate soarten lúkse bôlesoarten en ferskate soarten meergranenbôle, it moast allegearre in plakje ha, in hiel geprakeseer om om alles te tinken.

Ek woenen we noch graeg wat oan de pui fan de winkel dwaan, in moaie luifel of sa.

Ik wie al in setsje dwaande mei karton en lym in makette te meitsjen. Ik hie it presies yn de hôle hoe oft it moast, in architekt makke der in moaie tekening fan, en ik gong dermei nei de gemeente om fergunning oan te freegjen. Folkert van der Ploeg fan bou en wenning tasicht wie tige optein oer de feroarings die plak fine soenen by ús, de fergunning wie der samar troch.

De tiid wie ryp om mar ris in pear winkelbouers komme te litten om alfêst wat tekeningen te meitsjen en harren oanbefelings oan te hearen, en dan wie it oan ús om der in kar út te meitsjen.

Welke hie it moaiste idee en wat ek hiel belangrik wie; wat wie it kostenplaatsje.

Nei besite fan de twa bedriuwen, waard besletten om mei de firma Esmè út Grins yn see te gean.

▲ Dit soe de nije winkelpui wurde troch ús sels betocht

We hawwe mei de adviseur fan Esmè ek noch ferskate reiskes makke nei bakkerijen yn Roden, Bûtenpost en Norg.

We koene derre allerhanne ideeën op dwaan, hoe oft it moast. We krigen ûnder oaren tips foar ferljochting en sa, en ek praktyske tips fan wer't we om tinke moasten, want winkelferbouwe diene je net elts jier, want it koste slompen jild!

Der kaam in prachtich moai ambachtlik foarstel út, mei genôch romte foar alles, in moaie stienstrip wand oan de iene kant en in wand mei spiegels en sa, op de tekening like it prachtich.

En wat ek net ûnbelangryk wie, it priiskaartsje wat der oan siet, want fansels kaam de bank ek noch yn it ferhaal foar, want safolle jild hienen we no ek wer net yn de sparpot, want je praten al gau oer in bedrach fan sa'n tachtich tûzen gûne!.

Mar de bank seach it wol sitten en karde de finansiering goed.

Doe't de plannen allegearre útwurke wiene, koene we alles yn it wurk stelle en foarberiedings treffe foar de grutte ferbouwing.

Oannimmer de Vries waard frege om it groffe timmerwurk en de flier te dwaan, Jan Zeldenrust fan firma Zeko foar it ljocht en't elektrysk, en Teake Hoekema foar it fervewurk.

De úteinlike ferbouwing soe plak fine yn de betide simmer foar it toeristen seizoen, we hienen dan sels fakânsje, dan hoechden we ek gjin needwinkel te hieren.

Juny 1982 Winkeliepening

Ein juni wie de nije winkel klear, en hâlden we iepen hús en in feestlike iepenings wike. In protte oandacht fan de "pers"en sa.

En fansels smoardrok yn de winkel, allegearre nijsgjirrige minsken!

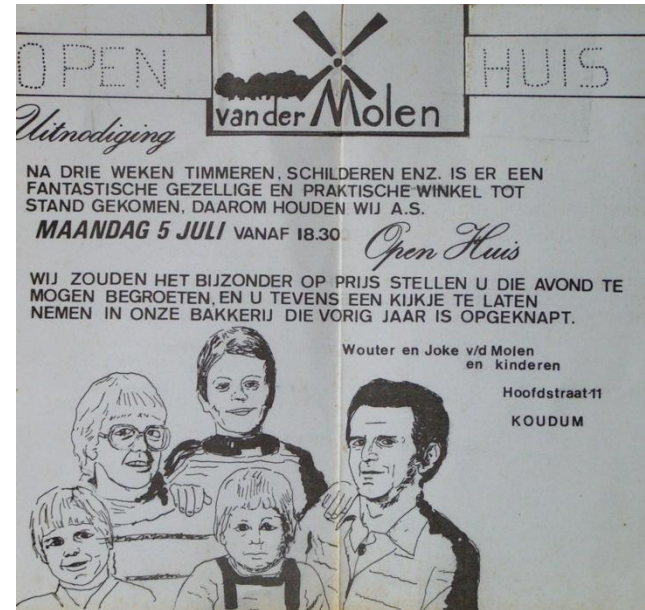
Der waard in protte ferkocht en de minsken wienen allegearre optein oer de nije winkel.

It wurke ek prachtich, foaral de froulju koene omraak út de fuotten.

Alles sa moai nij, en maklik skjin te meitsjen.

◀De foto makke troch de "Balkster krante"Op de foargrûn fan lofts nei rjochts:Henk Peter, Marijke, Wilma

▲De ûtnoegingskaart foar de relaasjes, famylje en freonen

◀De advertinsje út de Balkster krant

In pear kiekjes fan de nije winkel foart nei de iepening

We koene der in protte spul kwynt, en it gehiel hie in nostalgyske útstrieling

“Dag van het brood”: in heksekettel

Yn oktober wie it wer safier, dan hienen we wer de “Dag van het Brood”. No dat ha we witten, wat in minsken!

We hienen yn Koudum reklame folders besorgje litten, mei leuke aksjes en reklame oanbiedingen. Ek wie der in plestik pûdsje by, as de minsken der mei yn de winkel kamen, koene se fjouwer krintepofkes keapje foar ien gûne!

De minsken wienen poer, we ha de hiele dei troch krinteboltsjes bakt, en noch hiene we net genôch. It wie lokkebrea fansels, want der kamen in protte klanten op ôf, en die namen ek in protte bôleguod mei, sadat we in poerbêste omset draaiden. We hiene der in goede set oan dien, sa seagen je mar wer, je moasten wol ris in dûbeltsje fuort jaan om in gûne wer werom te fangen.

Desimber drokte en.... Tsjerke ynstoarten

Fan de hjerst rûgelje samar wer yn de desimber drokte, dat is ek alle jierren itselfde, as je der oantinke is it alwer safier en koene we der mar wer plat foar. En sa fleagen de seizoenen oan ús foarby, en sieten je alwer folop yn de marsepyn, sûkeladeletters en spekulaas. We ferkochten ek altyd in protte eigen makke marsepein. Yn sa'n perioade ferwurken we wol san sechtig kilo oan marsepyn. We makken der ûnder oare in grutte baarch fan, wêr't stikjes fan ôf ferkocht waarden, bonbons yn allerhanne kleurkes en smaken, figuerkes as fruit, hûntsjes, poeskes, poddestoel mei gesicht. Ek makken we aktuele figuerkes fan de “Dik voor mekaar show”

Op bestel makken we ek wol spesjale figuerkes die't de minsken dan as surprise fourt joechen. We ha als ris in, swolmende finger mei in protte bloed makke !

Ek makken we in stel frouljus boarsten foar minsken die't nei in naturisten camping yn Frankryk op fekansje west hienen.

▲ Troch de hiele winkel hine sfearfolle útstallings.

◀ De aktuele marsepynfiguerkes fan de “Dik voor mekaar show”

De winkel waard fansels ek wer yn styl fersierd, mei fleurige Sinteklaazen en Swarte Pieten, sadat alles der wer fleurig útseag.

*Mar o heden op Sinteklaasdei gie it mis, ik fersliepte my!!
Dat wie fansels net best, de fuotten brekke om yn de bakkerij te kommen.
As earste de bôle produktie klear want de minsken stienen acht ure wol foar de doar, en as der dan gjin bôle wie? Doe't de bôle boel klear wie as de soademiters de Sinteklaas bestellingen. In protte spul wie der besteld en it ûngelok woe dat heit him ek noch fersliepte. Mar ûndanks de drokte en it fersliepen, slagge it om alles optiid de doar út te krijen.*

Broer Peter brocht op Sinteklaasdei de bestellingen rûn, en Ype holp yn de bakkerij, sadat we nettsjinsteande alle pech, alles goed ûnder controle hienen en alles op tiid te plak wie.

We hienen wol it gefoel dat yn die jierren de Sinteklaze ferkeapen werom begon te rinnen, yn foargeande jierren joegen de minsken elkoar folle mear kado's, it wiene foaral âldere minsken die dat dienen, sy hâlden der mei op, of gienen dea.

Ik wit noch goed dat âlde Jan de Hoop fan de Westewei nei al syn bern een grutte slachrijemme taart besorgje liet. (Der wienen wol aardich wat bern) dat, dat wiene dan wol moaie leverânsjes.

We krigen doe ek altyd folle mear yn bestel, al faak fier foarút.

Dat wie maklik want dan wisten je ûngefear wat je meitsje moasten.

Dat jier ferkochten we op Sinteklaasdei sa mar: in hûndert taarten en oranjekoeken, hûndertsantich letters, hûndert banket staven, en dan it oare spul allegearre noch, we hienen in pûr beste dei, en dat stimt je dan jûns tankber, dan wit je wêr't je it foar dien ha.

En de bern: Wilma de jongste waard ûtbestede nei freonen, Marijke wie sawn jier en mocht graag wat meihelpe mei lytse putsjes, Henk Peter wie meastal by ús yn de bakkerij te finen om wat te helpen en dat koe der al gau want hy wie aardich handich.

Tusken Sinteklaas en Kryst hienen we al in betied winterke, de iisbaan wie al iepen.

De bern wienen poer, en gienen middeis te riden nei de iisbaan.

No koe Marijke wol aardich reedride, mar Henk Peter wie net sa'n drysten, en hie it nei in oerke wol besjoen, en dan gie it op in healwiizjen op it iis.

It wie kâld en as de bern ferklomme thús kamen, hienen se wol sin oan bôle en dat wie yn de winkel ek wol te fernimmen, want de lju wienen aardich hongerich.

▲ ▼ En de echte Sinteklaas en Swatte Piet yn de winkel op besite.

Mar ûndertusken moast ek de Krystwinkel yn' e pronk.
 Ik wie fan plan om dizze kear in tsjerke en hûzen fan sûker te meitsjen, soks docht it altyd goed yn de etalage.
 In tekening op skaal meitsje, en alles útknippe út karton.
 Daai meitsje fan sûker, wetter en gelatine, ik hie alles keurich útsnijd en te droegjen lein.
 Doe't ik it hiele gebeuren ynmekoar sette soe, doe fernaam ik wol dit komt net goed, as it goed droege wie, moat it fiele as porselein en dat die it net.

▲ Sa waarden de ferskaate stikken te droegjen lein

Doe't ik der de oare deis by kaam wie de hiele tsjerke ynstoarten!
 Wat in ramp, doe moest ik wer op nei, gelokkich hie ik noch tiid.
 Ik hie in ferkeard soarte poeiersûker brûkt, der siet setmoal troch -om de kluten tsjin te gean-, en it moast gewoane âlderwetske poeiersûker wêze sûnder tafoegings.
 Gelokkich slagge it doe wol en kaam der in moai strjitsje huzen en tsjerke yn de etalage te stean, mei ljochtsjes derin.
 Doe de dei foar Kryst oanbrutsen wie, waard it in drokke dei, ik hie my gelokkich doe net fersliept.
 It wie in wer in poerbêste omset, mei in protte tefreden minsken.
 We ferkochten de deis foar de Kryst in protte krystbôlen, taarten en

oranjekoeken, en opmakke krânsen, oan "gewoane'bolen ferkochten we der ûngefear seishûndert. Gelokkich koe broer Ype wer helpe en sa wienen we mei syn trijen yn de bakkerij.

▲ In prachtig moai gehiel fan suker yn de Kryst etalaazje

Yn de winkel wiene Joke mei mem, en feste help Afke Smit. Ek ha we noch help ynroppen fan Peter syn frou Ineke die it winkelwurk noch net ferleard wie, omdat se ek jieren bij ús yn de winkel stien hie.
 Broer Peter brocht de bestellingen fuort, yn'e hús moasten je sokke dagen net te krekt sjen, want der gong it wol ris sawat.
 Mar oan it ein fan de dei as de winkel ticht wie, makke Afke in grutte panne sop en sieten we noch noflik efkes de dei oer te eidzjen

*Marijke die koe der ek altyd moaie bijkomme:
 Middeis wie se nei de Klink ta west om te oefenjen foar it krystspul fan de sneinsskoalle. Doe't se thúskaam, sei se dat der net safolle oan wie, der wiene net safolle en Joazef moast ek noch te fuotbaljen.!*
 Hessel Jan van der Werf wie Joazef.

En as de Kryst wer foarbij wie dan hienen we noch de einspurt, âld en nij! Dat wienen ek altyd top dagen, we ferkochten op sa'n dei twa en een heal tûzen oalgebollen, en de noadige oare âldjiers produkten.

*Moaie foarfal elts jier wer wie dat de buorlju fan ús, Hinne en Oeke Wiersma die't wennen yn it hús wer't no Wim de Jong de grienteboer yn sit, de apels foar de appelbollen foar ús skylden, inkele tûzenen ha se troch de jierren hinne foar ús skyt!
Se fûnen it altyd prachtich.*

Haadstik 7

In nij jier: hâldberheid datum

It wie wer jannewaris wurden, nei in drokke desimbermoanne wie de rêstige tiid wer tige wolkom. Mar it wie ek in tiid dat der wer nije rigeltsjes tapast wurde moasten. Meastal kamen sokke rigeltsjes as lytse ergernissen út Brussel, want de ambtenaren moasten der ek oan it wurk hâlden wurde, en dan wiene meastal de lytse ûndernimmers it bokje. No hiene se betocht, dat mei yngong fan jannewaris op alle trochferkeap in hâldberheid datum komme moast, trochferkeap binne produkten dy't je fan in oar ynkeapje.

Dat betsjutte dat alles wat yn de winkel lei fan Verkade en oaren in hâldberheid datum op moast fan ûngefear seis oant acht wike, no hoechden wy dat net te dwaan, mar it betsjutte wol dat alles wat net binnen die perioade ferkocht wurde, fuort smiten wurde moast, no der hiene we ek neat mei op fansels. We hienen die koekjes as "knappertjes" en "Frou frou" as service artikel yn de winkel, omset snelheid siet der by ús net yn.

We ha doe mar besletten dat alle fabrykskoekjes de winkel mar út moasten. Dit hie ek wer foardielen, we krigen wer mear plak foar ús eigen produkten, wat ek wol belangryk wie, we fûnen dat sok fabryksspul ek net mear by de waarme bakker thús hearde. We ha de romte dy dêrtroch ûntstie opfolt mei hearlike farske waarme bakkers produkten!

Sels wer roggebrea bakke

Yn de winter as it rêstich wie, hiene wol efkes de tiid om it assortimint troch te nimmen en hjir en der te fernijen en nije dingen oan ta te foegjen. Je probearen wat nije resepten út, en faaks kaam der wol wat út. Nim no ûnder oaren it roggebrea wat we ferkochten wie fan de gruthannel en dat befoel ús mar min, it wie te droech en te hurd. Fan kollega's om ús hinne hearde ik wol, dat der hieltyd mear bakkers

wiene die sels wer brea begûnen te bakken. We fûnen dat it by ús de tiid der ryp foar wie om it roggebrea bakken te probearjen.

Dat wie net samar wat fansels, brea bakke wie in yngewikkeld proses. Der moasten earst bakken oanskaft wurde, die kochten we by Machine fabryk Martens, dat wie in firma wêr't je foar de bakkerij alles krije koene, en oars makke hy it wol, prima kwaliteit en it gie noait wer kapot, der waarden trije fan die bakken oanskaft. It wiene dûbel wanige bakken sa breed as twa fierde partsjes brea lang binne, de lingte wie ûngefear njoggentich sintimeter en der siet in deksel op. Advys waard ynwûn by Koopmans moalfabryk yn Ljouwert wêr't we it moal altyd fan kochten. Ja sels in proefbakker kaam del om ús op gong te helpen, en dat wie ek wol nedich want it wie al in hiele tiid lyn dat ik it makke hie en de tiid wie feroare, it materiaal en de ovens wie allegearre oars, it betsjutte dôchs wer in nije útdaging.

Brea meitsjen wie yn froegere tiden swier wurk, gelokkich gie it no wat makliker mei de nije moderne machines en ovens.

De brutsen roggekerls waarden mei wetter yn de bakken dien en dat moast in nacht yn de oven te broeien, wie yn die tiid wol ris op jûn by ús lâns fytst is, die sil it fest wol rûkt ha. De oare moarns betiid it hiele saakje út de oven en de mingmasine yn, koaitsjend wetter der by mei brune sjerp en sâlt, en dan draaie oant it in moaie brune homogene daai massa wie.

◀*Nei jierren
sels wer yn't
brea hjir binne
Hindrik
Haanstra en ik
it brea oant
ôfweagjen en
foarmjen*

Dan moast it ôfkuolje, en dan yn de loop fan de moarn as it oare wurk oan kant wie, dan waard it daai op de wurkbank stoarten en dan stikken ôfweagje fan ien of twa kilo, de kilo stikken wiene foar fierde partsjes en de grutte stikken fan twa kilo brûkten we om te snijen foar pakjes brea.

It brea moast dan noch in kear tolve oeren yn de oven, dat barde dan nachts yn in yn temperatuer ôfrinnende oven en dan kaam it de oare deis betiid út de oven, en koe it nei ôfkuolling ferkocht wurde.

Algau hiene we der in protte sukses mei, der kamen minsken út de hiele omjouwing fan Koudum om ús brea, hearlik sacht en smeûich brea wie it resultaat, wat in ferskil, dit wie better iten as de skoansoallen út de fabryk!!

Bûnsfergadering

Winterdei as it dan net sa drok wie, dan hiene je ek ris tiid om nei in fergadering te gaan.

Dan wie't ek meastal de tiid foar bounst fergadering fan it Bakkersbûn wêr't we by oansluten wienen. It boun wêr't we by wiene, wie de BCOB, de ôfkoarting stie foar "Bond van Christelijke Ondernemers in het Bakkersbedrijf".

En foar Fryslân wie der dan in aparte ôfdieling. De leden fergadering wie ien kear yn't jier en meastal yn Snits.

We hiene yn dat jier in drege fergadering, want sawol lanlik as provinsjaal spile der noch al wat, ûnderoare wie der de driging om de minimum bôlepriis ôf te skaffen. We mienden, dat as de minimumpriis ôfskaft wurde soe, it mei de waarme bakker net goed komme soe.

We hawwe it noch in pear jier foarkomme kent, mar we lutsen oan it koartste ein.

Wat is de minimumbôlepriis?

In troch de oerheid feststelde boaiempriis, wêr't je je as leveransier oan hâlde moasten, dit jilde fansels foaral foar de supermerken, die woenen it leafst der fan of, want dan koene se mei de priis stunte.

It is pas yn 1993 slagge ûnder druk fan de konsuminten organisaasjes om de minimum priis ôf te skaffen.

It wie in drege fergadering ek mei de oare ûnderwerpen sa as de takomst foar de bakkerij, de opfolgings problematyk en de fak opliedingen die te winsken oer lieten.

In protte bedrigingen die der op ús ôf kamen, mar we moasten der no om tinke dat we ús net yn de put prate litte moasten, de kop der foar.

Peaskedrokte en in hazze

Foar dat je der erch yn hiene sieten we al wer folop yn de foarberiedings foar Peaske.

En mei de earste maitiids sinne kaam de fleur der wer wat yn, ús froulju yn de winkel hiene it himmeljen dien, en makken wiere keunststikjes foar de Peaske ferkeap, sa as biedermeierkes fan aikes, en alles prachtich ferpakt, aikes grut en lyts.

Joke hie yn de winter in workshop folge by de frouljus fakgroep fan it bakkers bûn.

Yn'e húshâlding wie it ek faak in drokte fan belang, in protte oanrin fan freonen, famylje en kennissen, die faakstyden bliuwden om in bakje te drinken mei wat lekkers der bei, omdat it by ús altyd sa gesellich wie, der troch ûntstienen ek wer allerhanne kontakten. Sa wie ik mei bakker Doede Rienks yn'e kunde kommen, hy hie jierren fertsjinwurdiger west bij de firma Zeelandia út Zierikzee, dizze firma die yn bakkerij grûnstoffen.

Doede wie lid fan in bakkersclupke en hie in bakkerij yn Wytmarsum. Hy woe mij der ek by ha, mar ik wie der noch net oan ta. Doede belle my op dat se bij de klup meiinoar foar eltse bakker in grutte peaskehazze fan bôle sierdaai meitsje soenen, as der ek ien foar ús meitsje moast. No der wie ik wol foar yn, en dan hoegde ik sels net wat út te finen. We moasten der rekken mei hâlde dat it in flinke "joekel" wurde soe. No hie ik Doede wol ris faker heard, in bytsje swetse koe der wol mar altyd positief.

Wy op in sneon te joun nei harren ta om in bakje, en dan soenen we de hazze mar mei nimme. Ik sei tsjin Joke doch de efterbank fan de auto mar del dan kin de hazze der lizze op in planke mei in grut stik karton der tusken.

Sa waard besletten, en wy túgden nei Wytmarsum ta.

Doede stie al yn de doar, en ik sei tsjin Joke, doch de klep fan de auto mar fest iepen dan kinne we him der sa ynlizze.

Der kaam Doede al oan mei de hazze....doe foel ús de mûle iepen, de hazze wie mar sa'n fjirtich sintimeter grut.....!

Dat wie al wat oars as wer't we op rekkene hiene.

Mar hy seach der wol moai út en hat ek in moai plakje bij ús yn de etalaazje krigen, mar we ha wol bot lake.

It wurde yn de winkel al wer lekker drok sa nei de Peaske ta. It wie ek altyd de tiid dat de earste wiekeiners foar it ljocht kamen, want de boatsjes moasten it wetter yn en de caravans moasten wer skjin.

Mei de wiekeinders kamen der fansels ek wer in protte bekende gesichten, meastal minsken dy't hjir al jieren op de ferskate campings om ús hinne, harren wiekeinen en fakansjes trochbrochten.

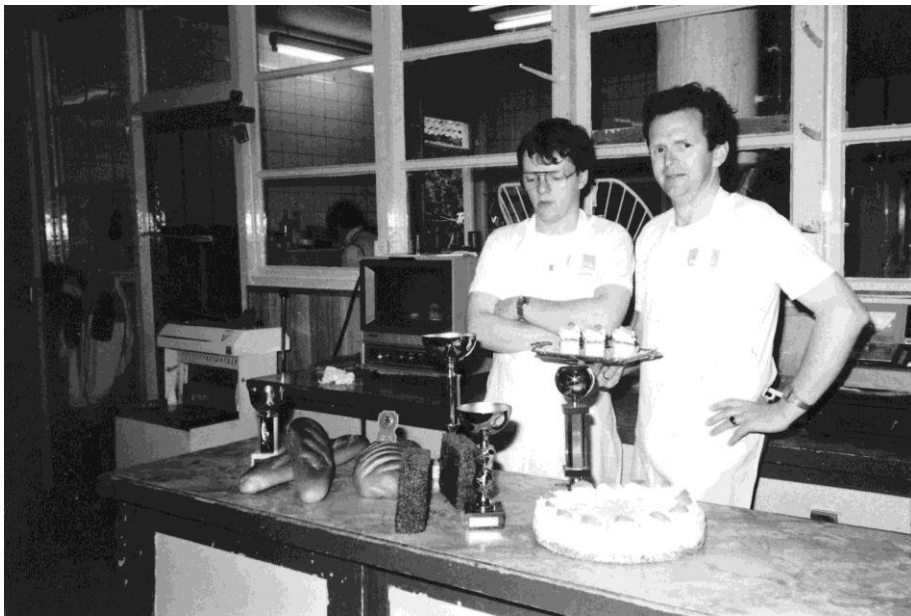
Mei de feestdagen sa as de Peaske die der oan siet te kommen waard fan Joke ek wer it nedige frege, drok yn de winkel, en de opgroeiende húshâlding dy't de nedige oandacht frege. De toutsjes moasten strak yn hannen hâlden wurde want oars kaam it net klear. It wie faak kieze tusken winkel en húshâlding.

Sels fûnde se dat de winkel der wol ris wat by ynskeat, en de bern te folle oandacht op easken. Wie se wer mear in'e winkel dan krige se wer in skuldgefoel oer de bern.

Mar de bern koene altyd nei de bakkerij om't ik der wol wie, dat wie wer it foardiel dat we tegearre wurken op it selde plak.

De drokke dagen wienen foar Joke it minste, dan moasten de bern harren mar rêde. No sizze ús bern, die sels ek al bern ha, dat se neat te koart kommen binne, en dat er by ús altyd wol wat te rêden wie.

Mei dwaan oan de Fribava!

▲ De beide priis winners,lofts broer Ype en rjochts iksels

We kamen troch de kontakten yn'e bakkerswrâld ek yn kontakt mei de ferieniging fan âld learlingen fan it fakûnderwiis. We wurden lid fan die klup, ôfkoarte stie it foar: FCV (Fryske Cursisten Ferieniging).

Ien kear yn de fjouwer jier waard de beurs hâlden yn de Frieslandhal yn Ljouwert.

Allerhanne bedriuwen dy't wat mei de bakkerij út te stean hiene der in stand, wer hja harren produkten oan de bakker en bakkersfrou bringe koene.

Ek organisearre de FCV fakwedstryden foar harren leden.

Wy hiene besletten dat wy ek mar ris mei dwaan soene die fakwedstriden.

Wy dienen mei yn fiif klassen, slachrjemme gebak en taert,lúkse breadsjes, roggebrea, en heit die mei, mei in kakao-skilderwurk.

Mei it roggebrea wûnen we in earfolle fermelding en mei it slachrjemme gebak in twadde priis, en heit hie mei syn kakao-skilderwurk ek in twadde priis. Foar de earste kear wie it wol in ridlik resultaat fûnen wy.

We wiene fan plan om de oare kear wer mei te dwaen, en hoopten dan it klappen fan de swipe te kinnen, want wy hienen de produkten út de winkel helle, mar guon bakkers die bakten der apart foar, wie it net nei't sin dan bakten hja wer oernei.

We gienen der ek altyd in dei hinne, it wie der tige gesellich, by de stands lâns en in praatsje meitsje mei de fertsjinwurdigers die faaks spesjale oanbiedingen hienen, en fansels nije ideeën opdwaan.

De bern krigen fan alles ta skoot en fûnen it altyd prachtich sa'n dei. Jûns thús kommen hiene we de pyp út fan it swalkjen, je koene better in dei oant wurk wêze.

Yn dieselde tiid krigen we in nije kollega neist ús. It wie Uilke en Janet de Vries dy't de bakkerij fan Gert en Fetsje Klynstra oernaam hienen, se moatte it mar probearje, we koene it miskien wol minder treffe. It binne beste minsken wêr't wol mei te praten falt.

Ek ha we yn april in twadde hâns breasnijmasine kocht, wer by de firma Martens wei,(dat bedriuw is hjir al ris earder neamt) der wie wol behoefte oan, want der wie no ek hieltyd mear fraach nei sels snijt brea.

We ferpakten it brea net yn sulverpapier,mar yn "patatbakjes" mei in sellofaan putsje derom, it brea bliuwde derom sêfter dan it oare snijde brea dat men faak yn de supermerken keapje koe.

Plattelâns froulju op besite

De bakkers moasten wer yn aksje.

Der wie in fersyk binnen kommen fan de “Plattelans froulju” om in ekskurzje te hâlden by ús en by Uilke yn de bakkerij.

De gearwurking mei kollega bakker Uilke de Vries gie goed, derom koene we dat ek moai tegearre dwaan.

▲ *Alle oandacht fan de Plattelâns froulju*

De helte fan de froulju soenen by ús yn de bakkerij, en de oare helte by Uilke.

Jouns om healwei achten kamen de “dames” oan waaien.

Tweintich froulju hiene alle oandacht by de útlis oer de wurking fan de ferskate masines by ús yn de bakkerij.

Ek makke ik noch Deenske kreakelingen mei farsk fruit derop.

Nei ôfrin fan de tige slagge ekskurzje kamen we byelkoar yn de Klink, wêr't ûnder it genot fan in bakje kofje of tee en mei de farsk bakte

kreakelingen der by, noch fragen stelt wurde koenen oan de beide bakkers en harren froulju.

We fertoanden ek noch in film oer ús bakkerij dy't ik die winter makke hie mei in âlderwetske super acht kamera.

Der waard ek noch in lekkere taart ferlotte.

Oan it ein fan de tige slagge jûn krigen de beide bakkersfroulju noch in moai bosk blommen as tank.

Mar moai dat je sa goed mei je kollega kinne!!

Harsens skrabje by it bakkersbûn

It wie noch yn april doe't we in dei frij nommen hiene om nei it lanlike kongres fan it bakkersboun te gean.

Afke Smit, ús feste help en mem, soenen om de winkel tinke, en yn de bakkerij rêd heit him wol, de bern soenen troch pake en beppe wol yn de watten lein wurde, sadat wy de hannen frij hienen.

Kofje tiid wiene we yn Lunteren op'e Veluwe, yn kongrescentrum “De Blije Wereld” wêr't de kofje mei koeke klear stie.

Allegeare bakkers mei harren froulju stienen al drok meielkoar te praten, ûnder dizze bakkers in protte âlde en nije bekenden, foaral út Fryslân en kontreien.

De organisaasje hie fiif “dames”útnoege foar in foarum.

In gesprekslieder hâlde de saak in bytsje ûnder kontole.

De minsken út de seal koenen fragen stelle oan de “dames”.

It ûnderwurp gie oer de betsjutting fan de waarme bakker yn harren libben en wat hja der mei diene, en foaral werom hja wol of net kochten by de bakker.

It wie in tige learsame dei wêr't ús ris in kear in spegel foar hâlden waard. Fansels is sa'n dei ek bedoeld om de ûnderlinge bân te fersteefgjen. Middeis wer op hûs ta, en der hiene hja it tige goed rêden, jûns mar betiid ûnder de foddien want we hiene allebeide pine yn de holle, dat is faaks sa mei ûngewoane dagen, je binne meastal hielendal fan't sjapiter.

Wilma ûngeloks fûgel

Yn alle drokte fan de leste tiid kin it net misse dat der dan meastal dingen mis geane. Sa ek de deis nei dat wei fuort west hiene nei't kongres. Joke wie drok yn de winkel klanten oant helpen en sa heart hja opiens in gjalp efter út de keuken wei kommen.

Joke fljucht sa út de winkel wei nei achteren, en der sit Wilma by de tafel te skriemen, hat hja de hiele teepôt oer har hinne krigen mei fansels gleon hjitte tee.

Joke betinkt har gjin momint en set Wilma mei klean en al yn de goatstien mei kâld wetter. Gelokkich hie hja der neat fan oer hâlden, allinne in tomme mei blierren en in plakje yn de ljisk, it hie noch minder kinnen. Dizze dingen barre der soms, as der net altyd tasicht is, en dat wie by in oar sa en by us wie it net oars.

Haadstik 8

Heit siik yn 1983

▲ *Hjir heit noch yn de fleur mei in boatsje makke fan sier daai.*

Heit die alle dagen noch foar de folle hûndert persint mei it wurkjen yn de bakkerij. Mar yn de maityd krige hy problemen mei de sûnens. Op in moarn sieten we oan in stikje bôle en in bakje tee, doe't heit nei de goatstien gie en stie te kokhalzjen. Doe die bliken dat der al in pear dagen lest hie dat syn iten net sakje woe, ik sei tsjin heit, gean aanst om acht ûre mar efkes nei de dokter. No dat wie der wol mei my iens en hy soe der mar efkes hinne. Dokter fûn dat hy mar oan de medisinen moast want it soe wol in ûntstekking wêze. Mar jammergenôg knapte it net op, mar it waard earder slimmer as

better. Fansels begoannen we ús ek soargen om him te meitsjen, en dat wie net foar neat, sa't letter bliken dwaan soe. Heit sels wie der ridlik nochteren ûnder en makke him gjin soargen en hy wie dan ek de grutte optimist. Hy fielde him ek net siik, mar dokter fûn dat er doch mar ris foar foto's moast. De dokter yn Snits wist net hoe oft er der mei oan moast, en hy stjoerde him troch nei Grins nei't Akademysk Sikehûs. Dat hie heit net tocht en hy hie no ek wol yn de gaten dat it ernstich wie, wy wiene mei nei Grins, want mem koe soks mar amper oan. We kamen by de spesjalist terjochte dy't de foto's besjoen hie, en hy die der noch al maklik oer. It wie kanker oan de slokterm, en se tochten mei in operaasje, wêr't hja fan plan wiene it ferkearde stik der tusken út te heljen, heit wer by de wurken te krijen en dan soe heit ek wer gewoan oan it wurk kinne. Mar dat betearde oars dan dat we tocht hiene, it wie tige ernstich. Hja hiene heit wol operearre, mar se hiene der neat wei helle, de kwaal wie al te fier hinne. Dit wie foar ús allegearre in swiere weromset fansels, en betsjutte dat der wat oars gebeure moast. Nei in wike in it sikehûs kaam heit wer thús en krige de tiid om oan te sterkjen.

Ype yn de bakkerij

Undertusken gie it wurk yn de bakkerij gewoan troch en stie de simmer foar de doar.

Troch heit syn sykte kamen we yn de bakkerij ek oan te sitten. Der moast in oplossing foar socht wurde, en die fûnen we yn de persoan fan broer Ype, dy't ús simmers en yn de fakânsjes ek altyd holp, hy hie eksamen dien en wie slagge foar de MDS en soe wurk sykje. It like him wol wat ta, om foarlopich by ús oant wurk te gean yn de bakkerij, want dan hie der wat te dwaan, en koe dan ûndertusken

▲ Broer Ype die yn de bakkerij kaam hy wie doe 19 jier

sollisitearje nei in baan dy't him oanstie, en wy wienen út de brân. En sa lang Ype net wat oars hie koe der by ús bliuwe. ûndertusken wie heit al wer wat op'e lappen en kaam der ek al wêr ris efkes lâns yn de bakkerij. Hy gie in pear kear yn de wike nei Grins foar in chemokuur, en fielde him ûndanks alles wol ridlik goed. Al foel syn hier wol út, en dat wie net neat, want hy hie altyd noch in moaie bosk hier op de holle.

Heit syn wrange humor

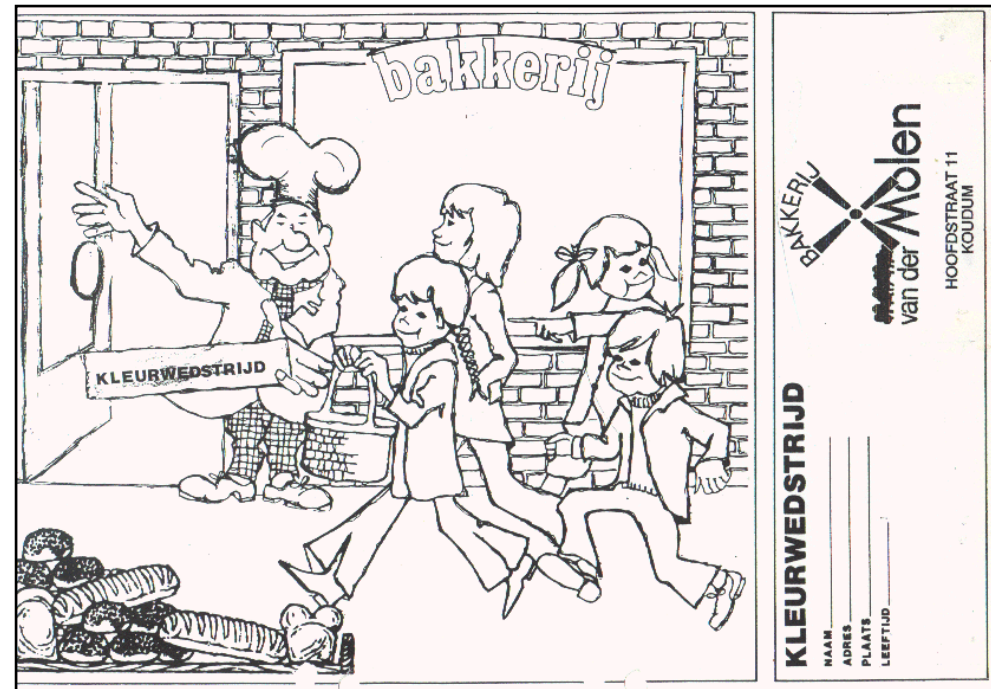
Op in moarn kaam heit yn de bakkerij om syn útfallende hier sjen te litten, dat kaam fan de chemo kueren fansels, opiens luts hy samar in pluk hier út de holle en hâlde it ûnder de noas, en sei: no ha'k ek in snor.

Dat wie no krekt ús heit, de hiele sykte perioade hat hy fan die wrange humor hân.

It sil der wol mei te meitsje ha, dat hy sa syn wiere gedachte oer de sykte ferbergje woe.

“Week van het brood”

We wiene doe safier dat we in hiele wike oandacht foar de bôle hiene. Dat is moai betocht fansels, mar frege fan de bakker noch al wat. Eltse dei moast der wat spesjaals barre yn de bakkerswinkel. We hiene ûnderoareen foar de bern in kleurwedstrid mei moaie prizen foar de bern.

▲ Dizze kleurplaat hine we foar de bern

Fierder hiene we ferskate nije bôle soarten en in pûde, dy we hús oan hús besoargje litten hienen, as de klanten der mei yn de winkel kamen koene hja fjouwer puddingbroadsjes krije foar in gonne, dit wie in boppeslach, we ha wol trije kear puddingbroadsjes makke,

oan it ein fan de dei stie de teller op alvehûndert stiks!
 Wat in drokte en wat in super omset op sa'n dei!
 It wie in tige slagge wike wêr't in protte minsken op ôf kamen.

▲ *Frees ha ik noch in bôle koer oanbieden op it gemeentehûs oan in steltsje dat troude.*

Útspraak fan Wilma: foar de winkel rûn in dûnkere man, sa swart as de as wat. Seit Wilma: wer wenje "negers" hja fersinde har en ferbettere harsels al gau en sei doe "swarte minsken"

Joke antwurde: yn Afrika,

Wilma: is die swarte man hjir dan hielendal hinne rûn?

Gemeentlike Weryndieling en de Nijefurdse pof !

Fanút de polityk hiene se betocht dat Fryslân op'e nei ferdielt wurde moast yn gruttere gemeenten, der soenen trettjin gemeenten ferdwine moatte wêrûnder ek ús gemeente Himmelumer Aldefurd.

No dat ha we witten, wat in reboelje brocht dat mei him mei.

Al moannen wie it "oarloch" yn de polityk fan de Súdwest hoeke!

Der soe in grutte gemeente foarme wurde fan de âlde gemeente HO, mei Warkum, Staveren en Hylpen.

Ealahuzen, Kolderwode en Aldegea soenen nei Gaasterlân ta.

Fan út Koudum seagen in protte pommeranten it swurk al driuwen dat it gemeentehûs yn Koudum dan ticht gean soe, en Koudum dan gjin haadplak mear wêze soe mar Warkum.

▲ *De minsken fan it stimburo litte harren de Nijefurdse pof goed smeitsje.*

Walter v. d. Molen, misschien beter bekend als Bakker v. d. Molen, is altijd in ycor het bedenken van iets nieuws, iets aktueels. In het bakkersvakblad las hij iets over een nieuw soort brood, welke ter gelegenheid van de Week van het brood was gemaakt. Zo kwam hij op het idee om met de verkiezingen een nieuw produkt te produceren en te promoten. Het produkt werd een pof, die wordt bereid met lekkere specerijen; welke worden geheimgehouden, en wordt gevuld met lekkernij. Woensdag 19 oktober, de verkiezingsdag voor de gemeenteraden, kregen de personen die de gehele dag op het stemburo zaten een pof, die de naam: „Nyefurdse pof” kreeg, aangeboden. Elk stemburo in de nieuwe gemeente Nyen-furd werd bezocht. Ieder was zeer enthousiast over deze heerlijke geste. Don-derdag kregen de ambtenaren op het ge-meentehuis een Nyefurdse pof, terwijl de inwoners van de gemeente de poffen kunnen verkrijgen bij bakkerij v. d. Mo-len in Koudum. „Het afgelopen weekend waren de poffen in de reklame en ze vlo-gen weg”; aldus Joke v. d. Molen. De Nyefurdse poffen zullen voorlopig dan ook naast het aanzienlijke assortiment koeken verkrijgbaar zijn.

► *It stik út de krante.*

Dat soe foar Koudum de deastek wêze tochten in protte minsken. Der wienen al aksjegroepen dwaande mei de slogan "skieding troch de mar gjin kar" en sok soarte fan dingen.

As bakker makken wy ús der net sa drok om, wy seachen it mear as; fan eltse bedriging in kans meitsje, derom gienen wy yn de bakkerij oan't experimentearjen mei de beste grûnstoffen, sa as de klanten dat fan ús went wiene, om in hearlik produkt te ûntwikkelen. Der ûntstie út die probearsels in hearlik breadsje mei de namme: "Nijefurdse pof"!

It wie in breadsje mei rezinen, en ferskate nûten, en fuld mei giele banketbakkersrjemme, poeiersûker der oer hinne en je hiene in hearlik breadsje, as dat net meiholp oan de "frede" yn de Súdwest hoeke? Op de dei fan de ferkiezings, bin ik by de stimburo's del west fan de oansteande nije gemeente mei in auto fol Nijefurdse poffen, en ik ha traktearre oan de minsken foar en efter de tafel.

We fûnen dat de befolking fan de Súdwesthoeke al negatyf genôch yn it nijs west hie, it wie dochs al sa knipt en no moast it ek mar sa goed mooglik naait wurde, en hooplik koene wy der wat oan meihelpe!

Freed en sneons wiene de poffen yn de winkel op de reklame, en it rûn stoarm, want de kranten hiene der ek noch op yn heake, dus gratis reklame, en der wie it ús ek wol in bietsje om te dwaan. We sille hoopje dat de "Nijefurdse pof" in positive gedachte by de minsken los meitsje soe oer de nije gemeente.

Desimberdrokte en yn de krante.

We sieten al wer drok yn de foarberiedingen foar de Sinteklaasdrokte, doe't er belle waard troch in sjoernaliste fan't Frysk Deiblêd.

Ik hie al mei har kennis makke by de stimburo's doe ik der mei de Nijefurdse pof del kaam.

Hja frege oft hja in kear lâns komme mocht mei in fotograaf, om in stikje te meitsje yn in spesjale edysje fan de krante oer Sinteklaas en syn tsjinpoal de Krystman, doetiids in aktueel ûnderwerp.

Hja wûnen fan ús witte, wat wy tochten, wat op de duer de gefolgen foar de bakkerij wêze sûnen, as Sinteklaas ferdwine soe.

Hja hat in hiele middei by ús west en in moai ferhaal skreaun, ek hie hja in fotograaf meinaam dy't moaie foto's makke hat fan Ype en my yn de bakkerij.

Dit wie in moaie promoasje foar ús bakkerij, en gratis reklame fansels, oeral krigen we positive telefoantsjes wei fan minsken die it stik lêzen hiene.

▼►
*Dizze
foto's
binne
makke
troch it
Frysk
Deiblêd*

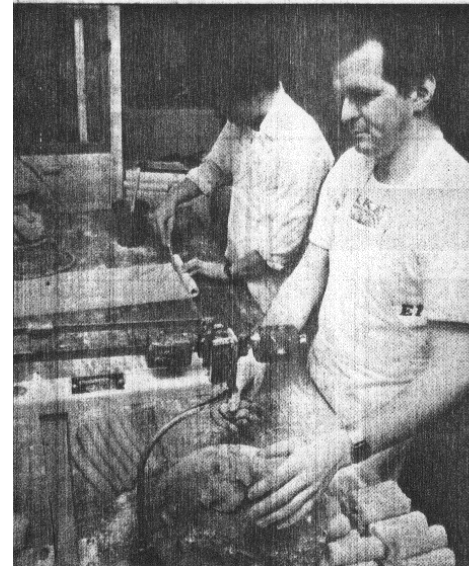

De foto's yn de krante en it artikel soargen foar in protte reakties by de klanten. Mar ek by minsken út de provinsje en goeie kunde en famylje Soms moat je wol ris in kroade ha!

▼ Dit wie it stik wat yn it Friesch Dagblad stien hat

Snoeptraditie rond 5 december kan niet kapot

Wat er ook gebeurt, bij een bepaalde gelegenheid behoort een bepaalde traditie. Een gebakje bij een verjaardag en met Sinterklaas speculaas, een banketstaf of marsepein. Recessie of geen recessie, met die traditie breekt de Nederlander niet snel. 'Wy merke noch neat fan de krisis. Mei jierdeis giet alles noch gewoan troch, no ja, in gebakje wurdt miskien oranje-koeke', aldus bakker W. van der Molen uit Koudum, die inmiddels midden in de Sinterklaasdruchte zit.

Hij maakt zelf alle producten die zo nauw verwant zijn met het feest van 5 december: banketstaven, pepernoten of een surprise van marsepein. 'In lekker hapke of snapke wol der altyd noch wol yn', zo is zijn ervaring. Van der Molen kan niet zonder meer namens zijn collega-bakkers praten, maar de algemene indruk is wel dat er bij de warme bakker nog wel zaken kunnen worden gedaan. Van der Molen althans ziet zijn omzet nog elk jaar weer iets toenemen. Hoe de omzet zich dit jaar rond de vijfde december zal ontwikkelen, valt op dit moment nog niet helemaal te overzien, maar de vooruitzichten zijn wel goed, zo meent Van der Molen.

Pas in de laatste weken en dagen voor 5 december trekt de drukte extra aan. Maar nu al zit men volop in de productie van snoepgoed en banket dat zo typisch bij deze maanden van het jaar past. 'Wy binne yn oktober al begûn mei banketstaven. En as de minsken dy lizzen sjogge, dan wurde se ek ferkocht'. Sinterklaas is voor de bakker nog altijd één van de

hoogtijdagen, al verlegt het accent zich wel steeds meer naar de kerstdagen. Het snoepgoed dat we rond deze tijd van het jaar wordt genuttigd, is een zekere luxe. Het wordt, zo zou men mogen veronderstellen, minder verkocht naarmate de beurs smaller wordt. Die bewering wordt door de praktijk echter geenszins bevestigd. 'Wy kinne net merke dat de tiid minder wurdt. Alles giet der like goed om troch', aldus Van der Molen, al voegt hij daaraan wel toe dat de verkoop de laatste jaren ietwat later op gang komt en dat men niet meer passief kan zitten toekijken of de klant wel komt. 'We moatte der al beslist mear om dwaan om de klanten te hâlden'. Maar de klanten die komen, besteden goed. Men stelt ook steeds meer prijs op kwaliteit. Verkocht men vroeger nog veel banketstaven die waren gemaakt van margarine en gewone spijs, nu zijn vooral de banketstaven die zijn bereid met roomboter en amandelspijs in trek.

Duidelijk is wel dat de snoeptraditie rond de vijfde december diep geworteld zit en in feite niet kapot te krijgen is. De producten die zo specifiek bij het Sinterklaasfeest horen, blijven het goed doen, al raken de speculaas en taal daarbij iets achterop. Maar dat heeft weer te maken met het feit dat men die producten zo'n beetje het hele jaar door wel kan krijgen. Zeer gewild blijven in deze tijd van het jaar nog altijd de borstplaat, de chocoladeletter, de figuurtjes van marsepein en de banketstaf. Om een kleine indruk van hun populariteit te geven, noemt Van der Molen een paar cijfers. Er worden dit jaar 275 chocoladeletters gemaakt, er wordt veertig kilo marsepein verwerkt, honderdvijftig kilo amandelspijs en zo'n honderdvijftig kilo roomboter.

Ø Bakker W.v.d. Molen (r) en zijn broer Ype bezig met het vervaardigen van marsepein-erodukten.

Nei de Sinteklaas wie it wer de Krystdagen die him oantsjinnen. Mar foar dat de Kryst der wie moast der fansels noch al wat barre. De etalaazje moast wer yn de pronk en dat wie elts jier wer in útdaging, it soe mar in belslide wurde fan sûkelade, prachtig slagge, en mei it oare Krystspul seach it der prachtich út. We hiene bestellisten makke en soenen die besoargje litte troch de bern fan Harm en Jikke Stellingwerf. Ús Marijke soe mei helpe, dat like har wakker moai ta, grutsk kaam se nei ôfrin thús mei tsien gûne wat hja fertsjinne hie mei it rûnbringen fan de listen. It hûs oan hûs besoargjen fan de bestellisten hie syn foartúten dien, want foar de Krystdagen kamen der 140 infolde listen werom, en dat wie no just de bedoeling fan it besoargjen fan de listen troch it doarp.

We hiene ek in “gat in de markt” ûntdutsen, dat wiene Bakkers Krystpakketten!

Troch mailings te ferstjoeren stelden we bedriuwen yn kennis fan de spesiale Krystpakketten. It wiene echte Waarme Bakkerspakketten, dat betsjutte dat der oars neat yn siet dan spul fan de bakker. Op fersyk koe der noch in tsjeske of fleske wyn of sa by yn. De bedriuwen dy't Krystpakketten besteld hiene, wiene tige tefreden mei sokke orizjinele pakketten, we ha der it earste jier in goeie fiif-en-trittich ferkocht.

It wie wer âlderwetsk drok mei de Krystdagen, Joke hie in pear wike fan te foaren al sliepeleaze nachten hân hoe oft it allegearre komme soe mei de winkel, bestellingen en de bern.

En foaral hoe of it mei heit syn sykte komme soe, gelokkich koe der ús mei de feestdagen wat helpe, al wie it fansels minder as oars, mar as hy him knap fiede dan kaam der sa lang as er koe.

Hy krige wol faak lest mei it iten, dat it net sakje woe en alles wer omheech kaam. Mem mealde syn iten dan en dan gie it knap.

Nei de Sinteklaas hat er ek noch in pear dagen nei Grins west, wêr't hja probearje soenen om in buiske yn de slokterm te dwaan, sadat it iten der better troch woe, jammergenoch is dat doe net slagge.

Mar it wurk gie foar ús troch, en we koenen ek altyd in berop dwaan op ús útstjoerkrêft Nico út Bantegedea die al sûnt de simmer by ús wie, ek al troch heit syn sykte. It wienen smoardrokke dagen, moarns ier en jûns let, dat betsjutte koarte nachten.

Mei de beide Krystdagen hiene we de pyp dan ek út.

Ek ald en nij wie wer tige drok, mar gelokkich wie heit ek wer aerdig by de tiid, sadat hy ús ek wer helpe koe mei de oaljebollen.

Dat fûnde hy prachtig, hy woe net oars.

De bern hiene Krystfakânsje en it wie in bietsje winter, komt Wilma by Joke om't hoekje fan de winkeldoar mei de fraeg, mem mei ik wol nei de Radio Fryslânbank te te glydzjen! We harken faak nei de Omrop Fryslan'

Haadstik 9

Nije gemeente wurd `fiert` mei Nijefurdse pof

Sa waard it wer jannewaris en dan wiene we wer yn de rêst.

Mar net foar lang want op 10 jannewaris soe de nije gemeenterie yn Koudum komme. Op útnoeging fan Doarpsbelang soe der yn “de Klink” in jûn belein wurde wer de Koudumer befolking kennis meitsje koe mei de nije rie. Se soenen ek yn de buorren komme mar al wat kaam, gjin hege heren hear.

We sieten jûns al te iten en der kaam it spul oan, wy gau nei de winkel om it ljocht op te dwaan, doe hat de boargemaster ek noch by ús yn de winkel west, en frege hy of't wy de bakker wiene fan de Nijefurdse pof, no ja fansels. No ha ik neat mei sokke kâlde kak mar as it om

promoasje fan de bakkerij gie, koe ik wol in oar gesicht op sette. De jûn krige noch in ferfolch yn de Klink. Der wiene gemingde gefoelens by dit besyk want in protte Koudumers hiene neat op mei de nije gemeente. Koudum soe gjin haadplak mear wêze fan de gemeente mar Warkum, en dat wie spitich want yn Koudum wie in prachtich gemeentehûs wat nei alle gedachten leech kaam te stean.

▲ In koer fol mei Nijefurdse poffen, in lekkernij nei oanlieding fan de nije gemeente.

As Koudumer bakkers (Uilke de Vries en wij) soene we in grutte Nijefurdse pof oanbiede oan de boargemaster fan de nije gemeente. We hiene tegearre oan it bakken west en der wie in pof útkommen fan 70 cm trochsnee, echt in hiele grutte! It slagge tige, ik hâlde noch in ferhaal dat de krinten en rezinen yn de pof de smaakmakers wiene, wat gelyk stie mei de doarpen út de gemeente en it iene net sûnder it oare koe, it wie net echt in joun wêr't in feeststimming wie.

De kranten wiene wer presint en die makken wer moaie foto's fan de grutte pof, en hiene suver hast mear belangstelling foar ús, as foar de gemeenterie, dit wie al wêr gratis reklame foar de bakker!

De oare wyks binne we ek noch wer tegearre nei Staveren west wêr't de riedsfergadering hâlden wurde soe.

We ha derre 300 Nijefurdse poffen útdield oan de publike tribune. Eltsenien koe dat wurdearje.

Winkelslútingswet op 'e helling

We ha ûnder de Koudumer winkeliers ek in aksje hâlden tsjin de nije winkelslutings wet. Die nije wet hâlde yn dat de winkels tenei jûns oant sân ûre ta iepen wêze mochten as je dat woene.

As lytse winkeliers seagen we it swurk driuwen, dat we noch langere dagen meitsje moasten, want de grutte winkels, mei nammen de supermerken woene it wol, die hiene ek gjin personiele problemen want der wie skoaljeugd genôch die wol wat by fertsjinje woenen. Dit soe betsjutte dat je als lytse winkels wol mei dwaan moasten, want oars gienen de minsken je doar foarby.

We ha doe fan út de Middenstânsferieniging in hântekening aksje op stapel setten, om ús protest heare te litten. Jammergenôg hat it neat holpen en is de nije winkelslútingswet oannommen troch de twadde keamer, wat foar gefolgen dat foar ús yn Koudum hawwe soe moasten we mar ôfwachtsje, de tiid sil it leare.

Nije mingmasine

As de wintermoannen der wiene, wie it rêstich yn de bakkerij, want it jild wie op by de minsken nei de duorre desimbermoanne en faak in protte heal folk, dat gjin bôle ite woe, it komt regelmjittich nei foaren yn de ferskate haadstikken yn dit boek.

We hiene dan wol tiid om ris om ús hinne te sjen, om nei ark yn de bakkerij. De âlde mingmasine gie ek al in hiele tiid mei en wie ôfskreaun, it wie in saneamde "Diosna kneder" en bestie al jierren yn de bakkerij, heech tiid om om te sjen nei wat oars.

Tsjinwurdich wiene der skitterjende mingmasines wer't je in prachtich stikje daai mei meitsje koene. Sa'n masine woenen wy ek graach ha. Wy op in middei nei Ljouwert nei de firma Ferwerda die in show hiene. Wat stie der skitterjend ark!

We seagen ús de eagen út de holle en wienen fuort fereale op in "Kemper spiraalkneder" in plaatsje wie it.

Dizze ming masine moast it mar wurde.

We krigen noch aardich wat foar de âlde masine, en sa wie de keap gau sletten.

In wike letter waard de nije masine ôfleverre en ynstallearre yn de bakkerij. Wol moasten er nije stoppen yn de meterkast set wurde, want de âlde stoppen fleagen ús om de earen as we de masine oan setten. We wiene der tige wiis mei, en wat in sterke masine wie dit. Hy makke yn de helte fan de tiid it daai klear, en een skitterende bôle kaam der fan.

In liet him oansjen dat it in ferantwurde ynvestearing wêze soe.

Utliz oer de nije mingmasine:

De besteande mingmasine wie in saneamde "Diosna"! en wie in degelike masine die al jierren mei gie.

As de kûp draaide dan gie de kneedearm op en del, sa oantstie der wriuwing en krigen je it daai yn elkoar.

Firma Ferwerda wie in festiging fan Kalmeier út Den Haag, se hiene altyd de modernste bakkerijmasines yn de hannel.

Hja wiene net goedkeap, mar de service en inruil wie der tige goed.

De "Spiraal" mingmasine wie ek in kûp en de earm hie de foarm fan in spiraal, en de masine hie twa snelheden, yn de twadde fersnelling draaide der ôfgryslke hurd, sa dat it daai -as it in elkoar siet- samar klear wie. It wie in tiids besparjende masine

Spiraal kneder

Diosna kneder

Peaske mei minsken op de stoepe

Nei de winter en de rêstige tiid dan moasten we ús wer ynspanne om de Peaske en foarjiersdrokte yn it foar te wezen.

De toeristen kamen dan wer foar it ljocht en der mei ek in protte feste wiekeiners wêr't we suver al wat in bân mei hiene.

Dizze drokte wie net slim want je rûgelen der automatysk yn en nei de winter wie it ek wer goed om it drok te hawwen.

▲ Ype oan it wurk "yn de bôlen"

Mei Ype gie it best yn de bakkerij, hy hie aardich syn draai, en soe aenst nei de fakânsje ek de oplieding folgje want it like der op dat hy ek bakker wurde soe, dat wie foar ús wol moai, want hy die tige syn best en de tiid die't we yn de oplieding stekke moasten wie it wol wurdich.

Heit gie it net sa goed mei, it kaam net klear dat seagen we allegearre wol, hy sels ek wol, hy stie folslein efter de dokters die't fan alles mei him probearen en hy bliuwde optimistysk.

Dat wie foar ús, mar foaral foar mem in stipe.

Mem sei faak: je dogge wat om him te stipjen mar hy stippet ús.

Mei Peaske soenen we ris grutte Peaske aaien probearje te meitsjen, we tochten dat der wol merk foar wie.

Tegeare mei kollega Doede út Wytmarsum – die der ek wol belangstelling foar hie- gienen we oan de slach, it slagge tige by tige, en de aaien waarden grif ferkocht oan foaral Dútske toeristen.

Ek makke ik in grut aai foar de Peaske etalaazje.

▲ Is't net in pracht plaatsje dit grutte aai?

Peaske wie foar de hannel pûrbest en smoardrok. It wie ek prachtich moai waar en dan komme de minsken wol.

Om healwei njoggenen stienen de minsken al op de stoepe te wachtsjen en we koene der net tsjin bakke, san folk.

Troch de bern ferwent

Op in sneintemoarn leine wy noch op bêd, we hiene al heard dat de bern al ûnder wiene, mar it wie wol o sa stil en dat stienen we net.

Der waard fest en seker in ferrassing foar ús betocht.

Doe't we ûnder kamen o heden, hiene de bern tostys mei tsiis en ham makke en dat op de betide moarn. Goed bedoeld fansels, mar op dit tiidstip??

Heit seach it net sitten om wat te dwaan, want hy wie wol o sa swak, troch hieltyd wer die sikehûs besykjes en de chemo, de kreften gienen fuort.

Faaks kaam der noch wol ris in kear op't fytske, om yn de bakkerij te sjen, en de belangstelling wie der noch wol.

En hieltyd noch optimistysk en dat ferwûndere ús wol, wer helle dy man de moed wei.

Haadstik 10

30 april 15 jier Bakkerij van der Molen

It wie wer tiid foar in lyts jubileum, want it wie al wer 15 jier lyn dat we yn Koudum de bakkerij begoan wiene, en nettsjinsteande heit syn siik wêzen, moast it fansels wol trochgean, want heit woe dat sels ek.

In moaie etalaazje en wat aardige aksjes, in pûde oan de folder, der fan hiene we der 850 fan besoargje litten yn Koudum.

As de minsken mei de pûde kamen krigen se in tarwerezinebôle foar twa goune en fyftich sinten en eltse 25ste klant die yn de winkel kaam krige in lekkere royale oranjekoeke.

We hiene die dei in lytse trijehûndert klanten, krekt gjin talve oranjekoeken fuortjoun!

It Himelfeart wykein wie ek wer ferskuorrende drok, je freegje wol ris ôf wer komme de minsken wei! De merkedagen stienen der ek wer oan te kommen, en we hiene it plan om sels in merkecream bouwe te litten troch de timmerman, we hiene sels in ûntwerp makke, want fan de âlde winkel hiene we noch in protte kreas hout wat we der foar brûke koene.

De reden dat we in cream bouwe wûnen, wie dat it somstiden in grut probleem wie om alle produkten op in gewoane cream kwyd te kinnen. Op in cream sa wy dat yn de holle hiene paste alles better en kaam it moaier op út, boppedat wie it ek hygiënysker.

Ek wie der dan meer plak foar de oaljebollen, en dizze oaljebollen hannel koene we net meer bûten want dat smiet moai wat op en soarge foar in moaie totaal omset op sa'n merkedei.

Om in idee te hawwen wat in merke dei die: der waarden sa'n twa en heal tûzen oaljebollen ferkocht en dan it oare guod noch sa as "Puddingbroadsjes, Deenske kreakelingen, Parijse soezen en fansels noch hieltyden de Koudumer roomkoeken.

◀ ▼ Hjiir binne Joke en ik beide yn aksje op de nije cream

◀ Wat in moaie presentasje

Wilma hie in fytske krijen, se koe har der omraak mei rêde en de lytse poatsjes trappen dat it sa wat die.

*Allinne wie se noch net los fertroud, want se fytste hieltyd oan de linkerkant fan de dyk....soe dat in foarútsjende blik west ha?
(se wennet no yn Skotlân)*

Strjitte wurd opknapt

It wie net in moaie simmer, reinich, kâld en wynderich, der neffens wie it yn de winkel wol drok foaral op sneon.

It wie faak sa, as it kâld wie dan gienen de toeristen it doarp yn en waard der aardich wat ferkocht, want se woene dan wat lekkers by de kofje ha, en dan wiene je by de bakker fansels oan it goeie adres. Boppedat hiene de measte campings doe noch net in kampwinkel dy't it besjen lije koe.

Nei de boufak binne de boufakkers begon mei de Haadstrjitte en Kninebuert te renovearjen. De Kninebuert soe earst oanpakt wurde, want de Haadstrjitte waard de bradery noch hâlden.

Doe de opbrekkerij oan ús ta wie, o heden dat wie net best wat in bende, en oeral san, de froulju koene eltse dei de winkel wol dweile.

We moasten de freedts ek noch moal thús ha, mar de trailer fan Koopmans moal koe net by ús komme.

Der waard in keurige oplossing betocht : de sjofel, die dochs yn de buorren wie, de bak fan de sjofel foar de fracht wein die noch op de grutte dyk stie, en de sekjes moal waarden oerladen yn de bak fan de sjofel en sa nei de bakkerij ta brocht.

De strjitte opbrekkery hat oan oktober ta duorre, doe wie it wer netsjes, alles gelyk fliers gjin stoepen en moaie parkeer fekken. In moai gehiel wer we moai wat jierren mei foarút koene.

Doe't it klear wie is der in grut feest west mei Olie B. Bommel en Tompoes die de strjitte iepenen, en allegeare hotemetoten. Sneons ha we noch mei in kreamke stien en oaljebollen ferkocht, it wie tige slagge.

▲ Fan de sjofel op in container en sa by us de bakkerij yn

◀ De sânbulen by ús foar de winkel

Nije “wûndermasine” foar koekjes

De speculaastiid kaam der wer oan en ús spekulaastrasine hie syn beste tiid hân.

Al earder is de namme fallen fan de Firma Ferwerda út Ljouwert, der binne we ek wer terjochte kommen om ris te sjen om in nije spekulaastrasine.

It wie krekt as oare kearen ek foar dit probleem hiene se wer in topprodukt yn de hannel, de masine dy't se der foar hiene wie wer in pracht apparaat.

Sa moai, in protte keunststof en roastfrij stiel, it koste in pear sinten mar dan hiene je ek wat.

Je koene der ek oare koekjes, sa as gefulde koeken mei meitsje, dus multifunctioneel.

Wat in grutte feroaring as je it fergelykje mei froeger doe't it spekulaastr mei de han op in planke snijt waard. En wat ek net ûnbelangrik wie, sa gau as je no wat spekulaastr klear hiene. Je skoden de bakplaat oan de iene kant deryn en dan kaam er der oan de oare kant wer út mei de koekjes derop, dan koe it spekulaastr ôfbakt wurde.

◀Dit wie de “Kalmeier Koekjes vorm machine KGM” sa at der offisjeel hjitte. It daai gie der boppe yn en dan kaam it tusken de walsen en waarden de koekjes der ôfsnijd. en die foelen dan op de bakplaatsjes.

Bakjûn yn de “Week van het Brood”

De earste wike fan oktober wie it wer tiid foar de “Week van het Brood” altyd wer in hiel geprakkeseare wat je dan wer ris efkes by de kop ha soenen. Bûten de aardige oandbiedingen die we middels een hûs oan hûs folder oan de klanten bekint makken, wûne we wol ris hiel wat oars. yts wêr't noch lang oer neipraten wurde soe.

In kollega fan ús hie al ris in kear bakcursussen jûn foar hûsfroulju, as we dat wat yn in oar jaske geaten, dan wie dat miskien wol wat foar ús.

We soenen in bakjûn halde foar hûsfroulju!

▲Alle oandacht foar de demonstratie

Der waarden yn de winkel affysjes ophongen wêr't op stie dat minsken harren op jaan koene.

Sa barre it dat der safolle froulju harren opjoegen dat we al foar twa jûnen fol sieten, se betellen der ek noch fiif gonne foar.

We moasten ek noch froulju teloarstelle!

Ik hie wat yn âlde reseptenboeken om sneupt en der in stik of fjouwer leuke bôle produkten út socht die foar thús bakkers goed te dwaan wêze soene.

De jûnen begoannen om sân ûre en duorren oant healwei alven. Ik die earst wat foar, en dan moasten se my nei dwaan en dat slagge pûrbest al hiene je der wol útsjitters nei ûnderen en nei boppen by fansels.

In hiele lange jûn, mei in lytse pauze, foar in bakje mei wat lekkers. Oan it ein fan de jûn wiene de froulju ôfdraaid, mar dat wie ek wol in bytsje myn opset, want dan krigen se miskien ek wat wurdearring foar it bakkersfak.

De jûnen wiene tige slagge en de froulju wiene tige optein doe't se mei in tas fol lekkers nei hús gienen, it reinde komplimintsjes en Joke krige noch in moaie bosk blommen.

Dit soenen we fest wer ris dwaan, in goeie promoasjeaksje!

▲Hjir fertel ik wat oer de nije spekulaas masine, ien en al oandacht.

Nij winkelfaam en Desimber

We krigen in nije faam! Afke Smit út Hylpen dy't al moai wat jierren by ús wie, woe har gelok yn Amearika besykje.

Moai foar har om wer in nije útdaging oan te gean, jammer foar ús, want Afke foldie tige goed, aardich yn de winkel en in hurde wurker.

It foel noch net ta, mar der kaam toch ien op de advertinsje.

Regina van Dijk, in Koudumer famke fan sechtsjin jier krekt fan skoalle woe it wol probearje.

Nei de proefperioade die al gau bliken dat we it wol wer troffen hiene. Se koe al gau har sels hiel goed rêde yn de winkel, hús en bakkerij, want ja it wie net allinne

▲Regina van Dyk

wurk yn de winkel, mar ek efter, yn' e húsholding en bakkerij, tink allinne mar oan al it ynpak en skjinmak wurk wat der alle dagen dien wurde moast. En gelokkig wie se moai op'e tiid ynwurke krekt foar de drokke desimber moanne begûn.

En sa wurde it alwer desimber en moasten we alwer oan de drokke moanne tinke wat we allegearre wer útfine soenen.

Tegearre mei kollega Doede út Wytmarsum soene we yn it marsepyn wurk en de sukelade letters, sa mei syn beiden wie it wat rendabeler. We binne in pear middeis dwaande west en doe hiene we in aardich assortimint. Heerema de fertsjinwurdiger fan de firma Backer en Co út Leiden dy't altyd de marsepyn levere kaam ek del, want die hiene in marsepyn-pers, der koene je ferskate figuerkes mei útdrukke. De figuerkes die der útkamen moasten dan noch ôfmakke wurde mei in spuitpûtsje mei sukelade, foar eachjes, mûle en sa.

Heerema help ús der mei en it wie in tige serieuze man, Doede mocht him dan graach efkes op stang jeie, dat it wie in drokte fan belang yn de bakkerij. Ek makken we "roomborstplaat", der ferkochten we ek altyd in hiel protte fan.

◀Foar de boarstplaat
brûke we fan dizze
matsjes wêr't mei in
trechter de slappe
fondant massa yn jitten
wurd.

De froulju wiene ûndertusken drok dwaande om de winkel yn de Sinteklaas -pronk te krijen, ûnderoaren mei in grutte tafel yn de winkel wer alle lekkers op útstald wurde.

Fansels krige de etalaazje ek in Sinteklaze -útstalling.

It wie altyd wer in tige gesellige tiid mei in protte lekkere dingen wêr't we sels ek wol fan hâlden. In stikje spekulaas of amandelsstaaf kin je dôchs net lizze litte?

Op it gemeentelike politieke flak wie der in protte reboelje oer it nije gemeentehûs. Wat in tastannen allegearre, der waarden sels minsken bedrige en politike partijen driigden út elkoar te fallen.

De aksje mei de Nijefurdse pof hat der net oan mei holpen om de iensgesindheid te befoarderjen, dat wie spytig, oan ús hat it net lein. Yn de winkel waard de pof noch omraak ferkocht gelokkich mar.

Haadstik 11

Sûnder heit fierder.

It wie al betiid winter en der waard in alvestêdentocht ferwachte, want it iis wie sterk. It woe net echt troch sette, wat fansels foar in protte minsken jammer wie. Wy hiene doe oare dingen oan de holle, heit waard slim siik, hy wie thús kommen út Grins, nei wer in pear dagen der lein te hawwen. De dokters koene neat mear foar him dwaan, hy is doe thús op bêd rekke en koe gjin iten mear der yn krije, mei in ynfús troch de noas slagge it noch om wat focht nei binnen te krijen, it rûn nei't lêst, sels seach hy ek wol yn dat it net klear kaam, hy wie der ek klear mei, hy koe it libben los litte.

Heit lei foar it finster yn de efterkeamer en syn wrange humor wie der noch hieltyd.

Hy woech noch mar goed fyftich kilo en sei doe in kear tsjin ús: de mannen krije net in swiere sjou oan my, der bedoelde hy de dragers fan de begraffenis ferieniging mei.

Doch noch tige ûnferwacht is heit stoarn yn de nacht fan 14 op 15 febrewary 1985, hjir ûnder in stikje út it deiboek fan Joke wat der oer gie, hja skriuwde meastal frysk, mar doe yn it hollansk.

Hendrik Petrus van der Molen 1921—1985

Dit was voor ons vandaag een verdrietige dag. Heit is vanmorgen in z'n slaap overleden. Vanmorgen om half zeven belde Peter ons. Wouter was net met het brood bezig, maar hij is er vlug even heen geweest, maar toen weer verder met het werk. Om 7.15 zijn we beiden er heen gegaan. De kinderen waren ook al wakker, maar ze namen het vrij goed op. Wilma en Marijke

zeiden nog toen ze bij me in bed lagen: Pake hat gelok hawn, hy hat no gjin kanker mear. Zo zijn kinderen. Mem is trouwens ook rustig. Peter en Ineke zijn er de hele dag gebleven om alles te regelen en wij, - Ype, Wouter en ik – gingen om beurten er even heen. Hessel van der Werf de bode regelt de verdere bemoeienissen. Ik ben niet zoveel in de winkel geweest, want je moet steeds opnieuw alles vertellen, en steeds raak je dan weer een gevoelige snaar. Gelukkig deze keer was het niet zo druk en kon Regina de winkel wel alleen aan, 's avonds na eten zijn we even met z'n allen naar de aula geweest, waar we nog afscheid van heit konden nemen. De hele dag ligt er een gespannenheid in je, 's avonds viel dat een beetje van je af toen alles geregeld was. Ja misschien is het hard, maar het wereldje draait wel door, daar wordt geen rekening gehouden met wat je doormaakt.

Alvestêdentocht ek bei de bakker

It libben bestiet út utersten wurd der wol ris sein, sa wie it die dagen ek bei ús. Heit syn begraffenis wie op tiisdei 19 february, we ha doe úteraard de hiele dei de winkel ticht hân en net bakt fansels.

It protte minsken kamen op'e routsjinst ôf, en dan kom je der efter wie't je echte freonnen wiene. Mar as je sels in saak ha wer't je fan libje moatte, is der net lang genoch tiid op by sokke drôve dagen stil te stean, sa wie dat ek by ús. Op 21 february soe de trettjinde alvestêdden tocht ferriden wurde. Dat betsjutte dat we de dei nei heit syn begraffenis foar twa dagen bakke moasten.

Sa rûgelen we fan fertriet yn in feest stimming, sa is it libben, we wiene yn gedachten noch by de tryste dagen dy achter ús leine, en hiene hielendal gjin sin oan sa'n spektakel as de alvestêdentocht, mar as we woene as net we moasten wol mei yn it grutte barren fan in alvestêdentocht.

Fansels hawwe we ek speciale produkten bakt foar sa'n feest, de klanten ferwachten dat fan ús, de alvestêden-bol en vlaai wiene hurdrinners op dy dei, en it wie dan ek smoardrok, want in protte minsken hiene ek útfanhûzers.

De dei sels wiene we slúten en ha de hiele dei foar de televyzje sitten te sjen. It wie in prachtich barren wêr't we noch lang oan werom tinke soenen. De grutte winner wie Evert van Benthem in boer út St.Jansklooster.

Demonstrearjende bakkers

Al jierren hiene we yn ús lân in regeling foar de minimum priis op bôle. It wie in beskerming foar de lytse bakker om foar te kommen dat foaral supermerken mei ús haadprodukt bôle oan it stunten gienen. Supermerken as Edah en Aldi hiene hjir neat mei op en hellen de bolle út it bûtenlân en dan jilde de minimumpriis net. De minimumpriis wie op dat stuit □ 1,86 mar Edah en Aldi joegen der neat om, om de bôle te ferkeapjen foar 99 sinten, dit wie der fansels fier by troch en wie de deastek foar bakkers dy in Edah of Aldi by harren yn de buert hiene. It regear betocht doe ek noch dat alle minimum prizen frij litten moasten wurde ek fan de molke. It regear waard fansels op de hûd sitten troch de grutte konserns. As lytse bakker wiene we it der net mei iens, en fan út de bonden en organisaasjes waard der alles oan dien om dit "gefaar" te foarkommen dat de prizen loslitten wurden soenen. We binne doe op 12 maart 1985 mei bussen fol mei bakkers, froulju en meiwurkers nei Almelo west wêr't in grutte demonstraasje útskreaun wie.

It wie in hiele grutte optocht fan wol tûzenen minsken faaks yn bakkersklean en mei in protte spandoeken, en der ried sels in grutte âlderwetske brandweer auto foarop. We hiene in tige treffende dei mei safolle bakkers en harren oanhang.

Jammer genóch hat it neat holpen, want it regear hat syn sin trochsetten, mar wy hiene in elts gefal der oan dien wat der oan te dwaan wurde moast.

Op dizze en de foarige side in pear krante foto's fan de grutte demonstraasje yn Almelo oer de minimum bôle priis. Jammer genôch wie it allegearre foar neat

Hûs te keap

Yn dieselde tiid krigen we fan de buorlju Wiersma te hearen dat hja ferhúzje soenen nei de Túnkerstrjitte.

Harren hûs kaam te keap, as wy der ek belangstelling foar hiene.

No ja, dat betsjutte dat wy der fansels mei oan de gong gienen, is dit wat, en wat wolle we dermei.

In âlde siswize seit: buorman syn hiem is mar ien kear te keap.

It wie yn elts gefal de muoite wurdich om ris te besjen wát we der mei koene, we koene der miskien in lunchroom fan meitsje?

Mar o heden, dat wie fuort net klear fansels, want je moasten earst it hûs keapje en dan noch de hiele boel op'e kop, wat moast dat allegearre wol net kostje.

In twadde optie wer't we ek wol mei omrûnen wie, it hiele hûs plat goaie en dan de bakkerij en winkel in stik oan bouwe, de winkel soe dan in útgong oan de stege -kant krije mei in soarte fan ferkeap lûk foar broadsjes en sa, wer't it hûs stien hie soe dan in grut terras kinne en parkearplak foar auto's en fytsen.

Ik bin by de boekhâlder west en ha it Bakkersbûn ynskeakele en we ha alle mooglikheden en ûnmooglikheden ûndersocht en besjoen, mar nei lang praten en faakstyden sliepeleaze nachten hawwe besletten om it net te dwaan, want dan moasten we ús op kop en earen yn de skuld stekke en it wie de fraach of sa'n grutte ynvestearring der wol út kaam.

Efternei hawwe der gjin spyt fan hân dat it net troch gien is, want it hie net maklik wurden, no hoecht it ek net altyd maklik te wêzen, mar der binne mear dingen yn it libben dan allinne mar wurkje.

Middenstân beurs en fersliepe

Nettsjinsteande al dizze prakkesaasjes gie it wurk gewoan troch en wiene we altyd dwaande om der út te heljen wat der út te heljen wie. De middenstân ferieniging soe in beurs organisearje yn in grutte tinte krekt bûten Koudum, wy soenen der ek oan mei dwaan.

Fan bakker Breimer út Lemmer hiene we allegearre ark en apparatuer te brûken krigen, sa as in wurkbank, oventsje, toanbank en koeling. Sa koene wy in moaie stand ynrjochtsje, en it seach der ek allegearre kreas út.

De beurs wie in boppeslach en we hiene it tige drok.
 Henk Peter hat dy dagen him ek o sa wart, en hy fûn it prachtich
 om oan sa'n grut barren mei te dwaan.
 We ferkochten der fan alles want it wie ek noch krekt it wykein fan
 memmedei sadat we foar de memmen ek spesjaal lekkere
 produkten hiene mei lekker farsk fruit der op.
 Yn de winkel moasten de froulju harren mar rêde, en dat gie
 pûrbest, we hiene doe in hiele staf fan meiwurkers:
 Yn de winkel wiene Joke, Regina van Dijk, Baukje Haitema en Ypie
 van der Velde.
 Yn de bakkerij wiene nêst mysels en broer Ype, Roelof de Boer as
 learling wurksum, ek Henk Peter die yn de wykeinen al aardich mei,
 nei de fakânsje soe hy nei Ljouwert nei de Bakkerij en Horeca
 fakskoalle. Hy woe ek bakker wurde, en hie de twa "brugklassen"
 yn Koudum dien.
 We hopen fansels dat der mei de tiid in opfolger yn sitte soe.
 Mar ris ôfwachtsje hoe as it komt yn de takomst.

◄▲ Henk Peter al drok oan it helpen op
 de middenstânsbeurs organisearre
 troch Koudum Promotie.

*It barde noch wol ris dat ien fan de froulju har fersliepte. Dat koe soms
 ferfelend wêze. As "straf" hiene we der wat op útfûn: se moasten in
 ferske oplêze, en dat gie dan om in gesang út it Lieteboek foar de
 tserken. Gesang 169 fers twa, en dat giet sa:*

*Maar wij verkozen 't duister meer dan't licht door God geschapen
 En dwaalden weg van onze Heer als redeloze schapen.*

*Wij hebben dag en nacht verward, de nacht geprezen in ons hart
 En onze dag verslapen.*

It fersliepen wie dan gau oer!

Simmer foarby en de “Week van het Brood”

De simmer wie sa as gewoanlik drok en hektysk, mar we koene it oan.

Nei de Koudumer feestwike, dy't wer tige slagge wie, en we in protte oanrin hiene yn de winkel, moasten we ús wer op meitsje foar de “Week van het brood” alle jierren wer in hiel barren.

Elts jier moasten je wer wat oars útfine, mar it wie ús ear tenei om der neat oan te dwaan. Fan de SVB (Stichting Voorlichting Brood) krigen we allegearre reklame materiaal en ideeën oanrikt.

Je koene der mei de winkel en etalaazje mei fersiere, en se hiene ek altyd in tema.

Dit koste ús neat want it waard financiert fan in taslach op it moal, der't ek subsidies út betelle waarden om bakkers- meastal grutte fabriken- út te sanearen.

We soenen dat jier- dat is 1985 west- mar ris iepen hûs hâlde.

It wie miskien wol ris aardich om de minsken efter de skermen sjen te litten hoe oft it der in de bakkerij op en ta gie.

De minsken hiene der ommers gjin weet fan hoe in bôle bakt wurde en hoelang as it duorret fan moal oant einprodukt.

No der binne in protte minsken west en se seagen har de eagen út de holle, en dan komme ek de fragen fansels, sa as werom sakket myn cake en soezen altyd yn as ik it thús bak, en sok soarte fragen en der moasten je dan ek in antwurd op jaan fansels. No as fakman hoegde dat gjin moeilikheden te jaan der hiene je per slot fan rekken foar leard.

Mar der wie mear; we hiene in folder besorgje litten troch it hiele doarp mei in “Broodstrippenkaart” der op dat betsjutte dat as de minsken alle dagen yn de winkel kamen om de oanbieding fan de strippekaart fan die dei, se der in stimpel op krigen. En as hja alle stimpels hiene krigen se sneons in moaie handoek mei de namme fan van der Molen derop. En fansels hiene we ek wer bakjûn mei in protte froulju, en in protte wurdearring foar ús wurk!

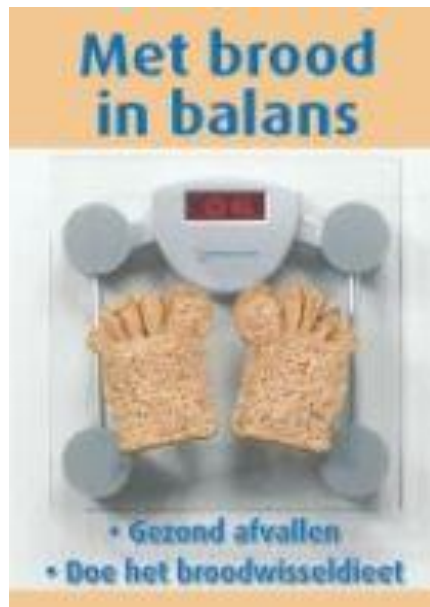
▼ Bakjûn yn de “week van het brood”

▼ Protte belangstelling foar it iepen hûs tidens de "Week v/h brood"
Nog in pear foto's fan de bakjûn.

► Dizze folder waard der doe
utjûn troch de "Stichting
Voorlichting Brood yn de
mande mei it
"Brooddieet"

Hekel oan kontrolearyjende ambtenaren

As bakkerij hiene je je te hâlden oan de wet, dat dat net altyd maklik wie lit him wol riede, je wiene sels baas en diene dingen die je sels in de holle hiene, en der hearde gjin kontrôle by.

De Keuringstsjinst: foar ûnder oare de hygiêne en droegestof fan de bôle, belesting kontrôle: sprekt foar himsels, gemeente: mei bou en brân foarskriften en al sok soarte fan amtnerij, de iene wie noflikker as de oare.

Meastal hiene we gjin problemen en wie it allegearre wol ynoarder. Mar die keer doe't der in man fan de "Ekonomyske Kontrôle Dienst" de winkel ynstapte.

Hy legitimearre him keurich en korrekt, oant safier neat bysûnders. Mar o hea doe begûn der oer de etalaazje, dat der gjin priiskaartsjes by it spul stienen. We hiene krekt it Sinteklaze guod yn de etalaazje, en je moatte dat foarstelle as "modelspul" wat meastal net iens echt wie. Joke sei tsjin die man: moat dat dan allegearre, ja, dat wie ferplichte sei de beste man, en it moast deselde dei noch oanpast wurde, hy soe jûns wer lâns komme! Joke wie fansels út it fjild slein troch de opstelling fan die arogante man, en Joke wie hielendâl op ien ein.

Joke soe noch de diskusje mei him oangean, mar gjin pardon!

As it jûns net ynoarder wie krigen we in bekeuring.

No dat moast ek mar net fansels, dus mar priiskaartsjes skriuwe.

Joke wie duvels troch san bemuoienis mei dizze "strepjen jager" der sieten we net op te wachtsjen.

Der wiene ek frijwillige kontrôles, sa as "Het Station voor maalderij en bakkerij" út Wageningen. Koart sein "Wageningen"

Hjir wiene we lid fan en die kamen ûnferwachtst del om de bôle te keuren. It wiene opbouwende besykje wêr't je in protte fan leare koene. Karmaster Jagersma út Grins hat jierren by ús kommen. Dat gie dan sa: Jagersma kaam yn de bakkerij, en earst in praatsje fan moai waar en lange dagen mei in bakje kofje der bij.

Dan sei hy: ik wol hjoed graeg witebôle mei ha, (koe ek fantselde brûne, volkoren of sa wêze) Dan woech hy tsien bôlen en rekkene der it gemiddelde gewicht fan út.

Dan socht der fiif bôlen út die it tichtst by dat gemiddelde gewicht sieten. Dat skriuwde hy op. Dan naam der fan die fiif bôlen ien mei die der moai útseach.

Yn Wageningen waard dizze bôle besjoen en krigen we der sifers op, ek waard de droege stof fan de bôle útrekkene,

◀ Jagers
ma fan de
bole
controle
oan it bole
weagjen

Nei in goed wike krigen we bericht oer de sifers en die waarden dan de oare kear wer mei Jagersma besprutsen.

It wie altyd in sport om safolle mooglik it sifer acht op alle klassen te heljen. Je learden der in protte fan.

◀ In foto
fan Ype
die't
aardich
syn
slinger
hat yn de
bakkerij.

Haadstik 13

Roelof docht mei oan lanlike bakkerwedstriden

We krigen it hieltyd drokker en derom hiene we al in skoftsje in learling bakker by ús yn de bakkerij.

It wie Roelof de Boer út Drylts, hy wurke in oantal dagen by ús en gie yn Ljouwert nei skoalle.

Roelof wie in bakkerssoan, syn heit en die hiene in bakkerij yn Drylts.

Roelof hie krekt as ús ek al gauris mei dien oan de fakwedstryden en der altyd in poerbêst resultaat behelle.

Derom krige hy no de kâns om oan de lanlike Kampioenskippen mei te dwaan dy't ienris yn it jier yn de Middelbere fakskoalle yn Wageningen hâlden waard.

Roelof wie al in pear kear nei Ljouwert west om mei syn leraer Gerard Nijborg te oefenjen. Dizze leraer wie ek syn "coach" der yn Wageningen.

▼ *Roelof de Boer út Drylts oan it wurk by ús yn de bakkerij, mei Ype op de eftergron*

▲ *Ype en Roelof tegearre yn de krintebôle*

Op tiisdei alve novimber wie it safier dat Roelof nei Wageningen ta moast om te wedstryd bakken, it wie elts jier in hiel spektakel der yn Wageningen, mei in protte belangstelling fan de pers, radio en televizje.

Op woansdei wie dan de priisútrikking mei in grut feest der by. Ype en ik binne der ek west, en fansels Roelof syn heit en mem en fierdere famylje.

Roelof hie it hiel goed dien, hy helle der in twadde plak, en dan kinne je je wol knap rêde, om op sa'n poadium te stean is net neat.

Wy ha as learbedriuw fansels der ek efkes op ynspile, want it wie foar ús ek wol in ear dat wy sa'n fakman oan it wurk hiene by ús yn de bakkerij. Roelof hie alles yn him wat in fakman mar winskje koe, hy sette ús sels oan it bonbons meitsjen! Roelof fûn sukeladewurk prachtich. Trochdat je dochs wol faak nei allegearre bysûndere

bakkersoangelegenheden ta gienen kamen je yn de kunde mei in protte bakkers út de provinsje en der bûten, en dat resultearre der yn dat bakker en kollega Nico de Groot út Winsum my belle of't ik ek lid wurde woe fan de bakkersclub.

BZN wie de namme fan dy klup en dat betsjutte safolle as “Bakkers Zonder Naam”

It wie yn earsten bedoeld foar de ûnderlinge bân en gesellichheid, mar we giene de serieuze dingen ek net út'e wei.

Ien kear yn de moanne kamen we byelkoar earne yn de provinsje, en dat wie rûnom yn Fryslân, fan Kollum, Hurdegaryp oant Heech en Lemmer en alles wat der tusken siet.

Sa'n fyftjin bakkers wiene der by, en we moasten dan altyd in produkt mei nimme en dat waard dan troch de “gastheer” keurt en fan de nedige krityk foarsjoen, dat der derby in protte wille makke waard lit him wol riede.

Nei de pauze sieten we noch efkes noflik byelkoar, en hiene it oer allerhanne dingen dy't ús dwaande hâlden yn de bakkerij.

Alwer desimber en de bouwerij

En sa wiene we alwer yn de desimbersdrokte bedarre.

De earste hobbels wie wer de Sinteklaastiid. We hiene wol it gefoel dat ûndanks ús ynspanningen de Sinteklaas ferkeapen hieltyd mear en mear ûnder druk kamen te stean en dan yn it foardiel fan de Krystman, dit spile al in pear jier, en it wie de fraach as it wol te stopjen wie. Yn de kranten koene je der ek oer lêze, en tûnentra en sa hiene harren winkel al foar de Sinteklaas yn'e Krystsfeer.

Der wiene sels plakken dêr't mei op set sin de Krystman net wolkom wie foar 5 desimber, krekt sa as yn Assen der stie oan it begjin fan de stêd in boerd oan de dyk, dat it dêr ferbean wie foar de Krystman!

No sa gek wie it yn Koudum noch net, mar it wie net tsjin te hâlden.

Wy diene der yn de winkel genôch oan, om Sinteklaas noch in bestean te jaan by ús yn de bakkerij. Wol wie it sa dat it grutste diel fan de Sinteklaasomset op Sinteklaasdei, fiif desimber helle waard. De minsken bestelden ek net mear mar kamen gewoan yn de winkel om dit of om dat, je moasten dus soargje foar genôch foarrie yn de winkel. Ek hearden je dan wol minsken dy't seine dat se neat mear oan Sinteklaas diene, mar op it eintsje beslút, kamen se dochs om in letter, staaft of stik spekulaas, want se woene jouns dochs wat lekkers by de kofje, want it wie per slot fan rekken Sinteklaas!

En dat wie foar ús Sinteklaasferkeap wer posityf.

Sinteklaas self lit syn wiize blik gean oer in bûter/amandelletter

Ûndertusken stie de bakkerij op syn kop, want de stege neist de bakkerij waard der by lutsen.

In hiel karwei, oannimmer Ulfert de Jong soe dizze bouerij foar syn rekken nimme, mar it hie hiel wat fuotten in'e ierde. Se wiene al yn oktober begoan en Ulfert hie beloofd dat it foar de Sinteklaas klear wêze soe, dat slagge net en ik moast der ek hieltyd efteroan, want dan wiene se der samar wer in pear dagen net. En de âlde bakkerij muorre wie der al tusken út, en alles waard mei plastic ôfsluten, en dat is yn in bakkerij net in goede oplossing. Op it eintsje beslút ha'k Ulfert mar ris belle en sein dat it sa net langer koe, want moarns betiid mei de bôlen wie it in sigerij, en hast net waarm te stoken, stel je ris

foar as it ek noch winterjen gie dan hiene we hielendal in probleem. No doe soe it wêze, trije man sterk de oare deis, doe waard der avensearre. Doe't de timmerman en elektrisien klear wiene moasten we sels alles noch feryje. Oant jûns bêdtiid ta wiene we der mei dwaande omdat we mei de Krystdagen foar de doar, de boel netsjes ha woenen. De leste jûn doe't we dwaande wiene, waard der op de doar kloppe, en der stienen Jan en Jelte de Vries van de Supermerk tsjinoer ús, mei in prachtige flesse sjampanje op de stoepe. No die hawwe doe deselde jûns mar soldaat makke. Wat hiene we no in moaie romme bakkerij en sa moai skjin en alles yn de tegeltsjes, prachtich seach it der út.

◀Grutsk
wiene we op
de nije
wurkromte,
alles wie folle
economisker
yn dielt, der
is in frjemd
wurd foar en
dat hiet
"routing"

Sândaagse fjildtocht en de bern

Wat wie it wer drok mei Kryst! Elts jier fernuverje we ús der oer wat der net op iten wurd.

In ferskrikkelik soart bestellingen kamen der wer binnen. We hiene yn it magesyn allegearre stellingen timmere en der waarden nûmerkes opplakt. Op die stellingen kamen dan de bestellingen te lizzen die klear makke wiene. It nûmerke korrespondearje wer mei de bestellist fan de klant.

It wiene lange dagen sa foar de Kryst, meastal 's nachts mar in pear ûrkes sliep.

Derom neamden we die dagen foar de Kryst, oan âld en nei ta ek wol de sândaagse fjildtocht.

En ik tink dat je it gemiddelde fan de omset oer die dagen rekkenen, en dat ôfsette tsjin de leankosten oer sokke dagen dat je dan neat mear fertsjinnen dan oer in gewoane wike.

Wat Joke sokke dagen noch it meast dwers siet, wie de bern, dat is hjir al ris earder op it aljemint west! Se wiene op in leeftyd dat se harren wol goed rêde koene.

Mar beppe en goede freonen stienen sokke dagen ek altyd foar ús klear.

Mar nei de drokke dagen wiene der dochs ek wol wer in pear sneinen dat we efkes oplade koenen.

En fansels wie januaris in echte rêstige moanne.

▲ Regina van Dyk die doe by ús wurke yn de winkel en altyd tige handich en foaral ek gesellich wie.

Yn jannewaris wie it al wer aardich winter en de bern koene omraak reedride. Foaral ús Marijke wie in echte rider en wie in protte op it iis te finen. Krek sa as die kear, doe't se mei Feikje van der Werf, har freondintsje, Hylpen om soe.

It begon al skimerich te wurden en Joke begon har al wat ûngerêst te meitsjen. Op't least wie it al tsjuster, der kaam se oan dea wurch plofte se yn de stoel. Wat die bliken; Doe hja op de Yndyk, tusken Koudum en Hylpen wiene, ter hichte fan Teake en Grietsje Smit harren pleats, woe Marijke net fjirder en hat se Feikje allinne gean litten.

Marijke is doe dwers troch it lân nei Koudum ta rûn.

Op Joke har fraach hoe of't se wist wer hja lâns moast, antwurde se: goed nei de Koudumer toer sjen en doe kaam ik thús

Hieltyd drokker en drokker en nije feint

Foar de simmerdrokte waard it wer tiid om om ús hinne te sjen foar ekstra help yn de bakkerij tidens de simmerdrokte.

We krigen twa sollicitanten te witten in jonge fan 18 jier út de Gaastmar, en in jonge fan 16 jier út Ljouwert.

It soe dan foar harren om in betrekking gean foar ûngefear tweintig ûren yn de wike.

Úteinlik is it Jurjen Feenstra út Ljouwert wurden. Hy kaam yn de susterflat fan "de Finke" yn Koudum te wenjen tidens de dagen dat hy by ús wurke, want de rest fan de tiid wie hy thús en moast Jurjen nei skoalle om de teoryfakken te learen die hy nedich hie foar syn diploma. Hy moast it mar probearje en de lea mar brûke.

Betide klanten

It wie yn de betide simmer, noch gjin heechseizoen, doe't er moarns om in ûre of seis oan de bakkerij doar rammele waard. Ik der hinne stie der wol in man of tritich yn de sylklean die hunger hiene, en se stelden de fraach of ik al bôle hie. No ja noch net safolle fansels mar de hurde broadsjes hie ik al klear. No seine se, die wolle wei wol ha, kochten se alle hurde broadsjes die ik klear hie, koe ik wer op'e nei begjinne.

▲ Joke oan it ynpakken yn de bakkerij

◀ Jurjen Feenstra út Ljouwert, learling en nije feint

Drokke braderyn en Marijke helpt mei

De simmer wie alwer drok – it liket hieltyd wol drokker te wurden yn Koudum – mei seis wiken, eltse tiisdei wer bradery, der wie altyd in protte belangstelling om mei te dwaan, ek fan kreamkelju fan bûten Koudum. Koudum stie goed oanskreaun by de kreamkelju, se woenen graach nei Koudum ta, it wie ek altyd tige gesellich en drok mei in protte folk en altyd wat oars en wat aparte dingen der by. Ek foar de bern wie der fan alles te belibjen. “Koudum Promotie” organisearre de merke dagen en se makken der in protte wurk fan. En as it op de bradery drok wie, dan wie it by ús ek drok, smoardrok meastal, en oaljebollen..... net oan te slepen.

▲ Hjr binne Joke en ik drok dwaande op it kreamke mei de oaljebollen en oare iterij, Wilma stiet tusken ús yn .

Yn de wiken foar de fakânsje drokte moasten we in bôle buffet ynrjochtsje op de Grovestins skoalle. Marijke har klas gie fan skoalle ôf, en se hiene in ôfskied feestje, we hiene der ferskate soarten bôle foar bakt, en alles moai op in tafel útstalt, in prachtige presintaasje, en wer moaie reklame foar ús en it bakkersfak. Marijke woe die simmerfakânsje graach wat meihelpe yn de winkel en bakkerij, want se woe ek in bussint fertsjinje, earst mar efter yn de bakkerij want se wie noch wat te jong om folweardich mei draaie te kinnen. Se hie der in protte sin oan en wy wiene der wol mei ynnommen. Der wiene foar har altyd wol wurkjes, sa as bôle snije en ynpakke en sa.

▲ It bôle buffet foar de Grovestinsskoalle.

Hjerst en desimber

Sa nei in drokke simmer rûgelen we altyd wer ûngemurken yn de hjerst.

De fakânsjeminsken en wiekeiners wiene allegearre wer op har eigen. De boatsjes en caravans wer yn de stalling, en we wiene wer mei ús "eigen"klanten, dat wie ek wol wer lekker, dan hiene we ek wer ris tiid foar elkoar en de bêrn.

Jammergenôch duorre it noait net salang want yn oktober de "Week van het brood" en dernei de Desimbermoanne, die't ús oandacht frege. De Kryst spande altyd wer de kroan en dat soe dat jier ek net oars wêze as it om drokte en regelerij gie, der ha ik it ek al faker oer hân, hjirneist folget in stikje út it deiboek fan Joke, wat se opskreaun hat op 28 desimber nei de Kryst, se skriuwde dizze stikjes ôfwikseljend yn it Frysk of Nederlânsk, dat hong fan de stimming ôf.

▲ Wer in moaie Kryst-etalaazje mei in tsjerkje fan sukelade

Maandag 28 dec.'87

Ik ben zo'n eind achter, ik weet lang elke dag niet meer precies wat er gebeurd is. Het weer is nog steeds zacht, geen enkel teken van winter. Met de Kerst was het vreselijk druk. Maandags ervoor waren Regina en ik samen, dinsdagmiddag waren Regina, Ypie en ik, woensdagmorgen Regina, Baukje en ik, en 'smiddags Kwam Ypie voor baukje in de plaats. We werkten woensdagavond tot 10 uur.

Donderdags waren we met z'n vieren. Ik begon 5 uur, Ypie en Regina half 8, Baukje om half 9. Wouter en Ype hadden overal stellingen gemaakt. We hadden 168 bestellijsten, en ik kon ze net allemaal kwijt. En druk!! We waren 30% hoger met de omzet als vorig jaar. De burens hadden minder leuke Kerstdagen, Janet viel donderdagmorgen en ze brak haar been. Ook nog een open beenbreuk, dus ook nog een operatie. Nou daar is ze wel een halfjaar mee zoet, en dat in deze drukke tijd. Kerstnacht zijn we mee geweest naar Workum waar Wouter moest spelen. 11 uur weer thuis, Wilma viel bijna in slaap. 1ste Kerstdag sliepen we lekker uit, en 's middags 2 uur lekker gegourmet. 's Avonds naar de Klink Kerstviering van de zondagsschool, Grovetsinshof en kindernevendienst samen. 2de Kerstdag bij mem koffie gedronken en Peter had een heerlijke salade gemaakt. Lekker stokbrood erbij.

's Middags even geslapen en 7 uur warm gegeten. En om 9 uur weer even gedut. De moeheid komt achteraf, je wordt ook zo "gaar" als wat. Zondag morgen tot 10 uur geslapen en geprobeerd om weer wat in het gareel te komen. 's middags heb ik staan strijken, want de afgelopen dagen heb ik wel steeds gewassen, maar opvouwen en strijken was er niet niet bij. enz enz.

Haadstik 14

Jaap en Regina trouwe yn de “week van het brood”

Yn de hjerst fan '88 soe it dan wêze: Regina ús winkelfaam giet trouwen my Jaap Zijlstra út Molkwar!

En as hie it sa wêze moatten yn de “Week van het brood” fansels. Dat wie moai, der moasten we wat mei úthelje, dat koe net oars. Mar it moast yn it geheim, se mochten it net te witten komme want dan wie de aardigheid der ôf.

Ik gie ris nei van der Heide ta oan de Boppedyk, dy man die fan alles mei hynders. Hy hie wol in iepen tilbury, en die waard yn it geheim hielendal opsiert mei bôle keunstwurkjes, en Piety de Boer de blommiste makke it ôf mei blommen, in prachtich gehiel.

Op de troudei fan Jaap en Regina, ha we de tilbury mei in Frysk hynder der foar en van der Heide op de bok by it Gemeenthûs delset. Ype, Jurjen en ik yn bakkersklean binne der hinne set op een pear âlde transportfytzen mei in grutte koer fol mei bolle produkten.

▲ It oanbieden fan de bôlekoer troch Ype, Wouter en Jurjen.

▲ It breidspear yn de winkel achter de toanbank

Doe't it breidspear út it Gemeentehûs kaam wie der de ferrassing!
Wy bieden de grutte koer oan, oan it tige ferraste breidspear,
allegearre folk wie der op ôf kommen fansels, ek de Balkster Krante
fansels, die hiene we efkes in berichtsje dien.
Doe moasten Jaap en Regina plaknimme yn de moai fersierde tilbury,
dat gie yn optocht nei de Haadstrjitte, de folchauto's mei de famylje der
allegearre efteroan.
Doe moast by ús winkel it hiele spul der efkes út, dat koe fansels net
oars. It breidspear de winkel yn, en der foar de foto noch efkes efter
de toanbank, prachtich wie it en wat in protte folk, die tochten fansels
allegearre; wat bart hjir!
It breidspear wie noch it meast ferrast, se wisten fan neat, hiene ek
noait wat fernommen. Jûns wie der brulloft yn it Seleantsje fan
Molkwar, wêr't we mei syn allen hinne west binne

Hûs ûntploft

Doe't Jaap en Regina trout binne, binne der fêst in protte minsken west, die't harren gelok winske ha, en dat is mar goed ek.

Gelok moat je soms oerkomme, sa ek Jaap en Regina.

Regina werkte noch altyd ta folle tefredenheid by ús .

Se makke allinne wat minder ûren en yn de winkel hiene we Foekje de Boer út Warns der by krigen, de beide froulju hiene de ûren ferdieft en dat foldie tige skoan.

Regina wie drok dwaande mei har riidbewiis, en der moast se ien kear yn de wike foar nei Snits. Hja wennen yn in arbeiderswentsje by Siep en Driesje de Jong op it hiem, op de trijesprong fan Warns, Molkwar en Staveren. Die tiisdeitemoarn moast Regina wer nei Snits ta en it tafol wol, dat hja in trein earder gien wie, se wie krekt ûnderweis nei it stasjon op de fyts, se hat miskien krekt yn de trein sitten, doe is harren hûske de loft yn flein, wat in gelok hat se hân!

▼Dit wie der oer fan Jaap en Regina harren hûske.

We hearden it yn de winkel, der waard it fertelt.

Jaap wie nei syn wurk en Regina ûnderweis nei Snits!

As Regina no op de selde tiid as oars gien wie?? Net oan tinke.

Se ha beide in ingeltsje op harren skouder hân.

Wat in chaos, der stie net ien stien mear op de oare, der wie neat mear oer fan it skoandere moaie hûske.

En hja wennen der noch mar krekt, se wiene der ek hielendal foarwei, dat koe fansels ek net oars.

De oarsaak hat nei alle gedachten gas west.

Gelokkich koene se it allebeide noch neifertelle.

▼Ut breidspearke fan de breidstaart fûnen se in pear dagen letter yn de sleat.

Winkelferbouwing 1989

Je koene ek wol oan de gong bliuwe, der wie ek altyd wol wat te ferbouwen, no wiene der yn de winkel wer ferskate dingen die in oanpassing fregen, en troch it hieltyd grutter wurdende assortimint hiene we tekoart oan presintaasje romte.

It wie noch mar 8 jier lyn dat we winkel ferbout hiene en no moast it as it goed wie alwer, it wie no ienkear sa; yn de winkel moast it fertsjinne wurde, dus de presintaasje moast top wêze. De minsken moasten der honger fan krije as se in ús bakkerswinkel kamen.

Uteraard gie it om it produkt, mar it wie mar krekt hoe't it foar it "finster" lei, en hoe as dat "finster" der út seach.

It wie begjin april en we soene salang as de ferbouwerij duorre in needwinkel yn it magazyn meitsje.

It gie op't lest mar om in pear wiken dat it efkes oars moast.

▲ *De winkelinrjochters drok dwaende.*

◀ *Wat in troep doe't alles der út wie en we tsjin de keale muorren oan seagen.*

De hiele binnenboel waard der útbrutsen, de ferljochting moast ek allegearre fernijt wurde dit waard dien troch Tiemen Attema fan fa.Hiemstra dien, timmerman de Jong en skilder Teake Hoekema soargen foar de oare saken.

Der waard behoarlik oan wurke yn de winkel, der wiene op in dei soms wol tsien man oan it wurk en alles moast op'e tiid in bakje kofje of tee ha.

De winkel wie krekt op tiid klear, en wat wie it prachtich wurden, alles yn moaie frisse kleuren.

Dit bin in pear foto's fan de winkel, sa as die nei de ferbouwing fan april '89 der út seach.

◀▼ Ek de pui hie in kwast ferve krigen yn de kleuren dy't ek yn de winkel tapast wiene, en in moai reklame boerd.

Wat in feest mei de iepening!
Allegearre belangstelling fan freonen, famylje, fertsjinwurdigers en foaral klanten by it iepen hûs. De minsken koene ek de bakkerij besjen dy't yn 1988 febout wie.

◀ Dizze foto stie yn de *Balkster Krante*

We hiene yn dieselde perioade ek noch in jubileum te fieren, want we bestienen ek noch ris tweintich jier, fansels moast der ek oandacht oan bestege wurde.
We hiene in aksjkrante makke, mei moaie ferhalen der yn en feestlike oanbiedingen.

▲f.l.n.r. Foekje, Joke en Regina efter de nije toanbank, mei in skitterende gebak útstalling, wat is it allegearre moai ljocht en skjin.

De foarkant fan de Feestkrante die't we hûs oan hûs ►
besoargje litten hiene: 30 april wiene we 20 jier bakker yn Koudum.

FEESTKRANT

1969

BAKKERIJ

van der Molen

1989

FEESTELIJKE OPENING

WOENSDAG 12 APRIL 'S AVONDS HALF ACHT

OPEN HUIS

IEDEREEN IS VAN HARTE WELKOM

DONDERDAG 9 UUR STARTEN
WE WEER MET DE VERKOOP,
DIT ZIJN ONZE SMAKELIJKE
FEESTAANBIEDINGEN
BOVENDIEN ELKE
20^e KLANT EEN
VERRASSING!

DONDERDAG:
SLAGROOMTOMPOES
per stuk 1,25
4 ROOMBROODJES 3,=

VRIJDAG:
4 FRYSKJE STUTSJES 2,=
ORANJEKOESCHNITT
per st. 6,95

ZATERDAG:
PIZZASLOF 2,40
LENTEVRUCHTENROL
per stuk 7,95

20 jaar Bakker van der Molen

KOUDUM. 30 April is het alweer 20 jaar geleden dat Hendrik en Hiltje v. d. Molen uit het hoge noorden naar Koudum verhuisden en de bakkerij van de familie Keuning overnamen. Voor veel Koudumers waren zij geen onbekenden. Immers, Hendrik v. d. Molen was een echte Koudumer, als zoon van Wouter en Woltje van de Vermaningsweg.

Voor hun vertrek in 1950 naar Ferwert werkte Hendrik v. d. Molen bij bakker Mensonides als knecht. Maar de mooie Zuidwesthoek bleef altijd nog trekken zodat er in 1989 ook niet lang over nagedacht hoefde te worden om de stap naar Koudum te wagen. Temeer daar zoon Wouter ook inmiddels het bakkersvak had gekozen en zijn opleiding gevolgd had bij bakkers in het noorden van Friesland.

In 1980 namen Wouter en Joke de bakkerij over, zodat Hendrik van Hiltje het wat rustiger aan konden doen. Door plotselinge ziekte van Hendrik v. d. Molen kwam in 1983 broer Ype in de bakkerij die net geslaagd was voor zijn MDS-diploma en eigenlijk helemaal geen bakker wilde worden. Maar na 1 jaar had Ype nog geen ander werk en leek het erop dat hij ook in de bakkerij bleef. Hij is toen in 1984 aan de studie gegaan en heeft in 1986 sneltreinvaart de nodige bakkersdiploma's gehaald. Maar jammer genoeg heeft Ype de bakkerij van Wouter en Joke verlaten en is 3 april jl. begonnen als bedrijfsleider in de koekbakkerij van de Boer Molkwerum, waar hij de echte onvervalste „Molkwarderkoek“ gaat produceren. Door intern te „schuiven“ en het aannemen van een nieuwe bakkersleerling is het personeelsprobleem opgelost.

De laatste 10 jaar is er veel veranderd in de bakkerij, maar de grootste operatie is wel geweest zo'n tweeënhalve jaar geleden toen de bakkerij flink is uitgebreid. Ook is de laatste jaren het machinepark aangepast en gemoderniseerd uiteraard met behoud van het ambachtelijke karakter. Inmiddels is ook de derde telg Van der Molen zich bezig tot een bakker te ontplooiën. Henk Peter, de

Nije winkel in boppeslach, Marijke op har Frysk

Ús nije winkel die opknapt is yn april foldocht goed. It is in praktyske romte mei in protte plak foar al die lekkere waarme bakkersprodukten. Foaral oer de nije koelfitrine, wer it gebak sa moai yn presintearre wurd, krigen we in protte komplimentsjes, mar ek de bôle presintaasje falt goed yn de smaak, it is in prachtige winkel wurden. Mar wat noch moaier is dat it yn de omset ek te merken wie. De omset is folle heger as ferline jier om dizze tiid. Per klant wurd der mear utjûn, dat kinne we mei de kassa berekkenje. Soe dat dan dochs komme troch de nije presintaasje en it uitgebreide assortimint fan ús bakkersguod? Mar der is gjin tiid om stil te sitten, de simmer komt der oan en we moatte ús der wer op foarberiede.

◀Dit stikje hat doe yn de Balkster krante stien omdat we tidens de iepening fan de nije winkel ek 20 jier bestien hiene.

Marijke dy foarhinne al in bytsje foar spek en brea mei die, sil no serieuus as fakânsjehelp oan de gong. Se is no 14 jier en it moat mar wêze, se wurd der fest net minder fan, en “jong geleerd oud gedaan” seit it sprekwurd.

En as it july is binne de braderyedagen wer oan de oarder. De earste bradery foel yn de Fryske wike, dy't hjir organisearre waard foar de winkeliers. Wy dienen der ek oan mei want wer fine jo no mear Fryske produkten as by de waarme bakker?

We hiene in twadde kream wêr't we Fryske produkten op út stalt hiene, Marijke soe yn in Frysk kostúm, dat hiene we oantúgd fan frou Bouwsma út Warkum, die hie in hiele samling fan Fryske klaaiïnge, wat seach Marijke der moai út!

Se liet de minsken fan alles priuwe út de Fryske bakkerij, en se ferkocht ek noch aardich.

De minsken fûnen it prachtich, en se is ferskate kearen op de foto kaam. Jûns hie se de piip út want it wie in waarme dei en se hie pine yn de holle krigen fan it hjerizer, mar se hie har tige fermakke

▲Marijke yn it Frysk kostum tidens de Fryske wike op de merke.

Fytsverhier by de bakker en Regina en Ype hâlde op

Sa sitte we dus alwer folop midden yn de simmer drokte, en it liket hjir soms wol de “Soete inval” der mei doel ik op de bern en harren freontsjes en freondintsjes.

Alles is hjir altyd by ús, Wilma hat har connecties ûnder fakânsje hâlders fan de Kuilart, Marijke hat meastal har freondintsjes Sietske Bakker en Tineke Kuipers hjir oer de flier, en as Joke der net erch yn hat dan wiene binnen de koartste kearen de flessen mei frisdrinken op. En de steech fol fytsen, dat je brutsen de fuotten der hast oer. Der kaam al in toerist yn de winkel en frege of’t we fytsen ferhierden, lakest dy net slop?

No it wie net sa, mar ik kin my foarstelle dat dy man dat tocht.

Broer Ype is fan’e maityd al by ús wei gien en is no yn de koekebakkerij fan Molkwar bedriuwslieder wurden, en no giet Regina van Dijk, dy al in jier as fiif by ús west hat ek noch fuort. Hja wie yn ferwachting en woe oan de ferlof perioade ta noch wurkje. Dat betsjutte dat we om in oare faam út moasten. Altyd wer in hiel krewel mar yn gearwurking mei it Arbeidsburo kamen we der wol út. Sa ek die kear, al rap kaam der in famke út Bakhuzen. Elly Schaper like it wol wat ta en sy soe it probearje. It wie in goed en netsjes famke en freonlik yn de winkel.

Week van het brood 1989

Tiids de “week van het brood” yn oktober hiene we wer allerlei aksjes betocht. Ien derfan wie in bakjûn foar húsfroulju. Der wie wer in protte belangstelling foar, mar we koenen it krekt op ien jûn hâlde, der wie sels in man by die ek wol ris sjen woe hoe of’t sa’n bakjûn op en ta gie, de sfear wie dertroch ek wat oars, it joech wat mear sjeu oan de jûn.

De dielnimmers betellen foar sa’n jûn fiif gounen en nei ôfrin mochten se alles wat se bakt hiene mei nimme nei hûs.

It wie meastal al healwei alven as eltsenien klear wiene, en hja hiene dan ek aardich de piip út, mar it moaie spul wat se makke hiene, makke in protte goed.

Ek hiene we yn de winkel in “broodstrippenkaart” mei eltse dei in oare oanbieding der op. As de minsken de oanbieding kochten dan krigen se in stimpel derop en as se op sneon alle stimpels garre hienen, dan krigen se fergees een gratis bôle produkt.

Sa’n “Week van het brood” wie altyd wer in hiel feest, en de omset wie dêrneffens.

▼ ▲ In prachtige learsamme bakjûn, mei sels in man der by.

Hjir ek noch wat plaatsjes fan de bakjûn yn 1989

Haadstik 15

1990 en hoe oft it fierder gie

Yn it begjin fan it jier wiene we wer oan it prakkesearen wat foar nije produkten we yn it takomme jier wer ris meitsje soenen.

We namen der dan meastal in jûn foar om te “brainstormen”, sa as dat mei in moai Ingelsk wurd neamt waard.

Sa nei de feestdagen foelen der in protte “gatten” yn de toanbank troch dat it desimber guod der út wie.

▲ *In winkel fol mei lekkere dingen!! Om honger fan te krijen*

Sa kamen alle âlde fakblêden en reseptenboeken op'e tafel om te sjen wat foar ús geskikt wie. Je wolle de klant altyd wer in bietsje bliid meitsje as die by ús yn de winkel komt, de klant ferrasse hiet dat.

De gewoane dingen giene wol troch, sa as in gevulde koek en eierkoek, mar it is krek dat bytsje ekstra's dat de waarme bakker sa spesjaal makket. Fansels binne der ek wol ris produkten by dy't alhiel net oanslane, en wer't we sels it gefoel by hiene: dit is it! Dan moasten je je der net foar skamje om te sizzen; dit meitsje we net wer, en dan betochten we wol wer wat oars.

Neist de soarch om de winkel fol te krijen wiene der ek de problemen mei it personiel, ja it giet net altyd fan in lijen dakje!

It wiene foaral de winkelfroulju dy sa nedich wer ris wat oars woene, dat is net negatyf bedoeld fansels want it foldie harren wol by ús, dat wie it net. Meastal wie it in jild kwestje, as se ergens oars mear ûren krije koene as by ús, en sneons ek noch frij hiene, wiene we altyd yn it neidiel. Yn jannewaris krige Foekje it op de heupen, dy koe in folweardige baan krije fan 38 ûren, en dan is de kar gau makke. We moasten wer op syk nei in oare winkelfaam.

It wie in minne winter, die einliks net iens in winter wie, want it wie wiet en wynderich, ja sels stoarm waar, mar snie en iis ho mar.

En dan stake de boeren ek noch foar in hegere weetpriis.

Al dat minne waar derby, dat soarge der foar dat de minsken oant hamsterjen giene. It wie echt in pear dagen in gekkehûs by ús yn de winkel, want de minsken tochten dat we net genôch moal hiene troch de aksjes fan de boeren, dat waard troch pers en televyzje noch in bytsje oanswengele en doe wiene de rapen gear fansels!

By ús wiene gjin problemen, we hiene noch wol foar 14 dagen moal en by Koopmans yn Ljouwert – ús leveransier- hienen se ek noch wol foar in pear wiken genoch.

Wat kinne minsken dan ek al egoïstysk wêze.

En sa wie der ek altyd wol wat wêr't je je drok om meitsje koenen.

Winkels yn Koudum foar eltsenien.

Yn Koudum die him it ferskinsel foar -krek as op in protte plakken op it plattelân- dat it in hiele toer wie om de kop boppe wetter te hâlden en de winkels by de tiid te hâlden.

Sa wie al in setsje de winkel fan Hessel en Elske de Jong slúten.

Dit wie in winkel mei húshâldlike artikels en boartersguod, it slagge harren net om de winkel te ferkeapjen.

Dit wie foar Koudum net in goede saek, want de lju giene dan om in teepot en kopke en pantsje nei Balk of Warkum, mei it gefolch dat se dan ek by oare winkels lâns kamen, se kamen dan yn de ferlieding om de oare boadskippen ek mei te nimmen.

It kaam der gewoan op del dat in lege winkel yn de Haadstrjitte fan Koudum net koe, want dan hiene we der allegearre neidiel fan.

It kaam safier dat we as winkellju de koppen by elkoar stutsen, en dat probeare wurde soe om de winkel fan Hessel en Elske mei syn allen as winkeliers, oan te keapjen.

Teake Hoekema de skilder, Gert Hoekstra horecaman en Henk Hoekema fersekeringsman, binne de foaroan mannen west yn dit hiele barren.

Op in jûn moasten we as middenstanners op de Galamadammen komme en dêr waard it hiele ferhaal út de doeken dien.

▲ De froulju fan ferskate winkeliers hawwe efkes pauze yn de nije winkel die Komilux hiete soe.

Der soe in BV oprjochte wurde en der koene we allegearre oandielen yn bringe. We moasten in briefke ynleverje wêr't op stie wat we as oandielen jaan woene.

It wie fansels in grut ferskaat, de iene joech wat mear as de oare, elts nei eigen ynsicht, we kamen doe út op it bedrach dat frege waard, in boppeslach fansels.

Fan it jild der koe de winkel fan kocht wurde en de saak koe ek noch opknapt wurde. Doe't alles yn kalk en semint wie binne we mei in pear auto's mei frijwilligers nei Putten ta west, wêr't in âlde Marskramer winkel op hâlden wie. Die ynventaris hawwe we der hielendal útsloopt, en alles yn Wabe Visser syn frachtauto laden. Doe op nei Koudum nei de winkel yn de Haadstrjitte, wêr't in oare ploech siet te wachtsjen om alles út te laden. Mei dizze twadde hâns ynventaris ha we de winkel yn de pronk brocht, en eltsenien die wat,

prachtich sa mei-elkoar, wêr't je sa mei-elkoar al net ta yn steat wiene. Dit hiele barren hat de ienheid ûnder de middenstanners posityf beynfloede, en dat wie wol nedich want eltsenien wie mei syn eigen saak dwaande en hie it der tige drok mei.

Der waard dan faakstiden ferjitten dat we op san lyts plak as Koudum mei elkoar op arbeidzje moasten, en dat ek útstrale nei bûten ta.

De stoomboat en bakkende froulju

Mei Sinteklaas begjinne de foarberiedingen altyd betiid, want foar dat je der erch yn hiene is it safier.

Eltsjier stelle we ús sels wer de fraach: wat dogge we foar spesjaals? Want it is sa, elts jier mat der wat oars útprobeare wurde, as it no om in produkt gie of om de oanklaaiing fan de winkel en syn produkten.

◀ In prachtige stoomboat fan Sinteklaas yn de etalaazje.

De staven, letters en spekuas bliuwden der wol, mar je moasten der wat by ha wêr't je de klant mei prikelje kinne.

Je kinne dat dwaan troch in opfollende etalaazje, of troch in apart produkt. Joke hie betocht om dit jier ris wat te dwaan mei it tema "Stoomboat" No aardich betocht mar hoe dienen je dat.

We koenen wat meitsje fan sûker of bôle daai, mar dat moast mar net. Etalaazje karton moast it mar wurde.

In ûntwerp waard tekene en doe oant knippen en snijen en sjoch derre in prachtige stoomboat!

Yn de winkel hiene we ek in protte fraach nei bakjûnen.

We hiene dat al in pear kear hân yn de "Week van het Brood"

Dit jier wie it der net fan kommen.

We soenen dan foar de Sinteklaas mar ris in bakjûn organisearje.

Yn de koartste kearen wie de jûn "fol boekt"

Ik hie wat aardige produkten betocht, sa as in Speculaashart wêr't in tekst opspuite wurde moast, en gewoan speculaas en pipernuten.

No it wie in prachtige jûn.

In stik of tolve froulju ha harren fan sân oant tsien ûre yn't swit wrotten en se wiene tige tankber foar de moaie jûn.

In tas fol Sinteklazespul wie it resultaat.

No begripen se ek, werom by de waarme bakker it spul djoerder wie as yn de supermerke. Want se ûnderfûnen, troch it sels te dwaen, hoefolle en hurd wurkjen as it wie yn de bakkerij.

▲► De froulju drok dwaande mei de speculaas harten op del Sinteklaaze bakjûn

Ype keapet bakkerij yn Wytmarsum en allegearre feroarings

Nei de Kryst en âld en nij, wêr't de computer ús fanwegen de bestellisten in protte wurk út hannen naam, is it wer de wintermoanne jannewaris.

Broer Ype kaam mei nijs dat hja in bakkerij kocht hiene yn Wytmarsum.

It wie de bakkerij fan kollega Doede Rienks wer wy ek wol kontakt mei hiene.

Doede wie al in skoftke op siek nei in keaper, want hy krige hieltyd mear lêst fan moal-allergy, it wie foar him folle better dat hja de bakkerij fan de hân diene.

Foar Ype en Wiep in moaie kans om harren te bewizen wat se koene.

Ype wie bakker genôch om sa'n aventoer oan te gean.

En as se goeie rie en help nedich hiene, koene se altyd in berop op ús dwaan.

By ús Henk Peter begjint it bakkersbloed ek hieltyd mear te kribeljen, hy giet fan Lemmer nei Wommels by Bakkerij Posthuma te wurkjen. De bruorren Reinder en Harm Posthuma kinne wy ek wer fan de bakkersclub, -ja it bakkers wereltsje is net sa grut-, hy kriget der in goed learplak tinke wy.

Ús Wilma dy no op de MAVO sit, sil yn it wykein besykje Marijke har plakje op te folgjen, Marijke hat ferkearing mei de soan fan Sip en Alie Roos die hjir in Spar supermerk hiene, en no in nije winkel kocht ha op Terschelling.

Marijke is der yn de wykeinen wol gauris hinne en kin der yn de simmer oant wurk bij bakker Spanjer.

Yn de winkel wurkje neist Joke, de froulju Heidi Bosma út Warkum en Frieda Jäger út Hylpen, twa aardiche tûke froulju die wol los fertrout binne en har plak witte.

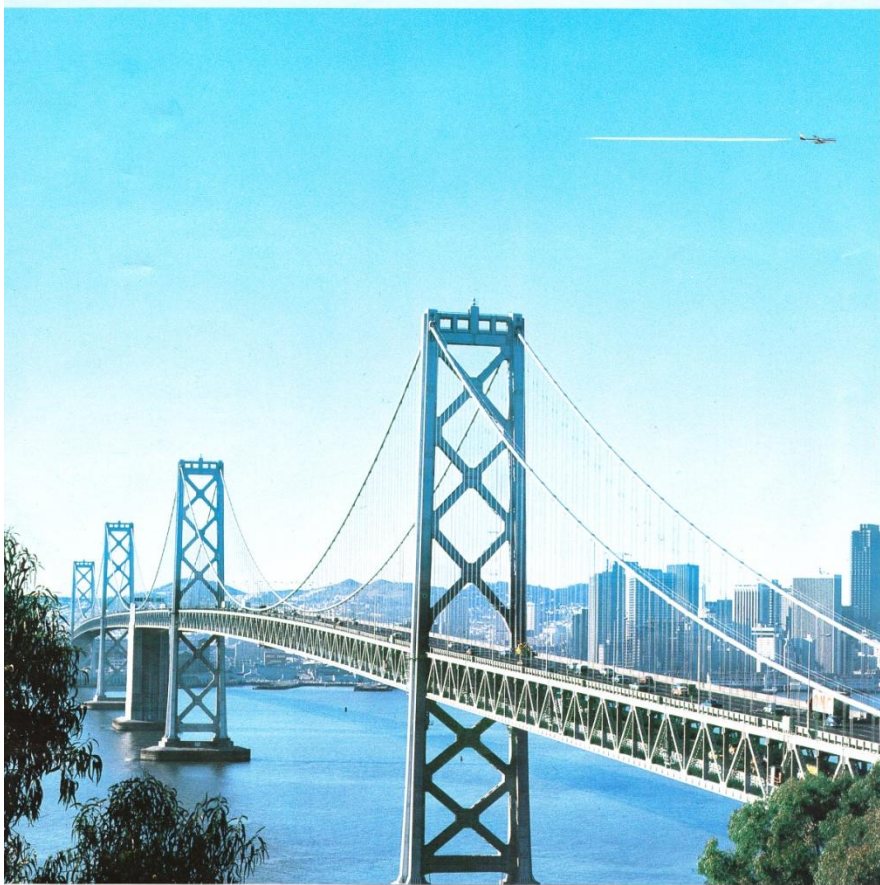
Yn de bakkerij binne wy it grutste part fan de wike mei syn trijen, Hendrik Haanstra út Warkum, yn syn frije tiid in fanatyk fierljepper en Jurjen Feenstra út Ljouwert.

► *Henk Peter yn Wommels oant wurk.*

BEKO JUBILEUMREIS AMERIKA MAART 1992

Nei Amearika

Ja, it is wier we sille nei Amearika, it lân fan de grutte mooglikheden. It soe in ekskurzjereis wurde, organisearre troch ús ynkeapferieniging Back Beko út Meppel. Mei in grutte ploech bakkers en bakkers froulju. Mei sawat 90 minsken binne we op sneon 21 maart fan Skiphol fourtgien.

▲ *It fleantúch stiet klear om de bakkers en oanhing nei Amerika te bringen*

Yn in grutte Boeing 747 binne we nei Los Angeles flein, en der yn in prachtich grut hotel ûnderbrocht.

De sneins binne we nei in lekkere breatafel, yn de bus nei "Disney World" ta west yn Annaheim. In skitterjend park mei al de bekende Disney figueren die we sa goed kinne út de "Donald Duck"

We hiene in prachtige moaie dei en jûns stie der in hearlik diner foar ús klear.

De moandeis binne we wer mei in bus nei de filmstudio's fan Hollywood west.

We koene der sjen hoe oft al die bekende films makke binne. Allerhanne trukaasjes waarden der út de doeken dien.

▼ in pear foto's makke yn Disney World en de filmstudio's yn Hollywood

Middeis hawwe nei in grutte bakkers tentoanstelling west.
We koene der sjen hoe of de Amerikaanske bakkers harren produkten oan de man brochten.
Opfallend wiene de ferskriklik fûle kleuren op de taarten en gebak.
En net te ferjitten de donuts en baggels!!

▲ Op de beurs yn Los Angeles koene we sjen hoe it Amerikaanse gebak der útseach.

Jûns binne we nei in grutte “Wildwest dinershow” west mei in protte dûnseressen en cowboys, en lekker iten dat bestie út sop, hin en pofte mais!

◀ In prachtige jûn!

Tiisdei binne we op bakkerij ekskurzje west. Der stienen trije bakkerijen op de list die we besykje soenen. Prachtige bedriuwen, allegearre stik foar stik, en alles hiel skjin, en net te ferjitten sa “big”(grut) allegearre.

▼ Drok oan it wurk tidens de excursie fan de bakkers.

Middeis hiene we noch tiid oer en doe binne we nei it strân fan Santa Monica west.

We ha de sokken út dien en binne oant poatsje baaien west yn de Stille Oseaan!! Ja ja wer de Koudumers al net komme!

▲ Op it strân fan Santa Monica woe Joke de sokken wol efkes útdwaan.

▼ Op besite yn de Amandelplantage wer we in Fries om utens troffen.

Op'e neimiddei moasten we wer nei it fleanfjild ta want we soene nei San Fransisco.

Minsken wat in stêd, je witte net wat je sjogge.

Swervers mei in supermerk karke,wer't se harren hiele bedoening yn hiene. Ús gids sei, dat der ek wol ryke swervers wiene die hiene dan twa supermerk karkes!

Is't net ferskrrikkelik? Wat stie ús dat tsjin, sán maatschapij.

De oare deis mei de bus nei Sacramento ta, wêr't we in amandelferwurkingsfabryk besjoen ha, hiel ynteressant.

◀De
Golden Gate –
bridge, mei Joke op
de foargrûn.

We krigen ek in lunchpakket mei, minsken in "stapel" hin mei oan de bûtenkant in tin stikje bôle. De "sandwich" wie wol sa'n acht sintimeter heech, dus de mûle moast goed fier iepen, woene je it nei binnen krije, mar lekker!

We giene middeis noch nei in amandelplantage.

Doe't we der oan kamen, stapte der fuort daliks al in man op ús ôf en sei: binne hjir ek Friezen by? No ja fansels allegearre Friezen.

We rekken al gau mei dizze man oan de praat, hij wie in emigrant út Fryslân en wenne der al moai wat jierren en doe't er hearde dat der in ekskurzje fan Fryske bakkers lâns komme soe, wie hy der flug hinne ryden, om te sjen, of't er guon bakkers wiene wêr't hy famylje fan koe. It die bliken dat hy ek noch famylje yn Koudum hie; Ruurd de Boer de skuonmakker út de Haadstrjitte. No dat wie ek tafallich fansels.

Wy ha in foto fan him makke en it adres mei krigen foar Ruurd.

Letter yn dat jier hat die man ek noch by ús yn de bakkerij west, om't er hjir yn Nederlân wie, en hy ek by Ruurd sjen woe die doe erch siik wie.

Op tongersdei ha we in toer makke troch San Fransisco, we ha ûnder oaren bij de Golden gate bridge west, wat grut allegearre.

Jûns binne we mei de fleanmasine nei Las Vegas ta gien, we stapten der yn in fleantúch sa't wy hjir yn Fryslân yn de bus stappe.

Wat der yn Las Vegas te sjen wie dat fernuvert je.

Bij oankomst op it fleanfjild steane der al rijen gokautomaten.

Ek yn alle hotels en restaurants gokke en noch ris gokke, en al dat neonljocht, it liket wol in mearke wrâld.

Je moatte soks sels sjoen ha om it te leauwen.

◀Joke
foar in
casino,
wêr't jûns
wite tigers
op it
podium
kamen

We hiene in prachtich lûks hotel, mei op de begeane grûn ek in kasino en gokkerij.

We rûnen troch de gong út de lift wei en der siet in âld wyfke fan yn de tachtich oan sa'n gokautomaat, it wie wat in sleau typke, en de oare moarns betiid doe't we der wer lâns kamen siet se noch efter it apparaat. Net foar te stellen!

We soene op freed nei de Grand Canyon ta, mar dat gong om it minne waar net troch, it hie der noch al wat reint. Doe binne we mei de bus nei de Hooverdam west, dit is in stuwdam die leit yn de Colorado rivier. It wie prachtich om dit te sjen, en ek al wer sa grut. Jûns doe't we by ús hotel wiene hawwe we noch in kuierke troch "de Strip" fan Las Vegas makke, minsken wat in drokte, it wie der nachts noch drokker as oerdei, en dan sit je der as gewoane minsken út Koudum!

Doe't we jûns wer yn it hotel werom kamen stoppe der in grutte frachtwein en der sprongen fjouwer befeiligers út mei in wapen yn de oanslach, en doe ride der in grutte heftruk út mei allegearre izeren kisten derop, blik dat der it jild yn oanfierd wurde!

Sneintemiddei moasten we wer ûnderweis nei it fleanfjild fan Las Vegas, we moasten hast wer op Fryslân oan. It soe in lange reis wurde. Earst fan Las Vegas nei San Fransisco, en dan fan San Fransisco nei Skiphol. Mar it pakte oars út. Doe't it KLM tastel gong meitsje soe op de startbaan, hearden we yniens in fûle knal en de fleanmasine trille, o heden we seagen mekoar ris oan; wat is dit? Der waarden al grapkes makke, sa fan in lekke bân tink. Doe fernamen we wol dat de fleanmasine ek ôf begoan te remjen. En kaam de piloat foar de ynterkom en sei dat in motor útfallen wie en yn de brân stie. Doe seagen we ek allegearre brânspuiten om it fleantúch hinne riden. No de skrik siet der wol efkes yn, miskien troch it each fan de nulle? We taksyden werom nei de "gate" en ja der út en wachtsje en wachtsje en doe hearden we wat der bart wie; ûnder it snelheid meitsjen fan it fleantúch op de start baan, hiene se yn de cockpit in storing troch krigen dat der in motor útfallen wie, en dat wie krekt op tiid want sa hie de fleanmasine net de loft yn kommen. O heden, dat hiene wy wer, mar gelokkich wie it allegearre krekt op tiid oan it ljocht kommen, je moat der dochs net oan tinke wat der miskien bart wie.

Al gau kaam der ien fan it fleanfjild om te fertellen dat we in nacht yn San Fransisco bliuwe moasten.

No dat wie net sa moai, want it thúsfrent rekkene der ek net op, dat in stoarmloop op de telefoan, want der moast fansels troch eltsenien yn sân hasten noch fan alles regele wurde.

We ha der noch in hiel skoft wachte foardat der wat mear wissichheid kaam, wat we no moasten.

Tsjin alven kaam der ien dat we drekt ús koffers fan de bagage bân ôfhelje moasten, en doe stie der bûten in bus op ús te wachtsjen dy't ús nei in hotel brocht wer't we de nachts sliepe soenen.

No it wie net oars, we krigen in tige goed miel iten, en der hiene we ek wol ferlet fan, en doe op bêd want it wie al tige let, en de oare deis moasten we wer op tiid want we soenen om seis oere ophelle wurde foar in flucht nei Seattle, en fan derút nei Londen, en der wer oarstappe nei Skiphol.

Doe't we op Skiphol oankamen foel de hiele spanning fan ús ôf fan de leste dagen. Wat wiene we wer bliid dat we wer thúswiene! It hie oars kinnen, dat seagen je no wol wer. Mar netsjinsteande de minne werom reis hiene we prachtige acht dagen hân!

Wer drok yn aksje mei de Middenstân beurs

Nei de skitterjende trip nei Amearika, wie it wer heech tiid om yn de bakkerij de lea der wer foar te skuorren, want der lei in protte wurk te wachtsjen.

De middenstânferieniging wie fan plan om wer in beurs te organisearjen. It soe no yn sporthal "de Sândobbe" plak fine.

Wy soenen der ek oan mei dwaan, want it wie in plak wêr't wy ús wer as waarme bakker fan ús bêste kant sjen litte koene.

We krigen in moai plakje yn de "loop" fan it publyk. Se koene net om ús hinne. We hiene fan alles wer te lien fan de bakker út Lemmer, sa as in oventsje, wurkbank, koeling en friezer.

Sa koene we der wat spul ôfbakke en wat gebak ôf meitsje en dat wie wol aardich foar de show.

It koste altyd noch al in pear sinten om oan sa'n beurs mei te dwaan, je moasten yn earsten de standromte en stand hiere, foar ús kaam der noch it hieren fan alle bakkerij spullen út Lemmer by.

En de ekstra lean kosten moasten je ek net ferjitte.

Foar ús wie it belangryk dat it hiele barren "kostendekkend" wie, dan wiene wy al tefreden.

Wabe Visser de meubelhandel hjir út Koudum wie altyd in grut

◀▼▲ We hiene in prachtig plakje mei us stand, de minsken moasten wol by ús lâns komme.

foarstander fan in beurs, hy ferkocht der altyd in protte spul, ek al omdat syn winkel net sa grut wie.

Eltse middenstân fergadering begûn Wabe Visser der wer oer. No soks koe net elts jier, want it wie noch al wat om soks te organisearjen. Want it wie foar eltsenien frij djoer om der oan mei te dwaan.

De beurs waard opsetten troch firma Decorbo út Koudum die der aardich wat erfaring mei hiene. It seach der dan ek prachtich út. Op ús stand ferkochten, en makken we allerlei lekkere swiete en hartige breadsjes.

Wat moaie grutte foto's fan it wurkjen yn de bakkerij oan de wand, en in moaie show hoekje mei ferskate bôleprodukten makke it plaatsje folsein. We hiene it lekker drok, want de minsken kamen út alle hoeken fan de sudwesthoeke nei de sporthal, se moasten dan ek by ús lâns en namen dan wat lekkers mei nei hús, it wie in skitterjend evenemint, mei foar eltsen ien wat te sjen.

Koudum liet him wer fan syn beste kant sjen.

▲ De middenstansbeurs wie in grut succes foar ús.

Haadstik 16

It hiele jier troch drok..drok..drok!

Sa nei de middenstânsbeurs sieten we fuort wer yn de simmerdroke. En sa wie it ek, je fleagen je somtiden sels foarby. Gelokkich wie der jûns nei it wurk noch wol ris in gatsje te finen foar ús beide hobbys, want dat moast ek troch gean fansels. De bern waarden grutter, Henk Peter die noch by de bakker yn Wommels wie, moast aansten yn't tsjinst, hy moast yn september nei Amersfoort wer't hy oplaad wurde soe as militair muzikant. Marijke wie slagge foar har oplieding foar siken fersoargjende en soe oant wurk yn de Ielannen yn Snits, Wilma wie slagge foar de Mavo en siet no op de suvelskoalle yn Boalsert.

▲ De bern Henk Peter, Marijke en Wilma

En sa barde it dat we wol gau ris tegearre yn de keamer sieten, en dan seine we tsjin elkoar: we wurde al âld! Fansels wiene we noch net âld mar de bern waarden grut en dan giet dat sa. Yn de bakkerij en winkel rûn it dat sliet jage, en sa as gewoanlik fûnen wer fan alles út yn winkel en bakkerij.

Joke skriuwde yn har deiboek oer de drokte: alle dagen fleanend drok, it is foarberiede, wurkje, sliepe, en wer opnij. En sa wie it krekt.

Foar it persoaniel aardich wêze

Je hiene de plicht om it foar it persoaniel oantreklik te hâlden om by ús wurkje te kinnen.

Fansels koenen wy net sokke grutte feesten hâlde as grutte bedriuwen wol dienen, mei djoere personiels jûntsjes en sa. Mar soms wiene de lytse en ienfaldige dingen wol sa aardich. Derom soenen wy mar ris in barbeque jûntsje hâlde by ús efterhús. Fansels waard de oanhang ek ferwachte, we hiene fleis by de slachter wei en der hiene we ek de barbaque wei, en mei wat lekkere drankjes en in fleske bier der by, hiene we in prachtige slagge jûn.

By ús wurken doe: Pieter Kurpershoek út Warkum, Hendrik Haanstra die yn septimber fuort giet, en Hester de Vries út Friens. Yn de winkel wurken neist Joke, Frieda Jäger út Hylpen, Heidi Bosma út Warkum, en yn de wykeinen en fakânsjes ús Wilma. Maike Abma wie ien kear yn'e wike by ús yn'e húshâlding oan it wurk. It wie in hiele besetting, mar we hiene alle dagen wurk genôch.

It tige slagge barbequejûntsje by ús yn de tún ▲►

Op dizze bledside steane ús meiwurkers fan 1992

Boppe lofts; Hendrik Haanstra oan't bôle knippen.

Boppe rjochts: Pieter Kurpershoek by de útrolmasine.

Lofts boppe: Heidi Bosma út oant ynpakken yn de bakkerij.

Lofts: Hester de Vries en Frieda Jäger.

Desimber, wat dogge we!

Je moasten elts jier mar wer, en mar wer, wat oars. Mar it hie ek altyd wol wer wat, as je dan efterom seagen, dan seine we tsjin elkoar: we ha wer in protte positive dingen dien foar de bakkerij, mar foaral foar ús eigen bedriuw. It begon mei de Sinteklaas, we hiene Sinteklaas frege of't er ek in help oer hie, en dat kaam klear.

Op 5 desimber hat Swarte Piet holpen te besorgjen, dat wie wakker in aardichheid want foaral foar minsken mei bern wie dat fansels prachtich dat Swarte Pyt sels der oan de doar kaam!

▼ ▲ Swarte Piet besorget foar ús

Nei de Sinteklaas stienen we samar wer midden yn de Krystdrokte, foar de etalaazje hiene we wat aardichs betocht, yn it fakblêd stie in Krystbeam fan breadsjes.

No dat wie foar ús ek wol wat.

Mar dat wie makliker sein as dien, in bruidstaart stander moast earst opspant wurde mei foliêre gaas, dar kaam sulver papier om hinne, dan de Krystljochtsjes, en dan moasten de breadsjes deroan, dat diene we mei in lym-pistoal, it wie in hiel wurk, mar it stie prachtich. De klanten bearden der ek o sa fan, dit wie in wier keunststik.

◀ In prachtige breadsjes Krystbeam, mei ek noch ljochtsjes deryn.

De Middenstân ferieniging hie ek wer wat nijs betocht, we soenen yn Koudum in Krystmerk ha, dan wie Koudum de earste yn de Súd Westhoeke wer't in Krystmerke hâlden waard.

Wat wie dat sfearfol, en wat in minsken, je koene wol op'e koppen rinne. Dit wie wer wat nijs en dat lûkt alitiid minsken.

It hie op him sels net iens safolle om'e hakken want it wiene allinne mar kreamkes fan de winkeliers en wat goede doelen, miskien in stik of fyftjin kreamkes, mar wol hast fan alle middenstanders, wy ek fansels.

It wiene....jo riede it al: oaljebollen!!

Mar dat foel noch net ta om die op'e kream te bakken want it wie ferhipte kâld, sadat it beslach net goed op gong kaam.

Mar we hat rêden, en de minsken stienen fansels wer yn de rigele.

Der wie ek noch in Krystman yn in belleslide, it korps Nij Libben spiele Krystferskes, der wie in Kryststal mei echte bisten, de Tsjerke wie iepen, der waard Krystmuzyk op it oargel spiele, al mei al in tige slagge evenemint, en foar werhelling fetber

▲ De earste Koudumer Kryst merke mei it tema:
"Koudum in Kerstfeer"

◀ mei de Krystdagen krigen je ek wol ris wat te min sliep, en as de oven fol bôle stie dan koe ik krekt efkes in lyts knipperke dwaan, fan sa'n 20 minuten.

▲ De froulju Joke, Marijke, Heidi en Frieda yn Krysttenu, meastal in wite bloeze mei in moaie Krystcorsage en in swarte broek

Al wer in nij jier mei in protte aksje

As we werom wiene fan de wintersport fekânsje, dan moasten we der wer plat foar. Yn de winkel moast alles wer wat skjin, en de froulju koene dan harren slach wer slaan mei't himmeljen.

De etalaazje moast wer yn de pronk, en die krige meastal in winter tema mei.

OOSTENRIJKSE WEEK

5 - 13-maart a.s.

Onze Meisterbäckers hebben er iets moois en lekkers van gemaakt! Tijdens de Oostenrijkse week kunt u meegenieten van de sfeer uit het land van de wintersport.

BAKKERIJ
van der Molen
Hoofdstraat 11
Koudum
Tel 05142-1362

helle, hús oan hús folders makke, en doe koe it feest oan gean. Albert hat in hiele dei west te bakken, en hy demonstrearre ús de lekkerste dingen, sa as Apfelstrûdel, Sachertorte, Tiroler sipelbôle, Alpen bôle ensafuorthinne. Wat wie it allegearre ferhipte lekker spul, en wat

seach it er moai en lekker út!

Mei in prachtige sfearfolle winkel en etalaazje, mei de ski's der yn fan dokter Eisma, de froulju yn prachtige Tiroler jurken, sa soe it dan mar wêze.

De krante joech der aardich wat oandacht oan, en de hús oan hús folders hiene ek in protte sukses.

De minsken dy't werom kamen fan de wintersport koene no ek noch lekker efkes genietsje, fan al dat Eastenrykske lekkers, wat no by ús te keap wie.

Dit levere in protte omset op, en in moaie reklame foar ús

De ferskaate promotionele folders ►► en adfertinsjes.

Oostenrijkse week bij bakkersbedrijf V/d Molen Koudum

KOUDUM. Morgen, 5 maart, gaat bij het bakkersbedrijf van Van der Molen in Koudum een zogenaamde "Oostenrijkse week" van start. Allerlei lekkernijen uit dit 'wintersportland' staan gedurende die week centraal.

"Het enige verschil dat het nu gebakken wordt in Koudum", zegt Van der Molen. Om de echte Oostenrijkse kneepjes van het vak meester te worden, reisde Van der Molen al enkele keren naar dit land. Menig bakkerij werd bezocht en dat leverde hem veel kennis van zaken op. Met bedrijven in Oostenrijk zijn goede banden ontstaan. Dikwijls worden er recepten uitgewisseld en vinden er besprekingen plaats over het veelzijdige bakkersvak.

De Oostenrijkse week is bedoeld om een ieder eens kennis te laten maken met Kaisersemmeln, Sachertorte, Schwarzwaldkirstorten Bienenstich. De Oostenrijkse week duurt tot en met 13 maart.

OOSTENRIJKSE WEEK

Het is deze week nog volop "Oostenrijks" bij uw Warme Bakker, dus smul van die heerlijke specialiteiten, nog t/m 13 maart

Donderdag
Salzburger
appeltaart:

f 7.95

Vrijdag:
Schwarz-
walder kirsch
taartje.

f 10.50

Zaterdag
Après ski bol

f 4.95

Natuurlijk bakken onze
Meister Bäckers de hele
week ook nog:

- * Oevenverse Apfel strudell
- * Mandarine Käse Kuche
- * Sacher torte
- * Kaisersemmeln
- * Bauern brot
- * Pflaumen Kuche.

Auf Wiedersehen!!

BAKKERIJ
van der Molen

▲ Dizze foto's binne fan de Eastenrykse wike, dat is ek wol te sjen. De froulju yn de winkel mei de prachtige Tiroler jurken oan, Wilma, Joke Frieda en Heidi.

► De etalaazje mei de Skiër en in moai hoekje mei produkten.

Palm peaske yn de krante

Nei de Eastenrykse wieke, die't in boppeslach wie, kaam Peaske. In wike derfoar hiene we Palm Peaske en we tochten dat we de bern mar ris yn de bakkerij ha soenen om Palmpeaske stokken te meitsjen. Dat koe leuk wurde want der fjirtich bern harren op joun. Op sneon te middei soe it feest wêze, we hiene de boel yn de bakkerij wat rom makke sadat alle bern in plakje krigen.

Ik hie bij de timmerman hout wei helle en der de krúsen fan makke. No wie it oan de bern om dizze te fersieren. We hiene hoantsjes bakt foar boppe op de stok.

Fierder moast it saakje fersiert wurde mei linten, strikken, takjes en rezinen.

It wie in fleurich gehiel, wêr't de krante ek noch op ôf kaam. Yn in letter stadium ha de tsjerken dit idee oernommen.

IAANDAG 5 APRIL 1993

REGIO

Kinderen maken in Koudum paasstokken

KOUDUM – Ruim veertig kinderen in de leeftijd van zes tot twaalf jaar zijn zaterdag bij bakker W. van der Molen in Koudum bezig geweest met het maken van paasstokken. In het oosten van ons land is het een oude traditie om op palmzondag (zondag voor Pasen) met de zelfgemaakte paasstokken mee te doen aan een optocht. Volgens Van der Molen is dat een mooie traditie die jammer genoeg in onbruik is geraakt. De Koudumer bakker wil het gebruik nieuw leven in blazen. – Bij de foto: Van der Molen is met de kinderen druk bezig met het maken van de paasstokken te maken. Volgens de traditie wordt de vogel boven op de stok van deeg gemaakt.

(Foto: Frans Andringa)

Keninginnedei, broadsje festival en Frânske wike

30 april dat betsjut de fiering fan de jierdei fan keninginne Beatrix. Keninginnedei wie al jierren in Nasjonale feestdei, dat betsjutte foar ús dat we in dei ticht wiene. Yn de gruttere plakken wiene der hieltyd al mear en mear winkels dy't iepen giene. It wie yn de stêden sa'n dei fansels ek altyd drok mei feestfjerders. It wie dan ek wol te begripen dat sokke ûndernimmers, de winkels graach iepen ha wûnen. Yn Koudum wie it wol tradisjoneel, mei de hiele dei feest organisearre troch de Oranje ferieniging. Moarns in berne optocht mei't korps foarop en middeis spultsjes op it fjild of in film. De deis fan te foaren moasten we dan foar twa dagen bakke, en it wie dan altyd drok want der kamen ek altyd in protte toeristen nei Koudum ta, die't der in lytse fekânsje fan makken, en ek noch in protte Dûtsers, want die hiene ien maaie frij. It organisaasje talint waard sokke dagen ôfgriselyk op de

proef stelt. Wat moasten je meitsje?

Hoefolle minsken komme der? Binne der in protte Koudumers fuort, as net?

Der moast dan midden op'e dei ek noch wol ris in oven fol bôle bijbakt wurde, en de friesier waard soms ek noch plundere.

En dan it Oranjegebak! Net oan te slepen, Oranje soezen en tom poezen, wat in guod, we ferkochten der op sa'n dei wol in twa hûnderd stiks.

De minsken stiene sokke dagen wolris op de stoepe te wachtsjen.

Yn de maityd as it moaie waar wer present wie en de minsken der wer wat op út giene mei fiets en auto, dan wie it foar de bakker tiid om de broadsje boel ris yn de "etalaazje" te setten.

We diene dat dan ek folút, allegearre lekkere broadsjes, swiet en hartig yn alderhanne sortearring, om de fingers by op te iten.

Fan "Voorlichting Brood" krigen we prachtich promoasje materiaal en der koene we de winkel en etalaazje mei fersiere.

▲ De winkel fersiere fûnen we altyd moai wurk.

◀ Sa wie it faak by ús yn de winkel mei Keninginnedei en de oare feestdagen sa as it Himelfeart- wykein en Pinkster.

En sa rûgelen we fan it iene in it oare.
 En dan kaam de simmer wer, mei alle toeristen en simmermerken, en
 nei de simmer de Koudumer feestwike.
 Foar de feestwike hiene we ek wat aardichs betocht: in “Franse
 Smulweek”
 Fan it bakkersbûn koene we reklame materiaal krije en de rest
 moasten we sels betinke.
 De winkel waard yn de pronk brocht en de froulju yn in Frânske
 oanklaaiing.

▲ Joke, Wilma en Frieda en Franske ferklaai klean

Lekkere dingen sa as “Eglaars” en Frânske bôle soarten, en fansels
 net te ferjitten de ferskate soarten croissants en stokbôle, der
 waarden die wike in protte makke en ferkocht.
 Yn de etalaazje hiene we in grutte koer mei ferskate maten stokbôle,
 en dan koenen de klanten riede hoefolle meter stokbôle der stie.
 De winner krige in grutte koer mei Frânske bôle spesjaliteiten.
 Dit wie ek wer in trochslaand sukses.

▲ ▼ De etalaazje en winkel yn “Franse smulweek”

“Week van het brood” 1993

Dizze “week van het brood” ha we wer in bakjûn hâlden foar hûsfroulju.

Dat wie wer tige slagge, fjirtjin baksters diene har úterste bêst mei alderhanne lekkere breadsjes.

It wie al wer let doe’t de froulju nei hús ta gienen.

Ik tink dat dit de leste kear west hat, want it freget sa’n ferskrikkelik soad foarberieding, en it binne lange jûnen.

Je moatte ophâlde as it op in hichtepunt is.

▲► *De bak-froulju iverich dwaande mei fan alles en noch wat.*

Yn de “Week van het brood” wie it altyd in hiele aardichheid om sokke jûnen te organisearjen..

Desimber en pipernút bakkende bern.

Der wie wer fan alles te rêden yn desimber.

We wiene fan plan om bakmiddeis te hâlden foar de skoalgeande bern.

Swarte Piet waard opbelle oft er ek helpe koe en woe, no dat wie gau klear, en middeis stienen út skoalle wei de bern al foar de doar te wachtsjen.

It wie in hiele ploech bern in stik of fyftjin, allegearre krigen se in papieren bakkers mûtse op wer mei feltstift de namme op setten wie.

En doe koe it bakken begjinne. Swarte Piet seach der ek mei op ta as de bern harren in bietsje netsjes gedroegen.

No dat wie by de measten wol klear, se diene allegearre o sa har best.

*Martijn Smit wie in bytsje dwers, hy soe it daai foar de spekulaas pop útrôle mar dat slagge him net fluch genôch hy klom doe op de wurktafel en gie der mei de skuon op stean te dûnsjen, no dat koe fansels gjin kant út, en doe hat Swarte Piet him efkes ta sprutsen en oan it ear lutsen.
No doe wie it ek wol wer goed.*

▲De fotograaf fan de Wijd en Zijd krante kaam ek noch del.

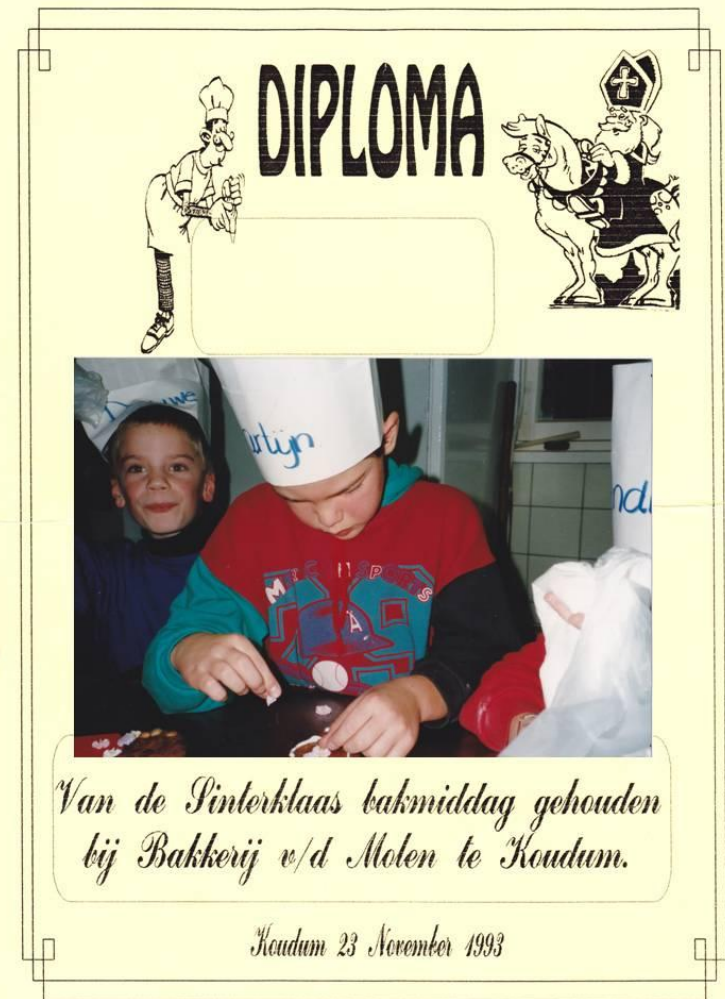
De bern die fûnen it in prachtige middei, en der sieten fanatike bakkers en baksters by.

Se ha pipernuten makke, en in specelaaspop, dy't se nei it bakken fersiere mochten mei sûker en oare figuerkes.

Ek makken se noch in marsepynfiguerke.

Se koenen in pear dagen letter in diploma mei in foto derop ophelje yn de winkel, wat fansels earst noch in pear dagen foar de etalaazje hongen hie.

It wie in skitterjende middei om mei bern soks ris te dwaan, we soenen it fest noch wol wer ris dwaan

◀De bern krigen allegearre in Bak diploma mei.

Noch wat moaie kiekjes fan de bakkende bern....

.....Swarte Piet wie ek mei yn aksje

It waar en de bakker dy't prakkesearret

As de winter wer oanbrutsen is, en de stoarmwynen om de bakkerij gûle, en as de wekker dan om healwei fiven skillet, en ik de noas boppe it dekbêd útstek, dan tocht ik wol ris; wat ha wy in moai fak! As ik dan ûnder kaam yn de lekkere smûke bakkerij wêr't de ferwaarming it 24 graden hie, dan koe ik dat ôfgrysluk wurdearje. It wie mear dagen yn in jier kâld en ûnlijich as dat it moai waar wie. En as je der de hiele dei yn om wrotte en wrame moasten, dan wie ik bliid dat ik bakker wie, lekker by de waarme oven en moai spul bakke! Ik tocht dan ek faak werom oan de tiid yn Ferwert, oan ús heit dy't der altyd sa om wrotten hie, moarns yn de bakkerij, dan te suteljen en middeis nei't suteljen wer yn de bakkerij.

Des te mear wurdearre ik dan it fak wêr't ik gek fan wie en alles foar oer hie.

En sa giene moarnsbetiid, as ik noch allinnich yn de bakkerij wie de gedachten wol ris; wat beweecht in minske om bakker te wurden! We hiene in pracht bedriuw, wêr't we al ús energie ienstutsen, en dôchs....

Joke siet wol ris wat yn de pine dat it net altyd sa trochgean koe, sy wie no ien kear wat swiersettiger as my.

It wie net foar neat dat se alle dagen har ferhaal oan in deiboek ta fertroude.

Se die dat yn't earste plak om de prakkesaasjes fan har ôf te skriuwen.

Se siet der faak oer yn, dat ien fan ús twaëen wat oer komme soe troch sykte of in ûngelok, en hoe of it dan komme soe mei winkel en bakkerij, en dat dêrmei ús takomst yn't wetter falle soe.

Ik wie meastal de positiefeling en prakkesearre net sa oer sokke dingen. Dat hie ik fan ús heit, dy't sa ek wie en altyd sei: as ik jûns op bêd gean en de sokken út lûk dan lis ik de prakkesaasjes der neist. We ha jûns op bêd wol hiele ferhalen hân, gelokkich koene we der oer prate en we kamen der ek altyd wol wer út.

Mar as selsstandich bakkerspear moasten je der altyd plat foar, en wie de tiid om te prakkesearjen ús net altyd jûn.

Gelokkich hiene we gjin finansiële prakkesaasjes, we koenen altyd oan ús ferplichtingen foldwaan.

En we namen it er ek goed fan, fansels wie it sa dat je it net oer de balke hoechden te smiten, it wie goed sa.

Mar..... as je de oeren rekkenen, dan koenen we miskien better by in baas oant wurk.

Mar dan hiene we fest net safolle befrediging yn it wurk hân.

25 jierrich jubileum en Bak.kern bakker wurden.

As ik sa moarns betiid oan it tinken wie, dan gienen de gedachten ek oer hoe't it yn de takomst fierder moast mei de promoasje en sa. We hiene al safolle organisearre oan promoasje aktiviteiten dat de holle ek wol ris leech wie. Der wiene wol organisaasjes sa as de "Echte Bakker" dy't je der by helpe koene, mar dat koste in bulte jild, en der skytskoaren we tsjin oan, bûtendat wie it sa, smiet it foar de klant wol wat op? Dan moasten je ferpakking en de hiele útstraling fan de "Echte bakker" brûke.

Der wie ek noch in organisaasje as tsjin poal fan de Echte Bakker, en dat wie de "Bak.kern" bakker. Die wie noch al wat goedkeaper, en je wiene net ferplicht om de ferpakking ôf te nimmen en dat skeelde noch al wat. De kontaktman fan die organisaasje Cors Doeswijk kaam del en wie tige posityf oer ús bedriuw, want je moasten wol oan bepaalde easken foldwaan.

Se hiene aardige ideeën op it mêd fan promoasje en reklame en der koene we wol mei út de fuotten. En dat kaam moai út, dan koene we der fuort gebrûk fan meitsje, want we hiene dat jier in jubileum, want we bestiene 25 jier! Ien maaie wie de datum, en derom soenen we de wike nei keninginnedei wat aktiviteiten hâlde. Yn de Balkster krante kaam in grutte advertinsje wêr't alle aanbiedingen en aksjes yn stienen. Der kaam in draaiend rêd yn

FEESTNIEUWS!
De komende week is het groot feest bij bakker v/d Molen!

Alweer 25 jaar worden die heerlijke warme bakkers producten gebakken aan de Hoofdstraat 11 te Koudum! Dat moet uiteraard gevierd worden vinden wij, en daar willen we u van mee laten profiteren, met leuke actie's en smakelijke aanbiedingen!

Bij aankoop van f5,- GRATIS meedoen met het RAD VAN AVONTUUR!

DONDERDAG 5 MEI
Een schitterende bakshow tijdens ons: **OPEN HUIS!**
van 10.00 tot 16.00 uur
u bent van harte welkom!

Vraag naar onze Jubileumfolder voor nog meer actie en smakelijke en feestelijke aanbiedingen

Voor de kinderen ligt er een leuke kleurplaat klaar

25 jaar
BAKKERIJ
van der Molen

de winkel, en as de minsken dan foar fiif gûne kocht hiene dan mochten se in kear draaie en as it tsjil dan stean bliuwde op 25 dan krigen hja in appeltaart fergees. Foar de bern wie der in kleurwedstryd en op tongersdei wie der in bakshow wêr't de minsken fan alles priuwe koenen, der kaam in bult folk op ôf. Soks is altyd súkses, de minsken meie graach efter de doarren sjen by de bakker.

Jubileumfeest bij bakker V/d Molen in Koudum succes

KOUDUM. De feestweek bij bakker Van der Molen in Koudum is een succes geworden. Veel klanten brachten een bezoek aan de bakkerij die inmiddels is aangesloten bij de Beste Bakkers van Nederland, de BAK.KERN. Lof en hulde klonk er alom over het bakkersvak en dat moet de bakker en zijn echtgenote ongetwijfeld goed hebben gedaan. Zij keken terug op een 25-jarige bakkersloopbaan.

Onaer het genot van een glaasje en hapje kwamen velen het echtpaar feliciteren. Bloemen en presentjes werden daarbij in ontvangst genomen. Voor de aanwezigen had de bakker ondermeer een Rad van Avontuur neergezet. En daar werd goed gebruik van gemaakt. De prijzen, appeltaarten, waren vers van het mes. De bakkers bakten ter plaatse. Bakker van der Molen heeft vertrouwen in de toekomst, waarin hij hoopt 'kern gezond' te blijven en 'kern-gezonde' producten te bakken. Op de foto het bakkersbedrijf van Van der Molen.

▲ It stikje út de Balkster krante wat de haadredacteur der fan makke hie.

De wike nei it jubileum hiene we noch in “cake week” yn die wike hiene we in soart ferskate soarten en smaken cake bakt. Fan de firma Zeelandia út Zierikzee, krigen we allegearre lekkere en aparte resepten fan hiele aparte caken. De klanten koene der ek fan priuwe. Ek hiene we noch in cake bakwedstryd foar thús bakkers en baksters. Der wiene 16 cakes yn stjoert, troch de thúsbakkers. We hiene in bekend persoan út de bakkerijwrâld frege, om te jurearjen, Hans van Noort learaar banket oan de Bakkerij en Horeca fakskoalle út Ljouwert. Hy woe graach komme om de cakes te jurearjen, hy koe op myn fersyk net nee sizze fansels, want troch de skoalle yn Ljouwert, wer't ik ek wol ris in cursus by him folge hie.

▲ Hans van Noort waget de caken ien foar ien.

Hans die net samar wat, hy keurde de cake op proffesjonele wize, krekt sa as dat giet by fakwedstriden. Der wie noch al wat ferskil tusken de cake, mar oer it algemien koene se wol besjen lije, de measte cakes wiene wat oan de droege kant en dat kin ferskillende oarsaken ha, sa as de grûnstoffen te kâld, te lang yn de oven, net luftig genôch, ja it is net samar efkes wat, je binne fuort gjin bakker?

As winnaar kaam Akke Smit fan Koudum der út, har cake stuts mei kop en skouders boppe de oaren út en sy krige dan ek de weardebon, die hja by ús yn de winkel besteegje koe.
In moaie aksje, wêr't wer efkes oer praat waard!

▲ ▼ Hans van Noort de learaar út Ljouwert oan it jurearjen

▼ Akke Smit de winnares fan de cake bak wedstryd.

▲ *Boargemaster de Vries en wethâlder Minnie Schilstra, by de Koudumer mûne "de Vliet" wêr't se in mûnebôle ûntfongen*

De Koudumer mûne

Sûnt 1973 wie de gemeente yn't spier om yn Koudum wer in mûne te krijen. De mûne, die komme moast op it plak wêr't frøeger "de Vliet" stie, waard oankocht en restaurearre, mar it hie al in skoft duorre foardat der echt wat mei dien wurde soe. Maaie 1995 wie it safier, de mole koe echt moal mealle. In feestlike dei waard útsocht, en wat is der mear geskikt foar as de lanlike "Molendag" die altyd hâlden waard yn maaie. Der wie in groep frijwilligers die har der foar ynspande, en der wiene kollega Uilke en ik ek foar frege. We hiene tegearre in molebôle bakt en soene die yn ús assortimint opnimme.

Op de "Nationale Molendag" wie der fan alles te rêden by de de

Koudumer mûne "de Vliet". We ha doe as Koudumer bakkers in prachtige bôlekoer mei fan alles deryn, dat bakt wie fan it moal fan de mûne, oanbieden oan boargemeester Greet de Vries en wethâlder Minnie Schilstra. We hiene der in aardiche show om hinne makke mei in âlderwetske bakkerskarre.

Jammer dat de "molebôle" net mear bakt wurd yn Koudum, want de reden hjir fan wie dat de kwaliteit fan it moal tefolle wiksele.

Dat kaam miskien ek wol troch dat der net altyd in feste mûnder wie en der net altyd moal te krijen wie, we moasten as bakkers te folle moaite dwaan om in konstant produkt te krijen.

Simmer: braderie, Fryske wike en vlaaien

As it simmer wie dan betsjutte dat toeristen en bradery, seis wiken lang oalgebollen en oare snobberij op de merke.

It wei altyd noch drok mar net sa gek mear as it yn't ferline wol wie dat se yn de rij stiene foar ús oalgebollen.

Der wiene noch wol minsken dy't der apart foar nei Koudum kamen.

▲ Soe de belangstelling foar de oalgebollen minder wurde, en soe it hast ris tiid wurde foar wat oars?

WOUTER VAN DER MOLEN
Bij DIZZE MYN BÊSTE WINKEN
FOR IT NYE JIER, EN DET JIMME
NOS VAKEN FEN DY LEKKERE, BRÛNE,
NET TE DRÛSE, SNIETE OLIBOLLEN BAKKE
MEIJE; YN FLEUR EN SOUNIS. MEI FROU
BERN-FAMIELJE-EN ALLE Koudumers!
GROETNIS Frou & Bouwman Vrijluis

◀ As je dizze Nijjerskaart leaue moasten siet it noch wol goed.

It hie ferskillende oarsaken, mar yn it earste plak wie der noch in oalgebollen ferkeaper earne oars wei, en der kaam ek minder folk op de bradery's âf.

Der wie tsjinwurdich ek oeral bradery. It wie net mear wat apart.

Miskien wie it hast wol tiid om ris wat oars. Der wiene ûnder de middenstanders ek wol leden die fûnen dat Koudum noch mear oan de dyk timmerje moast.

Allinnich bradery wie net mear opfallend genôch om Koudum op de kaart te setten en te hâlden.

Der wie in groepke middenstanders dy't de koppen byelkoar stutsen, en sa soenen we in Fryske wike hâlde.

Yn de Klink soenen we in show mei creamkes ha mei Fryske produkten der op. In Jan Plezier soe fan de Kuilart de minsken nei it doarp bringe en wer op helje.

It wie in leuk barren der't wy ek oan mei dien ha.

▲ Fryske wike yn Koudum mei in show yn de Klink

Yn juny hiene we foar in kear in muzyk barren yn it sintrum, wêrby de
Yn juny hiene we foar in kear in muzyk barren yn it sintrum, wêrby de
muzykskoalle syn meiwurking joech.

Troch it hiele sintrum spilen muzykgroepkes en spyljende bern, it wie
tige gesellich en in protte minsken.

De winkels hiene de mooglikheid om in kreamke te hieren, fansels
hienen wy dat ek.

We woenen ris wat oars en soene mei Limburgse vlaaien oan de
gong. We hiene wol tolve ferskillende soarten en ik hie aardich wat
foarried yn de koeling, op it kreamke hiene we in koeltoanbank wer't
we de vlaaien moai yn presintearje koenen. Ek lieten we priuwe.

▲ *De vlaaien soene foar us in omsettopper wurde yn de takomst*

No we ha it witten, wat in drokte. Dit wie in gat yn de merke, want dit
wie foar Koudumers wer ris hiel wat oars. We hiene der in moai
pryske fan makke sadat it foar eltsenien betelber wie. De measte
minsk seagen je dan ek mei in vlaaidoaze fan ús oer de merk
rinnen, we ha der yn in pear oerkes san hûndert ferkocht, en we hiene
mar besletten om de vlaaien foar fest yn it assortimint op te nimmen.
Fan doe ôf oan wie Bakkerij van der Molen, de vlaaien bakker fan
Koudum en omstreken!! Wat is it dan moai wurk as it sa drok is en je
sokke moaie reaksjes krije fan de minsken.

Wa wint de striid? Sinteklaas of Krystman

Yn de hjerst koenen we ús ôfgryslík ergerje oan de fiersten te betide
Kryst-etalaazjes en Krystshows yn de ferskate winkels en tûn
sintrums.

Mar ek de supermerken, wêr't se yn augustus de pipernuten en
sûkelade letters al folop oanwêzich wiene.

Dit wie foar de konsumint ek net altyd te begripen, sa wie it net mear
wat bysûnders ommers?

BULTE NIJS

De Moordkuil

Hebt u zich dit jaar ook weer
geërgerd?

Al enige weken liggen de
Kerstballen, Kerstmannen en
Kunstbomen hoog opgetast in de
schappen van sommige winkels, ter-
wijl je de afgelopen weken bijna
geen Zwarte Piet en Sinterklaas
meer in de etalages zag. We zijn
onder aanvoering van de grote win-
kelbedrijven en franchiseorganisa-
ties bezig het typisch Nederlandse
kinderfeest om zeep te helpen. Ook
in Koudum komt dit verschijnsel
meer en meer voor, dit tot diepe
droefenis van Sinterklaas en zijn
Zwarte Pieterbaas! Wat zou het toch
jammer zijn als dit typisch
Nederlandse kinderfeest zo in de
verdrukking komt door de agressieve
opstelling van zijn Amerikaanse col-
lega. Maar als we er met z'n allen
niet om denken dan is het over
enkele jaren gebeurd met de goed-
heiligman! Dit mag natuurlijk nooit
gebeuren, daarom alvast enkele tips
voor volgend jaar:

- * Koop voor 6 december geen
Kerstartikelen en -Kado's.
- * Versier de Kerstboom niet voor 6
december.
- * Geef weer eens iemand een leuk
kado met een mooi gedicht erbij.
- * Geef duidelijk uw mening in win-
kels waar voor 6 december teveel
kerstfeest is.

Trouwens wist u dat er in ons land
een groep mensen is die zich op
een bijzondere manier inzet voor het
behoud van het Sinterklaasfeest.
Deze club noemt zich: Nederlands
Sint Nicolaas Genootschap. Ook is
er een speciale Sinterklaas Home-
page op Internet te vinden, het
adres is: <http://www.sint.nl> Iedereen
een feestelijke Sinterklaasavond toe-
gewenst! U hebt toch ook hart voor
Sinterklaas? **Wouter vd Molen**

Wy hiene der gjin boadskip oan en
giene ús eigen gong hjiryn.

Altyd as de Koudumer Feestwike
foarby wie kaam de speculaas-
masine foar it ljocht en begûnen we
mei't speculaas en begjin novimber
de rest fan it Sinteklaas guod.

Drekt nei fiif desimber it Kryst guod
en net earder.

Dat wie ús miening en fierders
koene wy der ek neat oan dwaan,
sa diene wy it.

Ik ha der noch ris in stikje oer yn it
Koudumer doarpskrantsje "Bulte
Nijs" skreaun, mar as it wat holpen
hat? Dingen geane no ien kear sa't
se gean muotte, en sa wie it mei
Sinteklaas en Kryst ek.

We hiene besletten om dit jier wer
ris grut út te pakken.

In Bakkerskrantsje soe der komme,
sels soe ik dat meitsje op de
computer, en dan nei de drukker,
en hûs oan hûs besoargje litte. Ik
hie genôch materiaal wat ik der
foar brûke koe om it krantsje lêsber
te meitsjen.

Yn die krante dy't we

" 't Decemberbakkertje" neamden,
diene we alles wat we fan plan
wiene út de doeken.

◀ *It stikje wat ik yn Bultenijs skreaun
hie*

sjoelen

Sjoelmiddag terug in Koudum

KOUDUM. In vroeger dagen was het bij de bakkers de gewoonte om op de verjaardag van Sinterklaas 's avonds sjoelen te houden in de bakkerij. Het was dan de bedoeling om al sjoelende een wereld aan lekkers te winnen.

Want de opzet van zo'n avond was voor de bakker, om de overgebleven spullen op een leuke en ludieke manier kwijt te raken. Wat dus meestal wel lukte. U kunt begrijpen dat zo'n avond in vroeger dagen een uitje was, want hoe kon je immers op zo'n betrekkelijk goedkope manier aan taaipoppen, letters e.d. komen? Bij bakker van der Molen hebben ze deze oude traditie weer van stal gehaald. Dit gebeuren zal plaatsvinden op woensdagmiddag 29 november vanaf 14.00 uur in de bakkerij. (ingang door de steeg)

Under oaren soenen we it tradisjonele Sinteklaassjoelen wer ris nij libben yn blaze! It Sinteklaassjoelen waard eartiids op Sinteklaasjûn halden by de bakker yn de bakkerij.

De opset fan sa'n jûn wie om de oerhâldende staven, letters, taai en spekulaas as prizen fuort te jaan by it sjoelen.

Op't lest wie it soms sa dat der sa folle folk op ôf kaam dat de bakker der apart foar bakke moast. Werom dizze tradysje doe ophâlden is wit ik net mar it brocht moai wat yn't laatsje.

Wy hiene it wat yn in oar jasje jitten en soene it op in woansdei-te middei hâlde sadat we de skoallebern der ek by belûke koene.

It wie mear as in aardichheidsje bedoeld. It waard in tige slagge middei mei in protte flecht op'e koai.

Ek wie der in protte belangstelling fan de kranten, moaie stikjes stiene der yn.

Traditie in ere hersteld: sjoelen in de bakkerij

Ongeveer zestig mensen hebben gisteren de gelegenheid te baat genomen om te sjoelen in de bakkerij van Van der Molen in Koudum. Ze konden er allerlei Sinterklaas-lekkernijen mee winnen. In een verleden organiseerden vrijwel alle bakkers sjoelen. Op die manier konden ze overgehouden letters en taaipoppen kwijtraken. Het echtpaar Van der Molen besloot gisteren om die oude traditie weer in ere te herstellen. "Om een dam op te werpen tegen de tanende populariteit van Sinterklaas", zegt mevrouw J. van der Mo-

len. "Die echte gezellige Sinterklaasfeer is er niet meer. Veel mensen zijn nu al weer bezig met de Kerst, vooral in de grote steden. Dat is toch verschrikkelijk. Daar moet de middenstand echt wat aan doen". Aan bakkerij Van der Molen zal het niet liggen. Vorige week organiseerden ze een Sinterklaas-bak-middag. Onder het toezicht van Zwarte Piet konden de jongeren allerlei producten bakken. En mee naar huis nemen.

Foto: P. van der Molen

▲ It stikje út it Frysk Deibled oer it sjoelen.

▲ Ek de bern krigen de noadige belangstelling.

Vroeger gebeurde het in alle bakkerijen in Friesland. In de week voor sinterklaas kon er in de bakkerij gesjoeld en gekegeld worden om banket. Bakker Wouter van der Molen uit Koudum en zijn vrouw Joke houden die traditie in ere.

Jong en oud verzamelde zich in de bakkerij om de sjoelbak.

Foto LC

Sjoelen om een stapel sinterklaasbanket

Door Saskia van Westhreenen

DAT GIET TE hard, jonge!" En: "Se moatte foar dy de cotsjes wat lytser meitsje." Bij bakker Van der Molen in Koudum stonden de beste sjoelers gisteren naast de bakmachines mochten de klanten spelen om et snoepgoed van sinterklaas. Volgens oude traditie: 'roeger sjoelden de bakkers altijd op sinterklaasavond. De restjes taai, pepernoot, banket en speculaas gingen naar de beste speler van de avond.

„No moat it net raarder wurde", moppert hij. Voor twee behaalde punten krijgt hij een zakje pepernoten.

Van der Molen en zijn vrouw Joke hebben zich ieder naast een sjoelbak geposteerd en houden de scores in de gaten. „Wy wolle de tradysje yn eare hâlde", vertelt Joke van der Molen. Veel middenstanders slaan de sinterklaas tegenwoordig over. „Dat moat net.

It sinterklaasfeest moat bliuwe." De prijzen in de bakkerij lopen uiteen van een zakje pepernoten tot speculaas, gevulde speculaas, een banketstaven en banketletters. Zit er een schijf in alle vier de hokjes, dan is er als hoofdprijs de oranjekeek.

Om kwart voor twee, een kwartier voor aanvang, staan de eerste sjoelers al voor de deur. De oudste dorpsbewoners blijken vreselijk fanatiek. „Dit wurdt myn lêste kear", klinkt het om de minuut. Maar dapper gaan ze door met de oplopende sjoelstrijd. Aan de manier van gooien is de verbetenheid af te lezen. De een schuift de schijven zacht en gericht voor zich uit, de ander doet het woest en hard.

Af en toe komen de kinderen aan de beurt. Zij wachten, een warme gulden in de hand geknepen, geduldig op een seintje van de bakker en verlaten stralend van geluk de bakkerij als ze een zakje pepernoten in de wacht hebben gesleept. De ouderen kennen na de eerste winst geen genoeg en weigeren voor elkaar onder te doen. Veenstra: „Blaasto hieltyd, Jan, dat se der net yngean?"

Op de lege broodrekken, op de verwarming en op een kast bouwen de sjoelers een stapeltje van het gewonnen goed. Er klinkt voorzichtig gemor als de derde zak pepernoten op rij wordt gewonnen; het gevuld speculaas is meer in trek. Het stapeltje van Pieter Veenstra en Harmen

Stellingwerf, oud-collega's, groeit het snelst.

Al na een uur begint de bakker met het uitdelen van plastic tassen, zodat zijn klanten de spullen mee naar huis kunnen krijgen. Hij zucht, als de stapel speculaas voor de zoveelste keer is vergeven. Met een arm vol koek komt hij later terug. Dat wordt weer een lange nacht bakken om de voorraad aan te vullen.

Veenstra en Stellingwerf gaan voor de dagprijs. „Ik moat eins nei hús ta", weift Stellingwerf, maar legt nog gauw een gulden op het plankje. Hij scoort zijn tweede zakje pepernoten. „Ik kin aanst wol te struien gean."

Even later wint Veenstra de oranjekeek. Gejuich klinkt op in de bakkerij. Dan komt zijn vrouw binnen, die boodschappen is wezen doen. Ze probeert het ook een keer en is na de winst van een banketletter niet meer te stuiten. Met vijf dozen banket en wat zakjes pepernoten en speculaas gaat het echtpaar tegen half vier terug naar huis. Leuk voor de bureu. „Dy kinne ek wol wat brûke, tink ik."

▲ ◀ Moaie foto's fan't sjoelen en in moai stik yn it "Friesch Dagblad" en "Leeuwarder Courant"

't December bakkertje

Van de redactie

Met dit "Bakkersbulletin" brengen we u alvast in de stemming voor de komende December feestdagen, want er staat weer heel wat te gebeuren zowel voor u als voor ons, om alle lekkernijen op tijd klaar en op tafel te krijgen. U vindt in dit krantje veel informatie over allerlei gebeurtenissen en wetenswaardigheden in en om de bakkerij. Ook van de diverse activiteiten die door bakkerij van der Molen georganiseerd worden kunt u in dit krantje aan de weet komen. Veel leesplezier!

Uw ambachtelijke bakker van der Molen.

't is een vreemdeling zeker...

Sint Nicolaas werd geboren aan de Middellandse Zee. Daar vereerde men, toen de Sint nog leefde, de Griekse zeegod Poseidon. Men bracht hem offers en smeekte hem om bijstand bij de vaak levensgevaarlijke overtochten per schip. Sint Nicolaas veraschuwde de afgoderij en zorgde ervoor dat de heidense tempels, die aan de Poseidon waren gewijd, werden vernietigt. Dat gebeurde echter pas nadat hij zeelieden, die in een vliegende storm verzeild waren geraakt, had gered uit de nood. Deze legende zorgde er voor dat hij later als beschermheilige van de zeelieden in alle belangrijke havensteden van Europa, zoals St. Petersburg en Amstterdam met een kerk of tempel werd vereerd.

Uw ambachtelijke bakker steeds tot uw dienst

De decembermaand staat weer voor de deur met de gezellige feesten en gezellige avondjes. Uw bakker wil hier graag uw partner in zijn en u met allerlei lekkers verwennen. Met Sint Nicolaas hebben we weer een groot assortiment ovenheerlijke letters, staven, taai en speculaas voor u gebakken bereid met uiteraard Echte Roomboter en Amandelspijs, immers namaak is er al genoeg in de wereld, wij gebruiken alleen de eerste kwaliteit grondstoffen des bakkers waardig. Ook hebben we weer verschillende activiteiten op stapel staan, zoals de "Sinterklaas kinderbak middag" op 23 november (wel graag even opgeven in de winkel) altijd weer een groot succes. Op 29 november wordt er een oude traditie in ere hersteld n.l. de "Ouderwetse Sjoelmiddag" in vroeger dagen werd het bakkersjoelen op de avond van 5 december gehouden, dit was dan voor de bakker een leuk ekstraatje om de overgebleven letters en taai kwijt te raken want die werden dan als prijs beschikbaar gesteld. Wij verwachten u dan ook vanaf 14.00 uur in de bakkerij aan de Hoofdstraat 11 om uw geluk en handigheid te beproeven, en met allerlei lekkers naar huis te gaan. Op 2 december wordt er in Koudum een Sinterklaasmarkt gehouden, daar doen wij uiteraard ook aan mee.

dit krantje is een uitgave van:

Hoofdstraat 11
Koudum

Smullen doe je bij de bakker!!

We wiene fan plan om ek wer in Sinteklaas bakmiddei foar de bern te hâlden. Dat soe dan al foar de tredde kear wêze.

Der wiene 14 bern dy't harren opjûn hiene, Swarte Piet hiene we ek frege oft die ek wer komme woe te helpen, en dat kaam klear.

It is altyd in pracht om de bern dwaande te sjen mei it daai fan de pipernuten en spekulaas.

Ek wie der oandacht fan de kranten, Wijd en Zijd –dat is in regioblêd fan de Sudwesthoek- stjoerde in fotograaf.

Fol oerjefte wiene de bern oant wurk, mar der wie ek wol ris ien dy't der mei de pet nei sloech, mar die waard troch Swarte Piet wol efkes oan't ear lutsen.

Doe't de bern om seis oere útbakt wiene, seagen je allinne mar blide en tefreden gesichten.

Jeugd bakt zelf pepernoten

Koudum - Bakker Wouter van der Molen uit Koudum had vrijdagmiddag geen gebrek aan hulp. Zwarte Piet en maar zeventien kinderen stonden hem met rode kopjes te helpen bakken van pepernoten, speculaas figuurtjes en marzipanoeggoed. Van der Molen werd er financieel gezien overniet echt veel beter van, want zijn hulpjes namen al hun tijd aan het eind van de middag triomfantelijk mee naar huis en daar te verorberen. De Koudumer bakker hield voor het jaar deze "Sinterklaas bakmiddag" voor de jeugdige Koudumers. En aan belangstelling ontbreekt het nooit. „Ik hie wol in elke middei safolle bern krije kinnen.“

Wouter van der Molen heeft iets met de Sinterklaasperiode en vindt het zonde om die gezellige tijd te laten overtroeven door de vroege komst van de kerstman. Daarom haalt hij vanmiddag een echte bakkertraditie uit de kast: een ouderwetse sjoelmiddag. Zo'n wedstrijd werd vroeger door de bakkers aangegrepen om de overgehouden letters en taaioppotten kwijt te raken. Zaterdagmiddag is hij een van de deelnemers aan de Sinterklaasmarkt in het dorp. Tussen de stalletjes van de meeste winkeliers uit het dorp zijn er ook kraampjes waar bezoekers deel kunnen nemen aan Oudhollandse spelletjes. „En pas fanof 6 desimber is by my de krystman wolkom, net earder.“

- ▲ De foto en it redaksje stikje sa as it yn de Wijd en Zijd stie.
- ◀ De foarkant fan it krantsje wat we sels makke hiene.

*Mooie foto's van de
bakkende bern tijdens de
Sinteklaasbakmiddei op
23 novimber 1995.*

Nije útdagingen of net?

De tiid giet hurd, en je wiene altyd wer nije dingen oant it beprakiseren en út probearjen. De bern die't hast folwoeksen wiene, dienen de dingen ek die't se dwaan moasten om foarút te kommen. Henk Peter die wurke by de vlaaienbakker van der Leur yn Boalsert, en hast op him sels wenje woe, hie der wol sin oan om thús yn de bakkerij komme te wurkjen, mar ik koe Pieter Kurpsershoek die't al in pear jier by ús wurke ek net op strjitte sette.

Marijke die't yn Aldemardum wenne mei har freon Wouter Rozema, wurke yn de soarch. Wilma die op de suvelskoalle yn Boalsert gie, en meikoarten op stage soe nei Skotlân. En sa barde it dat we deis ús eigen bern hast net iens seagen, en it mei it personiel dwaan moasten dy't ek harren ideeën en prakkesaasjes oandroegen.

Soe der foar ús noch earne in útdaging ynsitte?

Woene we noch in nije útdaging? It antwurd der op koe koart wêze: ja! We moasten mei yn de "vaart der volkeren" Koudum wie yn de eagen fan de toerist in gesellich doarp, en de toerist mocht der graach ferkeare, en der moasten wy gebrûk fan meitsje.

Faaks as we oan in bakje sieten moarns, dan kamen de ideeën, sa kaam Joke mei it idee om mei de bradery in terras te probearjen mei kofje en gebak en sa.

No dat fûn eltsenien wol in goed plan.

Ek de meiwurkers hiene der wol sin oan, it wie wer ris hiel wat oars as efter de toanbank. De earste merkedei yn july soe it wêze.

By Schrale yn Skearnegoutum koene we it spul hiere. Joke op moandeitejûn mei in karre efter de auto, der hinne, en sa kamen de stuoltsjes, tafeltsjes, kopkes en pantsjes yn Koudum.

Dit wie fuort in boppeslach! Minsken wat wie it drok, en wat in kofje drinkers.

Der wiene hieltyd te min kopkes, en it kofjesetapparaat koe it ek net oan.

Mar der waard de selde dei noch besletten om alles oan te skaffen en alle dagen in terras foar de winkel te hawwen. We soene ienfâldig begjinne.

Allinne moasten we ek in fergunning ha fan de gemeente, mar dat hawwe letter mar dien. Der ha ik my altyd oan ergere, want wy moasten foar die fjouwer tafels betelje en oare winkeliers dy't de stoepe fol guod setten, sa as de grienteboer, skuonmakker en de Marskramer, die hoegden neat te beteljen, en der koe ik mar min oer. Mar it terras wie in boppeslach, de minsken fûnen it prachtich, want wês no earlik, wat is der lekkerder dan in farsk bakje kofje mei gebak fan de waarme bakker?

Hiene we dochs wer in útdaging fûn, die rûn as in trein.

◀ Ús
nije
terraske
foar de
winkel.
Wat in
boppe
slach
wie!!

Hoe fierder mei it nije, en âlde net te koart dwaan!

We hiene ús wer it nedige op'e hals helle mei ús kofjeterras!

Joke die stinde der wol gauris op om as it wer wat út de han rûn, dan sei ik: wie woe der in terras?

Mar Joke wist wol dat ik soks wol ris wat mei de gek besloech.

Mar it moast allegearre wol efkes organisearre wurde, hiene we ús dat wol goed ôffrege en der net te lichtsinnich oer tocht?

Nim no de iepeningstiden: tusken de middei koene je eins net mear ticht, want dan wie it meastal op syn drokst.

As der jûns tsjin seizen noch minsken sieten dan koenen de froulju net de boel oprêde, en sa wiene der soms wol mear fan die lytse probleemkes.

Mar sûnder terras koe net mear, it wie fiersten te moai om te dwaan, en ek belangryk foar de omset.

En dan geane al wer de gedachten; hoe kinne we hjir noch mear úthelje, moat de hiele boel om?

Moatte we miskien wol earne oars hinne te wenjen en dan de keamer by de winkel lûke en der mear in soarte fan lunchroom fan meitsje?

It wie wol sa, tsjinwurdich mei die toeristen, wie it om iterstiid it drokste, dat wie froeger oars, dan stienen de minsken om healwei njoggenen te wachtsjen as de winkel iepen gie. As Joke dan de doar iepen die, dan moast se sjen dat se fuort kaam want oars rûnen se har understeboppe.

Konsuminten gedrach, neamden ûndersikers soks, “veranderd koopgedrag” wie ek san spreuk.

Om it allegearre ris yn kaart te bringen?

Der moasten we it kommende jier mar ris oer te set.

We hiene in echte barbequie-simmer, yn de wykeinen faak moai waar en dan waarden der in protte stokbôlen ferkocht. Op in sneon gienen der soms wol 125 stokbôlen troch, ek moasten der dan wol gau ris hurde breadsjes en sûkerbôle bybakt wurde, want “nee” ferkeapje wie der net by. Op sneon foaral koe it ek samar barre dat Joke om alve oere mei de holle om de hoeke kaam, mei it berjocht; de bôlen binne ek hast op. No dan stie de boel echt op syn kop, allegearre wetter oer de bakkerij flier fan't skjinmeitsjen en dan tuskentroch bôle bakke, mar ja, we koene wol krimmenearje mar op dat stuit wie Joke de baas! En dan waarden der bôlen bakt, in bytsje mear gist derop en de daai-temperatuer wat heger oan hâlde, en we hiene dan om ûngefear healwei twaen wer farske bôle!

*Op sa'n momint telde allinnich mar de tefreden klant dy't bliid de winkel út gie, omdat se in farske bôle kocht hienen.
“NEE” dat ha we net, dat koe net by ús.*

▼ Amerikaanske wike by ús yn de winkel en ek op it terras.

Mei de Nijefurdse bakkers yn de krante.

De measte bakkers wiene doe yn 1995 al lid fan in koöperative ynkeap-ferieniging.

Foar de bakkers yn it noarden fan it lân wie der “Back Beko IJsselstreek” dy’t festige wie yn Meppel.

Trochdat we as bakkers meielkoar ynkochten koene we faak foardieliger as earne oars. Want meielkoar stiene we sterker.

It wie in hechte klup bakkers, en omdat it “ús” ferieniging wie, koene se op kommersjeel gebiet ek noch wat foar ús betsjutte.

Der waard dan ek hieltyd mear oan promoasje aktiviteiten foar de bakker dien. Der sieten in pear minsken op kantoar, die der apart foar wiene om moaie aksjes foar de bakkers te betinken.

Sa waard it wer Sinteklaastid en doe hiene se ek wer wat nijs foar de bakkersleden betocht.

Pipernút bôle en pipernút taart soe der makke wurde.

Oan de namme kinne je al sjen wat der yn bebakt siet: pipernút fansels.

De pipernút bôle wie in hearlike bôle mei kaniel en krûdnuutsjes, en de pipernút taart wie in vlaai bodem mei giele room, appel, krûdnuutsjes, en der kaam dan slachrjemme en spekulas bavaarois op.

OH KOM ER EENS KIJKEN...

De bakker heeft dit jaar wel een hele smakelijke traktatie: Pepernotenbrood en Pepernúttartaart. Speciaal voor de Sint heeft hij pepernoten verwerkt in een heus brood en een echte taart. En dat is hartstikke lekker voor jong en oud! Het pepernotenbrood is gemaakt van tarwemeel, suikernibs en kruiden.

De pepernúttartaart is gemaakt van een vlaai-bodem met hierin extra lekkere pepernoten en stukjes verse appel verwerkt. De bavaarois is natuurlijk gemaakt met ... pepernoten. Kom snel de verrassende nieuwe smaak proeven in onze winkel!

PEPERNOTENBROOD PEPERNOTENTAART

Van der Werf - Dwarsnoard 21 en Súd 128 - Workum
Fa. Janssen en de Boer - Stavoren
de Vries - Hoofdstraat 5 - Koudum
Van der Molen - Hoofdstraat 11 - Koudum

UW BAKKER
SPELT VOOR
SINTERKLAAS

▲ Dizze adfertinsje hiene we meielkoar yn de ferskate kranten.

De “Back Beko” levere de grûnstoffen der foar.

Ek hienen se promoasje materiaal makke, sa as kant en kleare advertinsjes en posters.

Kollega Uilke de Vries -dy’t ek lid wie fan de BBY- en wy, stutsen de hollen byelkoar om ris te besjen, oft we ek wer ris wat dwaan koene om dizze Pipernút bôle en taart te promoten.

We kamen der al gau efter dat it miskien noch better wie om de gearwurking út te wreidzjen mei de oare bakkers út ús gemeente.

Sa waard besletten en dienen bakker Jansen út Staveren en bakkerij van der Werf út Warkum ek mei.

Se wienen der drekt foar te finen. Doe moasten we noch in plan ha.

We ha der in pear kear foar byelkoar west, en we praten ôf dat we it grut oanpakke soene, mei-elkoar advertearre mei in grutte advertinsje yn de Balkster en de Friso, en probearje om de gemeenterie fan Nijefurd te “brûken” foar ús promotionele aktiviteiten fan de pipernút bôle en pipernúttartaart.

Der soenen we dan op in jûn mei syn allen yn de Sinteklaastid, nei de gemeenterieds gearkomste yn Warkum, om der in protte stampe te meitsjen, mei ûteraard Sinteklaas en Swarte Piet der by.

No Sint en Piet seagen it wol sitten en kamen der foar nei it Warkumer riedshûs ta.

Fansels hiene we de kranten ek berjocht joen, en die wienen der ek allegearre mei ferslagjouwers en fotografen.

Ek waard der in televyzje opname makke troch de regionale omrop RTN.

Fansels hienen we de boargemaster op’e han. Boargemaster Greet de Vries hâlde wol fan wat stampe.

Sinteklaas hie ek syn húswurk goed makke, want hy hie in grut gedicht makke, wer mei hy earst b&w en de ried op’e hakke naam. Mei ferskate ûnderwerpen dy’t ús allegearre oan gienen wist Sinteklaas de juste toan te reitsjen.

Ek hie de Sint in stikje yn syn gedicht oer de konkurensje fan de Krystman.

Yn it lest fan syn referaat kamen de bakkers mei de pipernút bôle en de pipernút taart yn de belangstelling.

It wie in prachtige “act” wêrby we ek noch b&w en de ried traktearren op pipernút taart.

De pers en de oanwêzige riedsleden wienen loovjend oer ús aksje.

Het is bijna zover en dus kwam Sint niet met lege handen naar de raadzaal in Workum. Zijn helpers deelden traktaties uit in de vorm van pepernoten en stukken pepernoottaart.

De publieke tribune was de vorige week dinsdagavond goed bezet, daarbij was de raadsvergadering ook nog lokaal in beeld, de aanstaande Nijfurdse lokale televisiezender was aanwezig. Nog maar kort nadat de voorzitter het openingsgebed had uitgesproken werd er niet zachtjes op de deur geklopt en trad een bont gekleurd gezelschap de zaal binnen. Voorop liep een man in een bijzonder lange rode jas, dat kon niet anders dan Sinterklaas zijn. Achter hem een zwart iemand, die pepernoten rondstrooide, zwarte Piet natuurlijk. Maar in het gezelschap waren meer personen, veelal gekleed in een wit jasje. Bakkerachtige figuren, zo leek het.

SAMENZANG

Sinterklaas wil het een en ander kwijt en begint met te zeggen, dat waar hij ook binnentreedt, er steeds gezongen wordt. In de raadzaal heeft hij het gezang nog niet gehoord. Dat verandert direkt. Burgemeester, wethouders, raadsleden en tribunebezoekers heffen een passend welkomstlied aan! Zo hoort het immers en pas daarna vliegen de pepernoten door de zaal.

memoreert dat het structuurplan voor Workum wel eens te duur uit kan vallen. Water in de Wymerts? 'Wie zal dat betalen zoete lieve Greet?' De wethouder wil Tillefonnepaad laten verdwijnen, nota bene een historisch kerkpad al 270 jaar oud. Dat zal het Beschermd Stadsgezicht nooit toestaan. De lokale omroep vraagt aandacht, er moet een keus gedaan worden over de hoogte van de gemeentelijke bijdrage.

PEPERNOTENBROOD EN PEPERNOTENTAART

En dan komt de eigenlijke reden van het bezoek van Sinterklaas aan de raad. Bakkers staan hierbij centraal en wel de zaken van Van der Werf, Jansen, Van der Molen en De Vries. Deze bakkers zijn creatief bezig geweest en een nieuw product is daarvan het resultaat geworden. Pepernotenbrood besmeerd met boerenboter glijdt gemakkelijk door de 'strot'. Nog lekkerder is de pepernotentaart en de heilige laat zijn helpers rondgaan om alle aanwezigen een brok taart te presenteren. Een lekkernij die zich goed laat smaken.

Bijzonder vereerd toont de burge-

Sinterklaas en de zijnen en bij het verlaten van de zaal wordt het gezelschap hartelijk toegezongen met de mooie woorden van het schone lied: Dag Sinterklaasje, dááááá - dááááá!

Schrijffavond Amnesty International

Vrijdagavond 6 december kunt u weer brieven schrijven. Deze maand schrijven wij voor: Twee kinderen van 8 en 7 jaar 1 Guatemala, die werden doodgeschoten tijdens een militaire actie. Ibiksam Berto Salainar al-Dakhi, een 38-jarige Koeweitse vrouw tijdens een oneerlijk proces werd zij beschuldigd van collaboratie zij is veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf. Zes duizend ongewapende burgers, die in Burundi werden gedood door regeringstroepen. Vrijdagavond in de bibliotheek te Workum van half zeven tot half negen kunt u brieven schrijven. Briefpapier en voorbeeldbrieven liggen in de bibliotheek klaar.

Herma Visser

Miriam van Schelven

Met pepernotenbrood op de bres voor de Sint

De bakkers in Nijfurd vinden dat het Sinterklaas-feest in ere moet blijven. Daarom hebben gisteravond vier bakkers uit de gemeente gisteravond voor de raadsvergadering het allernieuwste product van dit jaar gepresenteerd: pepernotenbrood- en taart. "Onderzoek heeft uitgewezen

dat de omzet in december daalt, als de kerstman het van Sint Nicolaas wint", zegt bakker Wouter van der Molen uit Koudum (links op foto). Het jongste baksel is een geesteskind van de Noordelijke warme bakkers

Foto: Jaap Sch

◀▼▲ Ferskate stikken út de kranten oer de aksje mei de Pipernút bôle en pipernúttaart en sels makke foto's.

Ús nije útdaging hannen en fuotten jaan.

Yn it nije jier ha wy ús prakkesaasjes oer “de nije útdaging” (it liket wol in titel fan in film) Omsetten yn dieden.

De boel giet op de kop! En wat binne de plannen dan?

We soene de pui fan de winkel del helje en der soe in skopui yn komme, dat wie ien fan ús winsken, as it dan moai waar wie koenen je de hiele winkel iepen goaie en wie it ien grutte etalaazje.

De sko-pui soe fersoarge wurde troch firma Balink út it Hjaarrenveen
Yn ús fakânsje yn juni soe de saak op de kop want dan wiene we dôchs ticht. En dan wie it foar de simmerdrokte allegearre wer netsjes. Ulfert hie alle fergunningen fersoarge en de sinteraasje wie ek rûn, dat doe soe it mar heve. It wie noch al in heel o heden, mar doe de winkel klear wie, wie it ek wer in plaatsje. It seach der út sa we dat graeg woenen

Dat soe fansels in presintaasje wêze fan komsa.

En as de pui ticht wie en de doar brûkt wurde stie it ek noch moai, en we hoegden net mear altyd in etalaazje te meitsjen.

Oan de kant fan de keamer gienen de stellingen der út en soenen trije sitsjes komme, sadat ek by minder waar der kofje dronken wurde koe.

Achter yn it magazyn krigen we in nije kofje automaat en in ôfwaskmasine.

Ek kaam der in nij oanrjocht en werkbled om broadsjes klear te meitsjen.

En yn de winkel soe der in oven komme, sadat de froulju sels ek broadsjes en oar guod ôfbakke koene.

En as “finishing touch” soe der boppe de bôle stellingen spiegels pleatst wurde, sadat it der allegearre wat romteliker út kaam te sjen.

Timmerman en oannimmer Ulfert de Jong soe it timmerwurk foar syn rekkening nimme, en skilder Teake Hoekema soe alles fan in kwast ferve en nij behang foarsjen.

▲ Adfertinsje ut de Bulte Nijs fan 1997

► De winkel is we iepen en het terras en de iepen pui binne in plaatsje

▲ Domien Flapper fan Skilder Teake Hoekema mei de luifel oant fervjen en noch in foto lofts fan de pui fan út de winkel

Henk Peter by ús yn de bakkerij

Us aldste; Henk Peter dy as skoallejonge al wist dat er bakker wurde woe en doe altyd al by us omspaande yn de bakkerij, hie syn opliedingen by ferskaate bakkers folge, wat net ferkeard is foar sa'n jonge.

No gie Pieter Kurpershoek, dy't al in pear jier by ús wie, fuort en Henk Peter hie te kennen jûn dat er no hast wol ris thús komme woe te wurkjen. Hy wenne op himsels en hie ferkearing mei Anja Hoekema dy't yn Snits op skoalle gie. Soe der in opfolger yn sitte?

▲ Henk Peter wurd ynwurke troch Pieter Kurpershoek

We gienen der net fan út, as it al sa wie dan wie it moai mei nommen, je moasten sa'n jonge net mei in lêst op sadelje, dat er mient dat er it bedriuw beslist oernimme moat.

Mar we soenen wol ris sjen hoe oft it allegearre kaam yn de takomst. Fansels soe it moai wêze foar ús as it wol sa wêze soe. Mar it wie no safier noch net. Ik wie doe 49 jier en ik woe oan myn sechstichtste ta. Ik hie myn fersekeringen sa regele.

Joke hie ek oanjûn dat se dan wol ophâlde woe, de winkel wie dôchs altyd bannich, mar se fûn it altyd noch moai wurk.

Mar yn elts gefal, Henk Peter is fol fjoer om thús te begjinnen, en dan giene wer die gedachten fan, dit hie heit noch ris mei meitsje moaten. Al ridlik gau hienen we in ôfspraak makke dat Henk Peter op tiisdei betiid begjinne soe en ik dan letter kaam, no dat wie noflik as je efkes

Henk Peter dwaande yn de bakkerij ►

wat langer lizze koenen. Al ridlik gau wie Henk Peter went en koe der him sels goed rêde en die der it measte wurk selsstandich, en as it ris drok wie, wie it Henk Peter dy't sei fan: sille we moarn in oerke hearder hei? It seach samar skoan út foar de kommende jierren. De ynset wie der yn elts gefal.

Haadstik 19

Nije producten en kompjoeters yn it jier 2000

It jier 2000 wie kommende wei.

Der kamen ek hieltiid mear bedrigingen op ús paad, wêr't we wjerstân tsjin biede moasten.

De minsken binne sa stadich oan folle fleksibeler en bereizge,se kinne oeral banket en bôle keapje.

De binning mei de pleatselike middenstan giet fuort, it wurd de klanten ek hieltiid makliker makke. Se winkelje wer't it harren utkomt.

*By ús yn Koudum ha se op freed ek in merke, en der stiet in kream mei bakkersguod en faakstiden tsjin fuortjou prizen.
Se neamden hun "de Warme bakker van de markt".
Der wienen wy it net mei iens, je kinne je samar gjin waarme bakker neame.
Wy ha dat doe troch us organisaasje útsykje litten, en indied it mocht net.
Die lju ha doe in fersiek krigen fan de NBOV om die namme net mear te brûken omdat dat ferbean wie. It wie doe ek gau oer.*

De klant is ek gevoelich foar goedkeap en maklik

Allegeare feroaringen en miskien ek wol bedriegingen.

Mar fan de oare kant is it sa't der in Nederlânske siswize seit: maak van elke bedreiging een kans!.

En sa is it ek, mar somstiden makket it je wol ris in bytsje mismoedich.

Mar dan efkes wer oer die merke, it bringt ek wer libben yn de brouwerij en it lûkt ek wer minsken nei it doarp.

Krekt sa as de supermerken, die gienen ek hieltiid mar troch, der gie de kwaliteit ek omheech,der waard gien rommel mear ferkocht.

Mar we moasten ús ûnderskiede dat wie ús sels betochte opdracht, en der gienen we foar. En millennium of net we soenen de kommende jierren wer fan ús heare litte!

It koe net oars, as we dat net dienen kaam it net klear, de klant frege der om. Mar we wienen altyd al sa aktyf mei it útfinen fan nije dingen,en de holle wy ek wol ris leech.

Hoefolle nije bôle soarten ha we al net makke sa troch de jierren hinne, mei wikselyjende suksessen.

Nim no de "Bultebôle" in hearlike bôle troch Koopmans moalfabryk betocht, en hielendal foar Koudum ûntwikkele en de namme hienen we sels betocht en sloech op de bult wêr't Koudum op leit.

It wie gewoan in top produkt, in hearlike bôle mei ferskate granen en sieden.

Mar in topper is it net wurden en hoe dat dan kin?

Sis it mar.

By it banket hiene we mear sukses, in cakeje mei sûkerklontsjes dy't mei kaniel behandle wienen.

It wie in hearlik cakeje dat hiel lang farsk bliuwde.

It cakeje hienen we "Koudumer Heechjes" neamd, de namme sloech drekt al goed oan, it Koudumer Heech hearde by Koudum.

Sa wienen der wol mear produkten wêr't we sukses mei hiene, ûnder oare de appelcake en fansels de vlaaien.

Rûnom út de súdwesthoeke kamen de minsken om vlaai, dat hien we destiids goed oanpakt, de start wie doe fuort al spectaculair.

Mar it moast altyd mar efkes dien wurde! Der waard dan wol ris sein, der efkes by tuskenroch, mar op't lest wie der in hiele prote efkes tussentroch.

Mar as we dan wer ris sukses hienen mei in apart produkt dan joech dat ek wer in protte foldwaning, en dat wie ek belangryk.

De ferwachting wie dat mei de oergong fan it nije jier 2000, der frijwat argewaasje komme soe mei kompjoeters.

We makken ús fansels ek wol wat ûngerêst deroer, want wy dienen ek al aardich wat mei de PC.

We hienen de boekhâlding derop en dienen de rekkentsjes en kostpriisberekkeningen derop.

We koene der eins net mear sûnder.

It foel gelokkich allegearre wat ta, wy ha gjin problemen hân.

De winkel yn de tiid fan de oergong nei it nije millennium

Nije útstraling mei nij logo

We fûnen dat it hast wer ris tiid waard om de winkel in nei oansjen te jaan, en dan foaral ús logo.

◀ *It logo mei it bekende mûntsje wie al wer mear as 30 jier yn gebrûk en wie net sa by de tiid mear.*

Ek fûnen we dat it wat mear yn kleur moast en foaral bakkerskleuren. Foar dat sokke dingen wie de computer tige handich. Der wienen allerhanne programma's te krijen om logo's mei te ûntwerpen.

It hat my in pear jûnen computer knutseljen koste en doe hie ik wat klear. It seach der fleurich en foaral 'smaaklik' út..

Al gau hienen we it logo boppe de doar foarmekoar, dat knalde derút dat de minsken koene sjen wer de bakker wenne.

It nije logo moast ek noch op alle ferpakking troch fiert wurde fansels, dat hat al mei al in jier duorre, op de plastic bôlepûden woenen we de tekst : **"Mem mei ik noch in stikje bôle fan van der Molens bakkerij want die bakt it sels"** net kwyd want der wienen we sa bekend mei wurden foaral foar it fakânsjefolk wie dat aardich, se fregen der faak nei wat dat betsjutte yn it Hollânsk.

◀ *It nije logo sels betocht, hjir ûnder sa't it op de bôlepûden stie*

Henk Peter as fotomodel

Henk Peter dy't al wer in jier mannich meidraaide yn de bakkerij en aardich syn paadsje droechmakke, hie - sa as it like - mear kwaliteiten yn hús as allinnich bakke. It siet sa, we brûkten al in pear moanne de farske kwark fan "Kwarkboerderij de Bûterblom" út Ferwâlde.

It wie in hearlik produkt foar it kwarkgebak, en de ferskate miksen en poeiers koene der net mei fergelike wurde, boppedat wie it ek noch op biologische basis en dat sprut ús ek oan. Us kwarkgebak wie troch it gebrûk fan de farske kwark in topper yn ús assortiment en de minsken kamen der op werom, want it wie in smaak sensaasje.

De eigener fan de kwarkbourkerij, Simon de Witte kaam wol gauris by ús en sa kaam hy mei it idee om in reklame kampanje foar de bakkers te organisieren. Mar hy moast posters meitsje en der hie der in model foar nedich, ien model hie der sels wol, dat wie de ko, mar de bakker hie der net. Hy frege doe Henk Peter, as die net in sneon yn Ferwâlde komme yn in netsjes bakkers pakje en dan moast hy mar op'e ko. No Henk Peter like dat wol wat ta en dy sette op in sneon ôf nei Ferwâlde.

Der stie in moaie skjinne ko en in fotograaf te wachtsjen, en it soe mar wêze. Yn ferskate pozes moast Henk Peter mei de ko op'e foto, mar dat wie makliker sein as dien, want net alles wie geskikt foar de poster, sjoch mar hjir ûnder.

te Skeef

te breed

te enthousiast

tefolle bakker

Nei in skoftsje oefenjen wie it dan safier en wie der in moaie foto klear die geskikt wie foar de poster. It wie foar Henk Peter in hiele erfaring en de reaksjes bliuwden dan ek net út.

Mijn leverancier!

Van gras is het hoofdgerecht van mijn leverancier.
Dankzij dit wonderlike voor geeft zij de beste melk.
Dus trek ik de beste voor de kwek.
Van deze Volle Boerenkwark
en andere smakelijke ingrediënten
maak ik natuurlijk en
lekker gebak.
Puur genieten!

Gebak met
Volle Boerenkwark
www.boerenkwark.nl

Dit is de poster die de KwarkBoerderij beschikber stelde oan de bakkers.
Hijrneist it ferslag út de Ljouwerter Krante.

Gelegenheidsmodel blijft liever gewoon bakker

Hangend om de nek van een zwartbonte koe prijst Henk Peter van der Molen vanaf een poster in de etalage van de bakkerswinkel aan de Koudumer Hoofdstraat producten met boerenkwark aan. De bakkerszoon rolde toevallig in het modellenwerk. Het blijft echter bij een opdracht, want de Koudumer is en blijft bakker in hart en nieren.

Door Johan Stobbe
DE MODELLENWERELD, een wereld van glitters en glamour. Nee, daar moet Henk Peter van der Molen (28) uit Koudum niets van hebben. Toch staat hij sinds kort als model op een reclameposter voor boerenkwark. „Ach ja, dat begûn as in geintsje”, zegt de bakkerszoon. „Mar foardat ik it yn 'e gaten hie, wiene der yn in grut part fan it lân posters, flyers en resepteboekjes mei myn kop derop ferspried.”

De innige omarming tussen de Koudumer en een zwartbonte Friese koe kwam door toevalligheden tot stand. „Kwarkboer Simon de Witte út Ferwâlde kaam hjir ris binnen om syn kwark oan te priizgjen. Wy ha it brûkt en yndied: do krijst der hearlike kwarkpunten fan.” Toen de Koudumer bakker enthousiast bleek, probeerde De Witte ook bij andere bakkers binnen te komen. „Doe't ek dat slagge, moast der ek in reklamekampanje komme.” De kwarkboer sprak bakker en vader Wouter van der Molen aan. „Mar ik koe net, want ik gie krekt op fakânsje. Boppedat is myn soan folle geskikter. Hy hat it lichem en de bolle toet fan in echte bakker.” Het resulteerde in twee fotosessies en een regen aan reclamemateriaal.

Ook op het internet zijn foto's van Van der Molen te zien. Trots toont hij verschillende plaatsjes die onder het kopje afgekeurde foto's op de boerenkwarkpagina staan. Vooral een afbeelding van de bakkerszoon die met een angstig gezicht bovenop de koe zit, springt in het oog. „Dat wie wol spannend. De boerinne kaam derby mei in keukentrepke. Mar doe 't ik op de ko siet, begûn it bist te steigerjen. En ik hie mar in bytsje hâldfêst, in ko hat net sok lang nekkehier. Mar it is goed ôfrûn.”

Twee keer is Van der Molen dus een middag met een fotograaf in de weer geweest om de juiste plaat te schieten. „It komt krekt hear. De earste dei skynde de sinne te fel en knypje it tefolle mei myn eagen. Koe ik noch in middei komme. Mar dat makke my neat út, want it wie aardich om te dwaan. Wat

Mijn leverancier!

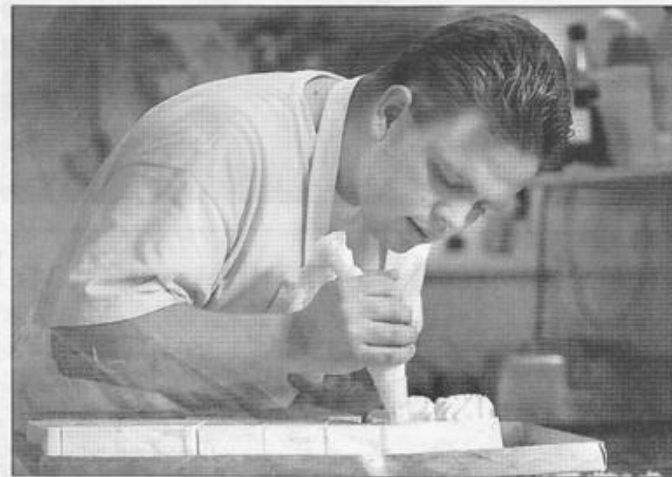

Volgens vader Wouter van der Molen is Henk Peter uitermate geschikt voor de reclamecampagne omdat hij helemaal het postuur en het gezicht van een bakker heeft.

mei dy ko omheisterje en dat soarte fan dingen.”

De boerenkwark heeft in het bedrijf van de Van der Molens inmiddels een vaste plaats verworven. Het traditionele kwarkpoeder is afgezworen en de bakkers werken alleen nog met luchtige boerenkwark. „En de klanten fine it ek lekkerder”, weet vader Wouter. „Want wy ferkeapje mear kwarkpunten as fourhinne.”

Nu de fotosessies al weer een paar weken achter de rug zijn en de posters al een bekende verschijning zijn geworden in het dorp en de bakkerswereld, kijkt Van der Molen tevreden terug. „Ik ha in bulte moaie reaksjes hân. Ek fan âld-klasgenoaten. Dy pakten it promoasjemateriaal út en seagen yniiden myn kop.” Ook de Koudumers reageerden enthousiast. „Stiest der moai op Henk Peter!, roppe se oer de hage.” Desondanks ambieert de bakker geen flitsende carrière in de modellenwereld. „Miskien doch ik it noch wolris in kear, mar dy wrâld is neat foar my. Lit my mar gewoan wat gebakjes meitsje en bôlebakke. Der is gjin moaier fak as bakker.”

Henk Peter van der Molen garneert zijn kwarkpunten met slagroom.

Foto LC/Wietze Landman

Simmer 2000 feest ek by de bakker

It wie de bedoeling dat der yn de simmer fan it jier 2000 in grut feest komme soe foar emigranten.

Tûzenden emigranten soene dan wer nei Fryslân komme om der trije wike lang yn alle harren geboarte doarpen in grut feest te hâlden.

Sa ek yn Koudum wêr't in spesjale kommisje gearstalt wie om fan alles en noch wat te organisearjen.

Fansels koe de bakkerij ek net efterbliuwe by dit grutte barren.

"Koopmans Meelfabryk" organisearre in wedstriid om in aparte Simmer 2000 bôle te bakken.

Wy hiene in bôle makke mei farske boerekwark deryn en in fulling fan sûkerklontsjes, kaniel, appel en anys, en we neamden de bôle: "Simmerpof". It wie in hearlike aparte bôle, wy kamen der mei by de trije genominearden. Dat wie al in opstekker fansels, wer't we in moaie oarkonde fan oerholden ha.

Bakkerij v.d. Molen bakt Simmer 2000 brood

KOUDUM. Op 25 mei organiseerde 'Koopmans Meelfabryk' een wedstrijd voor alle bakkers van Nederland met de titel: Welke bakker bakt het nieuwe wereldberoemde brood voor Simmer 2000. Bakkerij van der Molen uit de Hoofdstraat heeft ook met deze wedstrijd meegedaan, zij eindigden bij de 5 genomineerden.

Het brood dat vader en zoon van der Molen ontwikkeld hebben bestaat uit een lichte meergranenbol met een rijke toevoeging van volle boerekwark van Kwarkboerderij 'de Bûterblom' uit Ferwoude, hierdoor blijft het brood lang vers. Verder is voor de vulling gebruikt: rozijnen, appel met kaneel, suikerchips, en een snufje anijs. Het wordt na het bakken afgewerkt met het Simmer 2000-logo en een pompebléd. Het brood heeft de naam gekregen 'Simmerpof'. Het is een bijzonder smakelijk en feestelijk brood geworden.

Tijdens de Simmer 2000 weken zal Bakkerij van der Molen het brood dagelijks in het assortiment voeren en uiteraard ook het winnende broodje, waarvan de receptuur beschikbaar wordt gesteld aan alle bakkers van Friesland.

▲ *Hjir steane Henk Peter en ik mei de Simmerpof en de oarkonde op'e foto foar de Balkster krante*

De prijs wûnen we net, mar we bakten wol de bôle die't de wedstrid wûn hie, mei it Simmer 2000 feest.

Dizze bôle hie de namme krigen: "Pompblêdbôle"

Troch mei te dwaan oan dizze aksje fan de moal fabrik, krigen we wer in protte gratis reklame.

Op de dei fan de priisútriking kaam der in alderwetske bus foar de doar en koene we de bôle oanbiede, oan it Koudumer Simmer 2000 comite.

We ha doe prachtige trije wiken feest hawn mei alle emigranten, ek yn Koudum wie der fan alles te reddien.

Op de foto ziet u drie leden van het Koudumer Simmer 2000 comité: Klaaske Pries, Tiny Lagerburg en Aart Walstijn het eerst exemplaar in ontvangst nemen van Joke en Wouter van der Molen. Op de inzet ziet u de pompeblêdbôle (foto: Doede de Vries).

Nei 23 jier wer in hyper moderne nije oven

Der wie ek altyd wol wat yn de bakkerij wat wer oan ferfanging ta wie, want we woenen de bakkerij net fersloere litte, ek al hiene wy de langste tiid bakker west, en diene je it miskien foar in oar?

We moasten by de tiid bliuwe, want as we de bakkerij oait ris in kear kwiit woene, dan moat it der picobello bystean.

Je moasten by bliuwe dat wie ús motto.

We woene mei ús oven noch wol ris wat oars en hienen der goed oer neitocht. De âlde oven wie al wer mear as 23 jier yn gebrûk en kaam oan ûnkosten ta, boppedat naem it aardich wat gas, en enerzjy gebrûk wie djoer.

Der wie prachtich moai spul te krijen op it mêd fan ovens, en ris wat nijs mei it each ek op wurkgemak en enerzjy sunich spruts ús wol oan.

Uteraard moasten we wol rekken hâlde mei de finansjes, we woenen ús net mear op kop en earen yn de skuld stekke, dat it soe wol in gerevisearde spultsje wurde moatte.

Je moasten by sa iets al gau oan in dikke ton ynvestearing tinke.

Sa'n grut bedrach hiene we ek net yn in âld sok fansels.

We moasten dan ek by de bank ferskine en mei de billen bleat.

Gelokkich koene we mei ús sifers wol foar de dei komme, dat mei de bank wie it gau klear.

Oven keapman Lucas Boelen wie al ris in kear by ús oer de flier west en we hiene mei him al ris wat gesprekken hân.

We hiene in moai spul op it each mei twa ovens, de iene wie in saneamde rotaasjeoven, dat hâlde yn, dat de oven bestie út in kast mei in grutte doar de foar. Je koene der dan in karre mei rekken wêr't de boleblikken op stienen yn ien kear der yn ride. De karre draaide op in soart fan draai plateau. Sa dat de waarmte dy't der omhinne blaast wurde, oeral gelyk wie en de produkten ek oeral gelyk fan kleur wienen.

Dit wie noflik wurkjen want de bôlen út de oven heljen wie no folle makliker, je lûkten yn ien kear de hiele karre nei bûten ta, en dan koe de oven drekt wer opstookt wurde foar de folgjende karre fol mei bôle. De oare oven wie in gewoane ynsjit oven. De namme seit it al, in oven mei fiif fakken mei in klep der foar wêr't in stienen flier yn siet wer je de bakplaten op skowe koene. Ek kaam der noch in computer bestjoerde riiskast by, it seach op it plaatsje der moai út.

We besluten om in wike de winkel te slûten want it soe in hiel gesloop en gebrek wurde, want earst moast de âlde oven der út fansels om

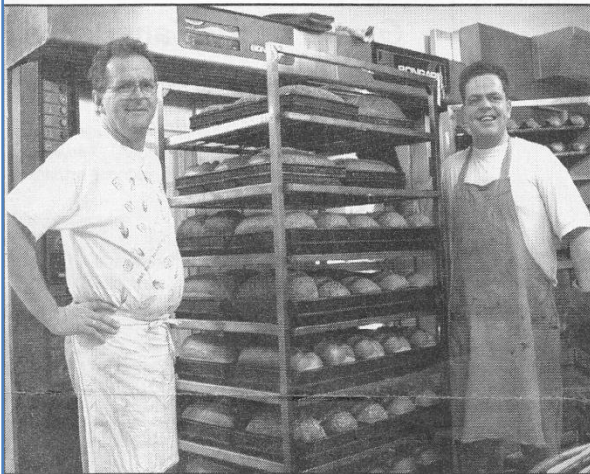
plak meitsje te kinnen foar de nije oven.

Op sneon ha we noch gewoan iepen west en moarns noch bakt en om njoggen oere kamen de slopers, dy't om middeis ien oere alles derút hienen. We hienen noch hope dat de âld oven miskien yn in East Europees lân brûkt wurde koe, mar dat siet der net yn, hy is as âld izer fuort gien. Sneon te middei hat de timmerman der noch "snelbeton"lein sadat de ovenbouwers moandei begjinne koene. It wie in drokte fan belang, kin je neigean ovenbouwers, electriciens en timmerlju it koe net op, en allegearre drok om de boel wer klear te krijen.

De sneons wie alles klear en stie der in pracht fan in nije "ovenbatterij" We ha de wyks der op noch in iepen hús hân wêr't in protte minsken op ôf kamen om te sjen hoe it nije spul der útseach.

▲ It moat earst op syn slimst, foardat it op syn bêst is!

Open huis bij de bakker

Wouter van der Molen en zoon Henk Peter voor de nieuwe oven in hun bakkerij (foto: René Spijkerman).

Door Tine van Leeuwen.
Koudum. Eerst bakte hij ze bruin en sinds kort bakt hij ze goudbruin. 'Hij' dat is bakker Wouter v.d.Molen uit de Hoofdstraat in Koudum. En dat verschil in bakken zit hem in de installatie van een nieuwe oven. Wanneer je binnen in het warme hart van de bakkerij komt dan zie dat een groot gedeelte van de achterwand in beslag wordt genomen door een bakkersoven met cijfertjes, knopjes, lampjes, doorzichtige deuren waarachter een roterende stelling de vormen met brooddeeg het proces van bakken volmaken. In een zo goed als geautomatiseerd proces. Hij is er apentrots op, deze nijvere en praatgrage bakker. Je hoeft hem slechts een enkele vraag te stellen en het vakmanschap rolt duidelijk en doorspekt met een grote liefde voor z'n vak uit zijn mond.

met allerlei lekkernijen in wording en dringen zich de heerlijkste geuren je neus binnen. Echtgenote Joke die de winkel voor haar rekening neemt legt de laatste hand aan koek, broodjes en andere producten, bijgestaan door een personeelslid. Zoon Henk-Peter is in de weer met poeders, meel, vormen en beweegt zich op al even professionele wijze door de bakkerij als zijn vader. 'Ja,' zegt Wouter, 'hij zou wel eens mijn opvolger kunnen worden, maar ik ben nu 52 dus ik wil nog wel een jaartje of tien mee, het is nog steeds m'n lust en mijn leven'. Henk-Peter glimlacht en gezamenlijk herinneren we even aan zijn optreden van vorig jaar als fotomodel op de promotieposter voor boerenkware.

Oud ijzer

'Mijn vader,' gaat Wouter verder, 'kocht in 1969 deze bak-

lisch klopje. 'Bovendien is het ook een energiebesparende oven waarmee ik aan de eisen op dat terrein tegemoet kom en omdat het proces minder mankracht vraagt ben ik hiermee ook een beetje uit het personeelsprobleem, want dat is moeilijk te krijgen. Bovendien was de andere oven al drieëntwintig jaar oud en zo langzamerhand aan vervanging toe. Ik had nog het idee dat er misschien in Polen of uit een ander land daar belangstelling voor de oude zou zijn maar daarvoor was deze oude oven toch weer te klein en nu is het helaas allemaal als oud ijzer afgevoerd. Een paar oude vormen en bakblikken heb ik nog wel bewaard.'

Op vrijdag de 16e februari is er de hele dag open huis bij Wouter en Joke van der Molen en ze maken er een feestelijke dag van. Voor iedereen staat er een hapje en drankje klaar en de gehele dag door is er het bakproces te bekijken. 'Voor alle bezoekers en belangstellenden maken we een eetbaar presentje om mee te nemen. Nee ik zeg nog niet wat, maar het wordt iets lekkers,' aldus een enthousiaste bakker. De familie v.d. Molen heeft er zin in en vanaf negen uur 's morgens staat op vrijdag 16 februari de deur wagenwijd open.

BEZORGING:
Klachten over de bezorging
vrijdagmorgen tussen
10.00-11.00 uur
tel. 0514-602112

Balkster Courant
Anno 1882

▲ De Krante hie ek oandacht foar de nije ynvestearring, en dat is altyd gratis reklame

En noch wat kiekjes fan de bouwerij ►

Sûkerbôle op ynternet

No dat soe dan mar wêze, de bakker op ynternet!

Al in oantal jierren wie de computer ek by ús in bekende ferskinning, fan alles dienen we der mei. Ik hie it fan it earste begjin al my der foar ynteressearre. Foaral op it gebiet fan kostpriisberekenjen brûkten we him in protte.

Der wienen ek hieltyd mear winkels en bedriuwen die in “website” hiene en der goede ûnderfinings mei hienen.

As reklame middel kamen je dan de hiele wrâld oer.

We fûnen dat we der ek mar ris mei oan de gong moasten.

Ik hie wol in programma op de computer wêr't ik soks mei meitsje koe.

De sûkerbôle like ús wol wat ta om der earst mar ris mei te begjinnen.

De minsken koene troch in link oan te klikken sûkerbôle bestelle.

It wie in fleurige side mei ek noch wat oare ynformaasje, sa as de tekst fan it Frysk Folksliet en Fryske resepten mei sûkerbôle en iis.

▲ Dit wie ien fan de knoppen wêr't je op klikke koene

We hienen regelmjittich in bestelling, en ek wol nei it bûtenlân, dat wie in hiele aardichheid.

We ha der gjin gouden bergen mei fertsjinne mar it hat ús ek net folle koste, mar je hienen wol wer wat, wat in oar net hie.

En der draaide it dochs om?

▲ Op de side stie in filmke oer it meitsjen fan sûkerbôle, dit binne in pear kiekjes derút

Bruidstaarten oars as oars

De lêste jierren hiene we in protte fraach nei bruidstaarten, mar dan net de gewoane mar ris wat oars as oars.

Dit kaam mooglik troch it ynternet, wêr't we een “website” hiene, de minsken seagen ús der op fansels, sa krigen we oeral oanfragen wei.

Ek hiene we in al ris meidien oan in “Bruidsbeurs” op de Galamadammen, der hiene we ús ek goed sjen litten mei ferskate foarbiel- taarten. Soks smiet altyd wol wat op, al wie it dan faaks net op de koarte termyn, it wie meastal in ferhaal fan de lange azem. We koene en woenen fan alles wol meitsje ek al wie it noch sa apart, de minsken kamen dan in kear del, se koene dan foto boeken besjen wêr't ferskate foarbielden yn stienen, kleur en model, alles koe nei winsk fan it breidspear. De measten hiene der wol aardich jild foar oer, sadat we ek in goede en ferantwurde priis der foar krije koene. It wie per slot fan rekkening allegearre hânwurk, en de ûren wiene djoer.

Haadstik 20

Pompebledsjes meitsje foar de Molkwarder bakker

It sil yn de loop fan 2002/2003 west ha dat Henk Baukema, eigner fan Koeke Bakkerij Molkwar by ús kaam, of we ek wat foar him bakke koene. Baukema kaam mei syn koekehannel by supermerken de hiele provinsje troch. No dat kaam wol moai út, want we hienen ek alris om ús hinne sjoen as der earne ek wat ekstra omset wei te heljen foel, om ús nei de takomst ta ekstra yn te dekken.

Simmers wie it altyd wol smoardrok, mar yn de winter koenen we noch wol wat wurk oan. Je moasten der ek wol wêr mei útsjen, want simmers moast it je net oer de hege skuon rinne.

Henk Baukema wie no eigner fan de Molkwarder bakkerij, dêr't froeger Cornelis en Thijs de Boer yn sitten ha.

Baukema kaam mei it idee om in koekje te meitsjen yn de foarm fan in pompebledsje, as we der ris oer nij tinke woenen. Nei wat útprobearjen en wat omrommelje mei recepten die't hjir en der wat oanpast wurde moasten, makken we fan in soarte fan oranjekoeke-daai in koekje yn de foarm fan it pompeblêd, mei reade fondant der op. In stekker hie de smid Jan Pries foar ús makke en doe koe it

oangean. Earst wat proefkes makke, en oer de priis moasten we noch wat steggelje fansels, want we woenen der wol wat mei fertsjinje. Mar we waarden it iens oer de gearwurking, it wie in leuk produkt de "Fryske pompebledsjes": seis yn in pûdsje en in stikker fan Molkwar derop. It seach der moai út en sloech poerbêst oan, we wienen eltse dei der in pear ûren mei dwaande, en makken al gau sa'n seis hûndert pakjes yn de wike.

◀Henk Peter oant fondant "stippen" mei de pompebledsjes. Dit wie noch hânwurk.

It wie wol in protte wurk, want it wie ek noch hânwurk, miskien moasten we mar ris bij de firma Kalmeier freegje, oft we ek in wals meitsje litte koene op de koekjes-masine, yn die wals waarden dan de modellen fan de pompebledsjes útstanst. De koekjes-masine brûkten we alline mar yn de Sinteklaze tiid, en dan wie die masine ek wer wat rendabeler. Baukema naam de kosten fan it meitsjen fan de wals foar syn rekken dat wie ûngefear achthunderd euro, en wij kochten nije

bakplaatsjes, die we yn kombinaasje mei de koekjes masine brûke koene. No koene we wol it dûbele oantal meitsje yn deselde tiid as foarhinne.

Grutste probleem wie no noch de ferpakking. Dit moast ek noch oars, want sa as we it diene, koste tefolle tiid.

Ik gie ris op it ynternet oan it sneupen en der kaam ik in moaie ynpak-masine tsjin, dat soe krek wat foar ús wêze.

▲ Sa seach de wals der út, mar dan mei it pompebledsje printsje derien.

▼ Dit wiene de stkkers die op de ferpakking kamen

in kartonsje en dan troch de ynpak- masine en in stikker derop fan Molkwarder koeke en klear wie it. En it moaie wie as je earne yn de provinsje kamen yn in supermerk, der leine ús pompe bledsjes! Prachtich, der koene we grutsk op wêze.

Wy op in dei nei Utrecht ta (want der stie de masine te keap), in doaze mei pompebledsjes mei en mar probearje. No dat gie best, wy ha doe die masine oanskaft en we hienen der in protte genot fan. Seis pompebledsjes op

Fan alles oer oaljebollen.

It wie op in moaie simmerdei, we soenen wer bradery ha yn de Haadstrjitte, krek sa as al jierren it gefal wie, it wie al in tradysje fan wol 30 jier tink ik, salang diene we der ek al oan mei.

We stiene der ek al wer moai wat jierren mei ús ambachtelike oaljebollen. En de lêste jierren ek in grut kofje terras, mei in protte minsken dy't by ús kamen om in lekker bakje mei wat lekkers derby. It wie sokke dagen altyd smoardrok, en it moast altyd mar wer efkes dien wurde. Ús kream dy't we destiids meitsje litten hiene wie sa stadich oan ferslieten, sadat we it no wat ienfâldiger hiene, yn de foarm fan in "partytent" mei in wurktafel. Ek waarden de easken hieltiid stranger. We ferkochten op de kream ek allinne mar oaljebollen, want oars koene we der net mear by ha. De froulju hiene wol wurk yn de winkel en op it terras, wêr't se faakstiiden broadsjes klear meitsje moasten, en de winkel rûn ek gewoan troch, en fansels it ynpakwurk foar de winkel.

Op die tiisdei barde der wat, wat in protte ynfloed hân hat op myn fierdere bakkers bestean. It sil ûngefear healwei alven west ha en ik wie drok oant it oaljebollen bakken, want de grutte stream publyk tsjinne him oan.

◀ Soe it oaljebollen bakken hast ophâlde?

It terras fan ús siet it al lekker fol mei kofjedrinkers.

Doe waard my op't skouder kloppe, en der stie in frommeske fan de "Keuringsdienst van Waren" en sei makke in opmerking; mijheer van der Molen, u heeft teveel voorraad oliebolletjes op de kraam!

Ik wie hielendal ferbjustere, wat bedoelde sei?

Ik sei tsjin har wat bedoele jo dan? Nou de schalen liggen te vol u mag dat daar zo niet hebben liggen, ik sei doe: ik bin my fan gjin kwea bewust, ik doch it sa al jierren. No ik moast it drekt fuorthelje, want oars krige ik in bekeuring, en ik mocht dêre ek net mear stean te bakken, dat moast ik mar yn de bakkerij dwaan en dan dêr

ferpakke. No dat wie wat, myn bloed waard sûpe. Ik tink dit komt drekt ferkeard en ik begjin in ûngelok. Ik koe dat minske sa wol foar de kop slaan, samar út it niks komt hja mei sa'n opmerking, dy't yn myn eagen nearne op sloech! Ik bin doe de hûs yn flein en koe efkes gjin ien mear sjen, Joke ropte wat is der oan! Sy wist net wat se der oan hie. No om in lang ferhaal koart te meitsjen; ik mocht der bûten net mear stean te oaljebollen bakken, en moast yn it ferfolch mar yn de bakkerij bakke, en dan ferpakt ferkeapje. Dat betsjutte, dat in tradysje fan mear as 25 jier om sjippe holpen waard troch in kronkel yn de holle fan sa'n saneamde karmaster fan de Keuringstsjinst.. Ik hie fan har in skriftlike warskôging krigen! Hoe no fierder? Ik ha kontakt socht mei de Bakkerij stichting, en die ha it foar mei opnommen, en bij de Keuringstsjinst de hiele saak wer werom draait. Mar ik fiede my oantaasten yn myn bakkers-ear, en bin in pear dagen best fan de kaart west. We binne yn de simmer ophâlden te

oaljebollen bakken, we hiene it drok genôch. En as it sa krekt kaam, dan hoegde it fan ús net mear.

Mar ús oaljebollen wiene rûnom yn de Súdwesthoeke ferneamd. We moasten mar wat oars probearje, wat miskien better yn ús "systeem" paste.

We wienen der al ris in setsje mei oan it

"brainstoarmjen", oant we in kear mei in Krystmerke earne yn it lân in bakker seagen dy't neist syn winkel in blokhut hie, wer hy stie te oaljebollen bakken. Doe tochten we sa kin it ek. As we der sels noch net opkommen wiene. Wy lieten ek san houten tûnhúske komme, wat krekt yn de stege paste en bestie út fjouwer skodden en in dak, sa koe it ek wer maklik ôfbrutsen wurde. Mei de yntocht fan Sinteklaas pleatsten we it hokje en dan hienen we eltse sneontemiddei oant en mei âld en nij lekkere farske, waarme oaljebollen! Op ien sneontemiddei ferkochten we al gau sa'n fiif hûndert oaljebollen en ik die it allinnich, want de froulju hienen yn de winkel wol genôch drokte. It rûn poerbêst en it wie soms sa drok dat dôchs ien fan de froulju út de winkel bijspringe moast. Dit wie better!

Fan alles oant 2006 ta

Der barde fan alles by ús en yn it doarp.

It belangrykste wie fansels dat wy pake en beppe wurden wienen.

Wat in feest, ús Marijke en har Wouter dy't yn Nijemardum wennen krigen nei in protte moaite in lyts jonkje, wat wienen we grutsk en de jonge heit en mem ek fansels. Arnout Rozema in prachtich moai mantsje. Wat in belevenis is soks, as je dat mei meitsje meie. Undanks alle drokte mei ús wurk koene we der o sa fan genietsje. Hy groeide as koal en it alderlytste wie der samar ôf, dat kaam tink fan de bôlekoarsten die't er al gau wist te fienen yn it laat fan de bôle-snijmaschine.

Mar it wurk frege ek de nedige oandacht, de bakjounen sa we dat al jierren hienen foar buerten en ferienigingen, we hienen der in protte nocht oan, mar it moast altyd goed foarbereidt wurde.

We diene it no net samar mear, mar mear op fraag fan de minsken. Der kamen wol ris buerten en ferienigingen mei de fraag as hja by ús bakke mochten, no dan koene je net altyd nee sizze en giene je der mar wer foar. Sjonggroep Majim wer't Joke by siet ha in jûn west. En de Balkster krante hie der weet fan krigen en stjoerde de fotograaf. Ek kaam buurtferieniging it Heale Paed mei in fersiek om ris te bakken, fansels seine je dan net nee.

Sokke jûnen wie in sukses en wer moaie reklame foar ús bakkerij.

▼ *Leden fan sjonggroep Majim dy't mei dienen oan de bakjoun*

▲ *Froulju fan it Heale Paed yn aksje op in bakjûn*

Yn it doarp barde ek it nedige, de hiele strjitte stie op syn kop want der moast renovearre wurde. It wie alwer moai wat jieren lyn, en men fûn dat Koudum mei moast “in de vaart der volkeren”. It soe allegeare fuotgongers freonliker wurde, minder “blik” yn de strjitte en sa mear plak ek foar terraskes en sa. No der koene we ús wol yn fine, as we wat mear plak hiene foar alles bûtendoar.

◀ Nei in protte brekkerij yn de strjitte seach it der wer super moai út....

►en hiene we alle romte foar ús kofje terras wer't foaral yn de simmer in protte omset út helle waard.

Simmers wie it drok mei ús prachtige grutte terras mei kofjedrinkerij. Foaral de braderie's fregen ek de nedige oandacht, dan wie it faaks sa drok dat fjouwer froulju it hast net oan koenen. De oaljebollen makken we net mear, want we hiene oan it terras ús hannen mear as fol.

▲ Tidens de braderies wie it eltse wike smoardrok

We krigen in moai akwadukt bij de Galamadammen, in nije skoalle foar it fuortset ûnderwiis mei alles der op en der oan, sa as biblioteek, popbunker, jeugdhonk en de lokale radio en televyzje. Al dizze droktes en aktiviteiten die troch de “Stichting Dorps Vernieuwing” útfûn en betocht wiene ha ús as Koudumers úteinlik yn 2006 de Europeeske doarpsferrijings priis oplevere.

Yn de jierren fan 1984-1987 hie Koudum in flinke klap te ferwurkjen krigen troch de Gemeentelike weryndieling. Koudum rekke doe syn gemeentehûs kwyd en dermei syn status as haadplak fan de gemeente. De gefolgen wiene te merken, gemeentehûs ticht, minsken ferhuzen en de middenstân waard meisleept yn dit hiele tryste ferhaal. De “Stichting Trochgean” is doe oprjochte, om de delgong wêr't Koudum yn bedarre wie, te kearen, en alles wer nij libben yn te blazen.

Om foar dizze priis yn oanmerking te kommen is doe de “Stichting Dorps Vernieuwing” oprjochte.

Harry Potter en Kryst.

Yn de hjerst kaam der in nij boek fan Harry Potter út. Jantsje Muizelaar fan de boekhandel, hie ús frege oft we ek meiwurkje woenen om de ferkeap fan it boek wat op te fleurjen.

Op in freedtenacht om tolve oere hienen hja de winkel iepen en koenen de minsken komme om it boek te keapjen. Wy hienen lekkere hapkes makke yn Harry Potter tover smaakjes. Ik wie verklaaid as Perkamentus út de film. It wie in aardiche jûn, mei in moai protte minsken dy it boek kochten.

▲ Jantsje Muizelaar en Maïke Abma en ik verklaaid yn de styl fan Harry Potter

De Krystdagen kamen wer yn sicht, mei it gefolch dat der wer neitocht wurde moast oer de Krystprodukten en winkelfersiering.

De winkel en etalaazje wer yn de pronk, it wie alle jierren wer in útdaging om it wer krekt efkes oars te dwaan as foargeande jierren. We woene wol ris hiel wat oars yn de etalaazje hawwe. Op'e souter hie ik noch in doaze mei treintsje guod lizzen, soene we

der ek wat mei kinne?

Fansels wol.

Ik makke in houten raamwurk, en der kaam foliêre gaas op, mei âlde kranten en stisel figuerde ik der in berch lânskip op. Fan poeiersûker en aaiwyt makke ik in beslach, dat struts ik der op. Der wienen tunnels yn makke en in brêge fan sûkerklontsjes.

Der kamen noch sûker hûskes op te stean mei ljocht deryn. De huzen foar it berchlânskip waarden fan sûkerdaai makke, dat bestie út poeiersûker en aaiwyt. Mei behelp fan in sjabloan moasten de ferskate ûnderdielen útsnijt wurde. Nei in pear dagen droegjen koe it ynmekoar setten wurde.

In pear spoartreintsjes kamen der op te riden en sjoch derre in prachtich winter lânskip.

Foar de etalaazje kaam it te stean. It wie ûngefear twa meter bij in meter, sa grut dat it de hiele etalaazje besloech. Wat stie it moai, en wat ha de bern der fan genietsje kinnen, se stienen mei de noas tsjin de rúten oan drukt om mar niks te missen. Sels de krante kaam der op ôf.

We hienen der altyd in protte nocht oan om mei feestdagen sa as Kryst de winkel moai te fersieren. It gie op't lest om de sfear, der mei koene je de klanten ferliede om produkten te keapjen die se miskien net fan plan wienen te keapjen.

◄▲ Wat stiene de bern mei de noazen tsjin it winkelrût oandrukt om te genietsjen fan it treintsje yn it sûkerlânskip.

► LIEFST ZESTIG UREN is de Koudumer bakker Wouter van der Molen met de kerst-creatie bezig geweest. Sinds enkele dagen staat het kunstwerk van 2 bij 1 meter in de etalage van zijn bakkerswinkel in het centrum van het dorp. Suiker, water, gelatine, deeg-van-rijksdaalderdikte, het Zwitserse bergdorp proeft zoals het er uitziet: smaakvol...

◄De Ljouwerter Krante hie ek belangstelling, foar it sûkerlânskip yn de etalaazje.

..., Ferline jier bin ik begûn mei in lytsenien. Foar dizze kryst woe ik in stik grutter útpakke", zegt de 57-jarige Van der Molen. In oktober begon hij al met dit stukje bakersambacht. De basis is gemaakt van kippengeas en papiermaché. De huisjes zijn van karton. Vervolgens werd het geheel met allerlei lekkernijen bestreken. Rijdende treintsjes, verlichting en kunstgroen maken het plaatje compleet. „De bern fine it skitterend. Dy stean tiden foar de ruten. Ik fyn it suver wat nostalgysks hawwen”.

Hoe fierder?

It sil ûngefear 2006 west ha dat it ris te sprake kaam wat we no woenen. We hiene in moai bedriuw wêr't we ús net foar hoechden te skamjen. Twa húshâldingen hiene der úteinlik in goed stik brea yn.

De resultaten oant ein fan it jier wiene meastal de muoite wurdich. We hiene in krityske boekhâlder die as it nedich wie ús wol op'e tiid warskôge as hja tocht dat der hjir of der wat bijsteld wurde moast. Ynvestearringen hiene we altyd op peil hâlden. De bakkerij wie poerbêst by de tiid, in plaatsje wie it. Yn de winkel wêr't it fertsjinne wurde moast, koe it ek noch wol besjen leie, de presintaasje wêr't we altyd sa op om hammeren, wie noch best by de tiid. It wenhûs wêr we al die jierren mei in protte nocht en wille wenne hiene, wie ek fan alle gemakken fersjoen. Al mei al in pracht bedriuw, en in moai plak om te wenjen yn de Haadstrjitte fan Koudum.

We hienen in moaie húshâlding mei pûkbêste kontakten mei de bern, Henk Peter die altyd noch by ús wurke, Marijke en Wouter en lytse Arnout, wer al in hyl bulte aardichheid oan kaam, hy wie wol gauris by ús yn de bakkerij en dan mocht hy koekje bakke, hy koe it o sa fine mei Henk Peter. Op syn manier woe der ús dan helpe, en dat wie prachtich. Henk Peter en Anja wennen yn Koudum, en we hienen wol ris tocht, as sy no de bakkerij oernimme woene wat hâlde dat dan foar ús yn? En woene hja it wol? Sa net, wat dan? We hienen se noch noait op de man ôf frege, we hienen der altyd wat om hinne draait. Wat wie dat dôchs frjemd, it wiene je eigen bern. En we hienen no al hast de leeftyd dat we wat ûndernimme moasten. Ik hie altyd sein dat ik mei sechtich jier ophâlde woe. Ús boekhâlder hie ús ek al ris oan de jas lutsen dat we foar oername dôchs in jier of trije rekkenje moasten.

Mar ja we draaiden mar om de hjitte brij hinne.

Doe hat Joke de dryste skuon oan dien en hat Henk Peter op in moarn op de man of frege, wat harren takomstplannen wiene. No doe kaam it hege wurd der út; se seagen it net sitten om de bakkerij oer te nimmen!

We hienen it yn ús hert wol tocht en hearden der net frjemd fan op. We hienen al in pear jier sa'n foargefoel, mar we hiene Henk Peter en Anja noait ûnder druk sette wollen, it moast harren eigen kar wêze. No, doe it hege wurd der út wie, wisten we wol genôch, we moasten oars om sjen, mar hoe en wat?

Dat moasten we noch mar ris besjen.

It soe fest noch in hiel o heden wurde!

len ding is wis, de minsken kinne straks net meer sizze:
"Mem mei ik in stikje bôle fan Bakkerij van der Molen want die bakt it sels"

Neiwurd

De bakkerij is ferkocht, alles is yn kalk en semint.

It personiel is mei oernommen, Henk Peter wurket no yn Molkwar yn de koekefabryk.

Hy hat dêr tige syn draai, en wy fine dat tige goed.

We ha in prachtige tiid hân yn de bakkerij, al wie it skreppen, drave en fleane om alles der te krijen wer as it wêze moast.

As jimme dit boek lêze hoopje ik as jimme noch ris weromtinke oan Bakkerij van der Molen en harren bewenners.

Joke en ik genietsje fan eltse "frije" dei, wêr't we graach wat frijwilligers wurk dwaan meie foar tsjerke en mienskip.

Wol gau ris nei de bern, en we meie graach kamperje.

We hawwe it sa nei ús sin, no we eltse dei sels betinke meie wat we dogge.

It hat tige goed west en de bakkerij hat foar ús in skitterjende tiid west wêr't we tankber oan weromtinke.

▼ In moaie foto die makke is yn juni 2007 efteroan: Joke en Wouter en foaroan Wilma, Henk Peter en Marijke

